

Katolički list

Zvonik

GOD. XX. BR. 3 (221) Subotica, ožujak (mart) 2013. 150,00din

Sretan i blagoslovljen Uskrs

Vazmeno trodnevlje
Habemus papam!
Proslava Milanskog edikta

Blagoslov trudnica u župi sv. Roka

Tribina o Milanskom ediktu

Bunjevački Put križa u crkvi sv. Roka

Dječji križni put na Kalvariji

Teologija zeke, šunke i uskršnjeg jajeta

Duboka otajstva naše kršćanske vjere – zeko, šunka i farbano jaje, presudna su za razumijevanje stvarnosti Kristova uskrsnuća. Njihova odsutnost ili nedostatno pridavanje pažnje istima, dovode u pitanje sâm događaj Isusova prelaska iz smrti u život. Teološki argumenti praznoga groba, smotanih povića, ukazanja... čine se gotovo jalovima ukoliko nije zamirisala šunka s mladim lukom i hrenom iz uskršnje košarice koja je, da parafraziram tekst hvalospjeva uskršnoj svijeći, „jedina bila dostojna znati vrijeme i čas kada je Krist uskrsnuo“. Šunka tako postaje vjesnica novoga života, jer je poput Krista prolazila svoj tegobni put. Kuhanjem na Veliki petak zaronila je u otajstvo smrti da bi, konačno, u vazmenoj noći, izvađena iz lonca smrti, zasjala njezina ukusna ljepota i svima – Urbi et Orbi – navijestila: Uskršnu Isus doista!

Duhovnost Crkve preporuča svojim vjernicima usmjeriti se tih dana najvećim otajstvima kršćanstva. Uskršnja košarica postaje zato (sveto)hraništem u kojem se čuva najdragocjenije blago naše vjere, brižno pripravljano u vazmenom trodnevlju, najsvetijim danima liturgijske godine. Praznične đakonije imaju i svoj pastoralni značaj. One su jedina poveznica s onima koji iz „opravdanih“ razloga ne sudjeluju u slavlju Uskrsa u crkvi! Naime, gostima koji će tih dana masovno nahrupljivati treba uprizoriti stvarnost uskrsnuća, a za to su potrebne ozbiljne pripreme koje iziskuju vrijeme (kojeg bezočno oduzimlju obredi Velikoga tjedna!). Brižno pripremljen i prepun kućni astal (oltar) postaje

liturgijsko središte oko kojega se okupljaju uži i širi članovi obitelji, „papajući“ šunku uz čašu dobrog vinčeka te kličući od radosti neizrecive: Sretan Uskrs! Na taj način pashalni misterij probija barijere uskocrkvenog ekskluzivizma i biva uprisutnjen i djelatan čak i po zekama, šunkama, jajima i ostalim vjesnicima trijumfa života.

Premda ga Učiteljstvo crkve i Katekizam izrijekom ne spominju, uskršnji zekan koji nosi jaja i darove temeljni je simbol Uskrsa. Zaguglate li riječ „Uskrs“ na internetu, iskočit će vam bezbroj slika zecova, kokošaka, pilića, jaja svih boja i fela. To samo govori o osjećaju današnjeg čovjeka koji je potrebit istinske radosti i spasenja, koji želi dublje zagrebati ispod površine banalnosti ovozemaljskog života i po ovim snažnim simbolima predoznati ljudsku otkupljenost i „hod u novosti života“ (Rim 6,4).

Dragi čitatelji, držite u rukama *Zvonik* u trenutku kada ulazimo u Veliki tjedan, najdramatičnije i najspasonosnije vrijeme Crkve. Vjerujem da mi niste zamjerali na prethodnim riječima (auto)ironije, koja, nadam se, nikom nije škodila. Suočeni smo s činjenicom da su često najuzvišenije stvarnosti života najpodložnije devijaciji i bagatelizaciji. Uskršna radost je *propaćena* radost, plaćena preskupom cijenom da bismo je tražili i kupovali na proljetnim sniženjima. U ime Uredništva, želim da vas istinski „zdrmaju“ nadolazeći dani kako bismo u uskršnoj noći ugledali sjaj Proslavljenoga. Dragi otkupljenici, sretan vam i blagoslovljen Uskrs!

Vaš urednik

Iz sadržaja

Uskršna poruka
mons. dr. Ivana Pénzesa..5

Tema broja:
Vazmeno trodnevlje6

Devetnica sv. Josipu
u Subotici.....10

Razmišljanje:
Teologija oslobođenja16

Aktualno:
Inauguracijska misa
pape Franje..... 17

Reportaža:
Milanski edikt.....24

Aktualno:
Habemus papam
– Imamo Papu.....27

Moralni kutak:
Novi spolni „odgoj“
u Hrvatskoj35

Vjernici pitaju:
Prilozi za Crkvu47

Kršćanski stav:
Milanski edikt je donio
Crkvi slobodu.....48

Priča:
Mlada nedilja
– It obilazit49

Piše: Ana Ivković

Uvijek novi

Čovjek bi uvijek htio nešto novo. Nove prilike, nova iskustva i poznanstva, novo radno mjesto, novi namještaj, novu frizuru... Neki se usude i svom snagom unose promjene i neprestano tragaju za nečim novim. Drugi ostaju na istom mjestu, ali u sebi čeznu za promjenama, za nečim što im ostaje daleko i neostvareno. Koliko god novost bila vidljiva ili ne, ostvarena ili samo u snovima, iza nje stoji nešto mnogo dublje. U svima živo, ali u mnogima nejasno i neprepoznato. Uvijek prisutna čežnja. Što će ju ispuniti? Neprestano traganje. Kada će se konačno pronaći traženo? Uvijek nešto novo što privlači iz daljine. Ali zašto to novo kad-tad postane staro i opet se želi nešto novije, bolje? Čini se da toj potrazi nema kraja: traženje, prividan cilj, pa opet ispočetka.

No, čovjek se ne može prevariti. Toliko će mu se toga nametati kao pravo, kao ono za čim traga, ali iako se trudio sebe uvjeriti kako je napokon pronađeno ono traženo, nešto mu neće dati mira. Traženje se nastavlja... Svi traže, ali mnogi ne znaju hoće li prepoznati ono što traže. Neki će odustati i reći: *Za mene je prekasno. Nema ničeg vrijednog traženja. Kako je, tako je.* Neke od najtužnijih riječi što se izgovaraju na ovom planetu. Imaju prizvuk mirenja i prihvatanja neizbježnog, ali iza njih krije se malodušnost i predaja. Kad čovjek odustane od traženja, kao da je odustao od svega. Čovjek tragač zadovoljit će se sitnicama, ali u njemu će i dalje vapiti praznina koju samo jedno može ispuniti. Samo je Bog dovoljno velik da ispuni tu tako nemirnu čežnju u čovjeku s kojom ne zna što će, koja mu ne da mira i uvijek ga vuče prema visini. Samo će nebo ispuniti svaku čovjekovu želju koja se pojavi u njegovu srcu. Čovjek tražitelj postaje čovjek koji je našao traženo.

Ali nebo je tako daleko, a živjeti treba sada. Da, ali nebo je otvoreno i počinje upravo ovdje i sada. Nebo tako postaje jasan cilj, pokazuje put i sve drugo postavlja na pravo mjesto. Ona stalna želja za novim i boljim postaje želja za novim čovjekom. Novi čovjek – živi za vječnost i već su mu sada misli u nebu. Njega ne plaše svakodnevni problemi jer u njima vidi priliku za stjecanje Božjeg kraljevstva i po njima

se uspinje ljestvama što vode u vječnost. Novog čovjeka ne straše vlastite slabosti jer se ne pouzda u svoje snage, nego u snagu koja je smrt pobijedila životom. I to ne životom kakvog mi poznajemo, nego novim životom. Novim životom koji nikad ne može postati dosadan i monoton, životom pored kojeg ništa drugo ne može zavoditi svojim varljivim sjajem. Tako je nebo otvoreno svima koji ga traže i napokon nalaze. Život u izobilju kakav ne možemo ni zamisliti, takav da ni na što drugo ni ne pomislimo i sve što nas sad zaokuplja jednom će nam postati tako smiješno i ništavno.

Dok u nama rastu neprestane nove želje, nove zamisli i ideje o tome kako ćemo postati drugačiji, savršeni, kako ćemo se ostvariti, možemo biti mirni i u svim tim željama prepoznati onu iskonsku čovjekovu čežnju. Ona ga vodi, privlači u nepoznato i novo, zove čovjeka kući. Zove ga tamo odakle je otišao, tamo gdje ga netko čeka i gdje mu je pripravljeno mjesto. Koraci su ponekad mali, ali znamo kamo su upravljeni. Znamo i to da nas ne vodi naša snaga, nego sila koja pobjeđuje i tamu groba i smrt pred kojom svi drugi ostaju nijemi. U tu se snagu pouzdajemo dok danas počinjemo stvarati novog čovjeka u sebi, koji će sutra padati i ustajati, a u vječnosti pronaći ono što sada samo naslućuje i za čim čezne.

U Bogu je dovršenje moga života

Kršćanska braćo i sestre!

U odlomku Djela apostolskih koji sadrži dio Petrova govora u kući rimskog satnika Kornelija, kojega je krstio s čitavom njegovom obitelji, pet puta se spominje riječ Bog. Četiri puta se ta riječ odnosi na Isusa, a jedanput na svjedoke kojima se Isus očitovao poslije svoga uskrsnuća.

U odnosu na Isusa Bog je onaj koji ga je pomazao Duhom Svetim, koji je bio s njime dok je išao zemljom, koji ga je uskrisio treći dan, te ga na koncu postavio sućem živih i mrtvih. Treba priznati da barem na prvi pogled takav način izražavanja pomalo dovodi u pitanje kršćansku vjeru u Isusovo božanstvo kako ga izražavamo u nicejsko-carigradskom simbolu vjere. Radije bismo očekivali da Petar u svom govoru kaže kako je Isus uskrsnuo svojom vlastitom božanskom snagom. No, prava je istina da upravo u ovom tekstu imamo skrivenu trojstvenu formulaciju Božjega djelovanja. Razlika je samo što biblijski način izražavanja koristi druge izraze i slijedi drukčiju logiku. Biblija ne polazi od naučenog predznaka o Isusovu identitetu, nego od činjenice da njegov identitet tek treba upoznati. A najvažniji korak u tome jest prepoznati da je u svemu što je Isus činio, i u svemu što se s njime dogodilo, bio prisutan Bog Otac u snazi Duha Svetoga. To osobito vrijedi za trenutke njegove muke i smrti u kojima se, u ljudskim očima, Bog činio odsutnim, ali se u Isusovu uskrsnuću od mrtvih očitovao upravo to da je Isusov odnos s Bogom jači od smrti.

U odnosu na one koje je Bog predodredio za svjedoke Isusova uskrsnuća, može se također postaviti u pitanje Božja nepristranost koju Petar čak ističe na početku svoje Poslanice, što je izostavljeno u ovom odlomku. Kao odgovor na to ovdje treba reći dvije stvari. Prva je da Božje izabranje pojedinih osoba u povijesti spasenja, u teološkom i vjerskom smislu, uvijek jednim dijelom ostaje na području tajne, a druga je da nitko od Božjih izabranika nije izabran radi samoga sebe nego radi drugih ljudi. Stoga je Bog Isus svojim učenicima naložio propovijedati svim ljudima i narodima da

jedino po vjeri u njega mogu postići oprostjenje grijeha, to jest pobijediti svaku moć grijeha, a to znači i samu smrt.

Kada Isus umire na križu, što ima u rukama? Bijedan neuspjeh! Toliko toga je želio, a na križu je sve to propalo. Križ je simbol djelomičnog života, života koji nije dovršen ni savršen. Takva su i naša groblja: u svakom grobu leže djelomičnosti, pokopana nada, razbijeni snovi, prokljajala i razorena čežnja. U uskrsnuću svoga Sina, Bog dovršava Isusovo životno djelo.

Mi možemo samo pustiti da stvari idu kraju, dovršiti ih može samo Bog. Uskrsni izazov počiva u tome da vlastiti život unatoč svim lomovima, unatoč svim neuspjesima, unatoč svim upitnostima prihvatimo i vrednujemo kao ono što on jest: naš jedini i jedinstveni život, koji živimo nemirna srca, a koji će se smiriti kada nađe svoj mir u Božjem dovršenju.

Ovim mislima želim svima sretan Uskrs i obilje blagoslova od uskrslog Spasitelja!

† *Ivan*
biskup

Bijelo raspelo

S bijelog je križa
Isus raskrilo
bijele probodene ruke
nad procvatim granama voćaka,
nad rumenim cvijećem proljetnim
i nad nama, koji Ga
korak po korak slijedimo.

Isusova bjelina osvaja poglede,
svatko šuti;
svatko bi htio reći
kako Isusova bjelina
napunja mlade radosne duše
novom ljepotom,
novom ljubavi.

U sjaju jutarnjeg sunca
blješte te drage ruke,
kao da su obujmile
svežanj bisernog klasja,
a ne nas djecu, koja ništa nemaju,
ništa drugo ne znaju
osim nježno ljubiti.

Tišina razvila koprenu
sjenastim stazama vrta.
Svatko šuti
i svatko razmišlja:
kako je lijepo biti ispod križa,
s kojeg je Isus raskrilo
svoje bijele
probodene ruke.

Aleksa Kokić

Vazmeno trodnevlje

Teološko – liturgijske smjernice

Piše: Dragan Muharem

Sveto vazmeno trodnevlje u svojoj biti nije niz od tri liturgijska dana, nego je neprekinuti slijed događaja Kristove Pashe, zapravo tri trenutka jednog velikog Dana. Liturgiju trodnevlja crkveni oci opisuju kao spomenslavlje Krista umrloga, pokopanoga i uskrsnuloga („sacratissimum triduum crucifixi, sepulti, suscitati“, sv. Augustin, Ep. 55,24).

Bogatstvo liturgijskih sadržaja i obrednih elemenata doimaju se pastoralno zahtjevnima, pa se nerijetko više pažnje pridaje obrednosti trodnevlja nego li njegovoj otajstvenosti. Pastoralna potreba za stalnim „tumačenjem obreda“ izvire upravo iz nedovoljne upućenosti vjerničke zajednice za razumijevanje vazmenog otajstva i njegove središnjosti u slavljenju liturgijske godine. Obredna tumačenja katkada sama postaju „obredom“, pa se slavljenje otajstva pretvara u katehezu koja ne može ponuditi iskustvo kakvo omogućuje liturgijski čin Crkve. U tom kontekstu, možda bi bilo zgodnije obrednu katehezu ponuditi kroz susrete s vjernicima uoči vazmenog trodnevlja u obliku tribina, predavanja i sl.

Bdijenje kao središnjica vazmenog trodnevlja

Vazmeno bdijenje – zbog svoje središnjosti u sveukupnom kršćanskom slavljenju nazvano je *mater omnium vigilarium*, majka svih bdijenja (Sv. Augustin, Sermo 219) – stječište je svih slavlja vazmenog trodnevlja. Dan Kristove Pashe započinje u tami, u noći kad je Gospodin uhićen i otet; ispunjen je tamom koja je zavladała zemljom kad Gospodin „predade duh“; i dovršava se svitanjem, „rano ujutro“, kad Marija Magdalena „dođe na grob i opazi da je kamen s groba dignut“ (Iv 20,1). Večer Velikog četvrtka sviće zorom uskrsnoga jutra.

U nizu različitih obrednih elemenata koji rese svečanu liturgiju vazmenoga bdijenja, danas, čini se, ponajviše nedostaje osnovnoga elementa – bdijenja. Bez prethodne liturgijske kateheze obrednost vazmenog bdijenja ostaje obavijena nerazumljivošću te stoga i nemogućnošću istinskoga bdijenja. Vazmeno bdijenje trebalo bi biti doživljeno ponajprije kao bdijenje. No, kako ga doživjeti kao bdijenje kad ga se smješta u vrijeme budnosti, u kasne popodneve ili rane večernje sate.

Liturgijske napomene uz vazmeno bdijenje izriječkom ističu da je to noć bdijenja u čast Gospodinu, kada vjernici izriču svoju vjernost Učiteljevim riječima: „Neka vam bokovi budu opasani i svjetiljke upaljene, a vi slični ljudima što čekaju gospodara kad se vraća sa svadbe da mu odmah otvore čim stigne i pokuca“ (Lk 12,35-36).

Veliki petak – prvi dan trodnevlja

Crkva u dane velikog posta ne slavi sakramente (*sacramenta penitus non celebrari*, papa Inocent I.). Suživljavanje s Kristom koji je sišao u smrt i bio položen u grob ne daje mjestu sakramentalnom „oživljavanju“ Kristove prisutnosti. Trodnevlje se, nadalje, ima razumijevati kao jedan dan, s jednim slavljem euharistije, onim u vazmenoj noći. Takva teološka razmišljanja, potkrijepljena povijesnim iskustvom daju za pravo onim teolozima i liturgičarima koji su mišljenja da bi liturgija Velikog petka bila sadržajno jasnija i lakše uklopljiva u cjelinu vazmenoga otajstva kad bi iz tijeka obreda muke Gospodnje bio izostavljen obred pričesti.

Današnja liturgija Velikog petka u središte stavlja otajstvo križa. Tišina je prvi element koji treba biti zamjetljiv. Tišina kao odgovor na otajstvo Božje ljubavi pokazane u križu i umiranju Božjega Sina (ulazak u tišini i prostracija). Liturgija riječi, sa središnjim tekstom muke Gospodnje iz evanđelja po Ivanu, „protumačena“ je obredom klanjanja križu. Čin otkrivanja križa naviješta Isusovu riječ s križa, „Dovršeno je“: u križu je dovršena objava Božjega spasenja. Otkrivanje križa nema za cilj „pokazivanje“ križa nego „objavljivanje“ otajstva križa. S križa je skinut veo – kao i s našeg vjerničkog gledanja. Križ više nije mjesto trpljenja. On je mjesto pobjede i spasenja. To je pashalna dimenzija Velikog petka.

Obred pričesti, kojim se zaključuje liturgija Velikog petka, ne bi smio tome danu oduzeti središnjost otajstva križa. Ispravno tumačenje liturgijske simbolike savjetuje nam da se obredi pričesti na Veliki petak rese potpunom jednostavnošću: bez posebnih uresa oltara, s jednostavnim oltarnikom, u tišini. U tom kontekstu „običaj“ izlaganja presvetoga sakramenta ili procesije s Presvetim, prisutan u nekim našim župama, u potpunosti zasjenjuje liturgijski sadržaj ovoga dana, raskida njegovu povezanost s Vazmom i vazmenim trodnevljem, protiveći se izravno liturgijskim odredbama.

Velika subota – liturgija tišine

Subota, drugi dan vazmenog trodnevlja, u liturgijskoj je tradiciji ostao dan bez liturgijskih slavlja kršćanske zajednice.

Unatoč odsutnosti slavlja, Veliku subotu nije ispravno smatrati aliturgijskim danom, kako ju se počesto predstavlja (R. Grández). Odsutnost obreda nudi kršćanskoj zajednici poseban vid „liturgije“: liturgiju tišine i iščekivanja. Liturgija Velikog petka završila je razilaženjem u tišini, a oltar je ostao ogoljen. Te nam obredne geste posvješćuju da slavljenje Gospodnje muke i smrti nije završeno zajedničkim obredom. Crkva na Veliku subotu ostaje uz Gospodnji grob razmatrajući otajstvo njegove muke i smrti. Zaustavljanje nije bez značenja. Nije li vazmeni post, kojeg Crkva na taj dan preporučuje, posebni oblik klanjanja pred Gospodinom? Nisu li tiha molitva i razmatranje, na koje su vjernici pozvani, svojevrсна liturgija nade koja Crkvu ujedinjuje i pripravlja na svečanu liturgiju vazmenog bdijenja? Na Veliku subotu nema sakramentalnih slavlja, pa ni pričesti (osim bolesnicima kao popudbina). Crkva živi Gospodinovu odsutnost. Tome bi danu stoga odgovarao opis iz Knjige Postanka: „Zemlja bijaše pusta i prazna“ (1,2). Iz te praznine Bog će stvoriti novi svijet.

Slijedeći ovakve teološko – liturgijske postavke, više je nego razvidna neutemeljena praksa blagoslova jela na Veliku subotu, koji se zna pretvoriti u svečanu liturgiju! Također, na tom tragu postavljamo upitnim organiziranje javnih pobožnosti na ovaj dan, kao što je molitva krunice i sl.

Veliki četvrtak – uvertira Vazma

Četvrtak je kroz dugo vremena bio izvan niza vazmenog trodnevlja. Bio je doživljavan kao posljednji dan korizmenoga vremena, s posebnim sadržajima: pomirenje pokornika te prijepodnevna misa posvete ulja. Poslijesaborska obnova dala je jasnu naznaku da vrijeme korizme traje do Mise večere Gospodnje, s kojom započinje vazmeno trodnevlje. Time se ona predstavlja kao uvertira ili preludij trodnevlja, „velikoga dana“. U Misi večere Gospodnje slavi se ustanovljenje euharistije i uspostava svećeničkog reda, ali ti elementi u samome slavlju ne bi smjeli prevagnuti nad doživljajem ulaska u vazmeno otajstvo. Liturgija Velikog četvrtka ne bi smjela biti motivirana željom za najsvečanijom euharistijom u godini, nego prije svega željom za pashalnim doživljavanjem euharistije. Ni druge teme koje se vežu uz ovo slavlje – tema svećeništva i bratske ljubavi, pokazane u činu pranja nogu – ne bi smjele biti izdvojene iz vazmenog otajstva. Jedino i samo vazmeno otajstvo daje puno razumijevanje i euharistiji i svećeništvu i bratskoj ljubavi.

Obred pranja nogu, utkan u slavlje euharistije Velikoga četvrtka, u liturgiji je prikazan kao metafora otajstva križa. I prijenos Svetootajstva, koji slijedi nakon pričesti, na osobit način uvodi u slavljenje vazmenog otajstva. Euharistijske prilike pohranjuju se na prikladno mjesto s jednim ciljem: za pričest bolesnika te za pričest vjernika u slavlju Muke Gospodnje na Veliki petak. Stoga, u crkvama u kojima se neće slaviti služba Muke Gospodnje, pohranjivanje Presvetoga na Veliki četvrtak se izostavlja. Pohranjivanje euharistijskih prilika ostavlja Crkvu do vazmenoga bdijenja bez slavlja sakramenata. Crkva ulazi u „veliki post“, u dane kad joj je Zaručnik „uzet“.

Razumljivo je, stoga, da čin pohranjivanja ne ističe otajstvo euharistije niti se smije pretvoriti u svečano klanjanje pred Presvetim. Liturgijske odredbe jasno zabranjuju izlaganje Presvetoga u pokaznici te napominju da se obred prijenosa Svetootajstva završava kratkim klanjanjem u tišini. Osobno klanjanje vjernika koje može slijediti također će voditi računa o ovim smjernicama.

Kongregacija za bogoštovlje u Okružnici za pripremu i slavljenje vazmenih blagdana (god. 1988.) jasno naglašava da svetohranište u koje se pohranjuje Sakrament „ne smije imati oblik groba“ te da se u govoru o mjestu pohrane „izbjegava i sâm izraz ‘grob‘“ (br. 55). Kapela za pohranu presvetog Sakramenta ne pripravlja se da bi označavala mjesto Gospodnova ukopa nego kao mjesto čuvanja euharistijskih prilika za pričest u liturgiji Velikog petka. Stoga, u onim crkvama u kojima postoji običaj prikazivanja „Isusova groba“ to mjesto ne smije biti identično s mjestom pohrane euharistijskih prilika.

(Izvor: A. Crnčević, I. Šaško, *Na vrelu liturgije*, HILP, Zagreb, 2009.)

Susreti preobraženja

Ovogodišnje korizmene duhovne večeri ponedjeljkom u organizaciji Duhovnog centra o. Gerarda u Somboru, započele su 18. veljače predavanjem karmelićanina o. Petra Janjića s otoka Krka. Središnja tema duhovnih večeri je „Oživjeti dar vjere u Godini vjere“, a tema koju je razmatrao otac Janjić nosi naslov „Objavljena vjera i osobni susret s Gospodinom Isusom“.

U prvom dijelu predavanja govorilo se o objavljenjima, odnosno o Isusu kao objavitelju Oca i o Isusu kao objavitelju čovjeka. Otac Janjić ističe kako se gotovo 90 posto našega života odvija na razini vjerovanja. Naša je vjera razumski utemeljena, ona pretpostavlja razum, no ona ga također i nadilazi, ali naš razum ne može do kraja shvatiti tajne vjere. Vjera stoga, treba biti ljubavlju djelotvorna. Isus nam objavljuje da je njegov Otac i naš Otac, čovjek koji ne ljubi sve ljude automatski se izdvaja od Oca. Isus je objavitelj Oca i čovjeka, a tri su vječna pitanja kada je riječ o čovjeku: odakle, zašto i kamo? Samo ako je okrenut Bogu, čovjek može doživjeti vrhunac očovječenja. *Čovjek je tu radi Boga, od Boga pozvan i poslan. Netko me je htio. To je jače od želje mojih roditelja. Čovjek je tu da spozna da je stvorenje Božje i da ljubav vrati ljubavlju. To je temeljni poziv*, ističe o. Janjić.

Predavač je u drugom dijelu predavanja govorio o osobnom susretu s Gospodinom Isusom Kristom. Kršćanstvo je i otpočelo iskustvom jednog susreta; uplašnim bjeguncima Velikog petka Isus se pokazao živ. Otac Janjić kaže kako *Uzašaćem na nebo Isus nije napustio svoje učenike. Za zemal-*

skoga života Isus je bio omeđen mjestom i vremenom, a sada je na nov i moćan način prisutan među nama. Gospodina možemo susresti u molitvi i u susretu s bližnjima, osobito u svetoj misi i u svetoj pričesti. Taj je susret preobražavajući onoliko kolika je naša vjera. Na kraju predavanja otac Petar Janjić govorio je o susretu žena s Isusom u Lukinom evanđelju i o njihovoj velikoj vjeri. Tu je Marija, majka Isusova, žena vjere koja je rekla svoje „da“ i kad nije mogla shvatiti. Zatim proro-

čica Ana – žena iščekivanja i dara, primjer ponizne vjere. Makar poodmakla u dobi, nije izgubila vjeru i entuzijazam. Udovica iz Naina – svjedokinja govornjive šutnje suza. Ona ne govori ni jedne riječi već govori suzama za mrtvim sinom što nadilazi svaku riječ. Žena grešnica – svjedokinja ozdravljajuće snage ljubavi. Peta ženska figura Lukina evanđelja je žena koja boluje od krvarenja. Ona pokazuje veliku hrabrost, a njezina gesta je skandalozna. Isus njezinu vjeru nagrađuje ozdravljenjem. Šesta ženska figura u biti je dvostruka jer neodvojivo ujedinjuje u raznolikosti dvije sestre Martu i Mariju, svjedokinje primata osoba. I na koncu tu su žene koje idu na Isusov grob. One su vjerne u smrti i svjedokinje života. Njihova vjera omo-

gućuje da prve prime radost Uskrsa.

Duhovne večeri koje se i ove godine održavaju svakog ponedjeljka u dvorani Humanitarnog udruženja Nijemaca „St. Gerhard“, svojim skladnim, meditativnim sviranjem uljepšavaju orguljaš **Gabor Drobina**, župni vikar župe Presvetog Trojstva u Somboru i flautistice **Ivana Antunić** i **Daliborka Malenić**. /Z. Gorjanac/

Živa vjera donosi plodove

„Vjera koja spašava“ bila je tema druge korizmene duhovne večeri u organizaciji Duhovnog centra o. Gerarda u Somboru. Otac Dario Tokić, svećenik, karmelićanin, doktor teoloških znanosti iz samostana Majke Božje Remetske u Zagrebu, bio je predavač ove večeri koja je priređena 25. veljače.

Otac Dario navodi kako je evanđelist Luka u više od pola slučajeva originalan u načinu rabljenja riječi „vjera“, te se veći dio predavanja temeljio upravo na ovom tumačenju. Gospodin Bog nam šalje glasnike, posrednike kako bismo nešto shvatili od Boga i od onoga što nam on hoće reći. Interesantan je primjer Zaharije, kojeg navodi o. Tokić. Zaharija komu-

nicira preko anđela, ali mu ne vjeruje. U Starom zavjetu ljudi su bili oprezni kada bi dobijali neku poruku od Boga i nisu od prve povjerovali. Dobar je primjer Gideona koji je trebao osloboditi Izrael. Bog mu je rekao neka krene u boj, neka povede sa sobom ljude i neka se bori protiv Izraelovih neprijatelja, no Gideon je želio biti siguran da je to s Božje strane. Stavio je na gumno runo i poželio da preko noći bude vlažno, a cijelo gumno da bude suho. Kada se to doista dogodilo, Gideon je poželio da se dogodi i obratno. Drugi je primjer Marije, koja ne traži dokaz, već pojašnjenje kada joj dođe Anđeo Gospodnji. *Mariji dolazi Anđeo i kaže joj da će roditi spasitelja. Marija postavlja pitanje tražeći pojašnjenje, željela je to bolje shvatiti. Ona nije rekla da je to nemoguće, već je željela da u to dublje pronikne. To je važno i u životu pravoga vjernika. Vjernik ne traži znakove, već pojašnjenje. Zato se moli Bogu, čita duhovna štiva, razgovara o duhovnim stvarima da bi pokušao odgovoriti na riječ koju mu Bog svaki dan upućuje. Zato ne možemo reći da je vjernik netko tko nikada ne moli i tko nikada ne razmišlja o svojoj vjeri. Kada čovjek dobije pojašnjenje i kada stvari „sjednu“, događa se da se čovjek – vjernik podlaže onome što mu je rečeno, odnosno da čovjek posluša Boga, istaknuo je o. Dario Tokić. U nastavku, o. Dario je naveo nekoliko primjera vjere iz Lukina evanđelja, zaključivši na kraju: *Vjera može rasti i malaksati, a čovjek treba činiti ono što mu Bog zapovijeda. I samo zrnice vjere može doprinijeti tome da se rade velike stvari. I s to malo vjere što imamo može se puno napraviti, ali treba raditi, treba je živjeti, treba taj talent kojeg nam je Bog povjerio staviti u pogon.* /Z. Gorjanac/*

Karmelićanski trećoreci – duhovna snaga u svijetu

Karmelski svjetovni red u Somboru ove godine slavi 100 godina postojanja, stoga je i tema trećeg korizmenog susreta u Somboru „Zajedništvo vjere u Karmelskom svjetovnom redu“ bila prigodna u ovoj godini jubileja karmelskih trećoredaca. Predavanje je održao o. Vjenceslav Mihetec, provincijalni delegat za karmelski svjetovni red.

Otac Vjenceslav u uvodu predavanja govorio je o počecima karmelskog reda kojeg su činili pustinjaci, a crkva se suočila s problemom jer ih je trebalo nekako situirati. Naime, oni su živjeli bez duhovne i tjelesne zbrinutosti, nisu imali svećenika, nije imao tko voditi brigu o njima, te je odlučeno da se osnuju zajednice, takozvane „Cenobije“, gdje su imali zajedničku molitvu, jelo, a opet su živjeli pustinjački. Karmelićani su u početku zajednica braće koji žele živjeti duhovnim životom. Kasnije se osjeća potreba da upravo netko od njih treba biti zaređen za svećenike kako bi bili tumači Svetog pisma, propovjednici i ispovjednici. U početku je dakle karmelski red laički, ne red svećenika, već red braće redovnika vezanih pravilom života, a karizma reda je nasljedovanje Isusa Krista u molitvi. U XIII. i XIV. stoljeću vrijeme je prijelaza u Europu. Palo je jeruzalemsko kraljevstvo, muslimanski Arapi prodiru i sve kršćansko potiskuju na zapad. Tako su i karmelićani preko Cipra i Rodosa došli u Englesku i otud se počeli širiti Europom. U XV. stoljeću vrhovni poglavar reda Ivan Soret – danas blaženik, osniva karmelićanke u klauzuri. Tu se počinje javljati svjetovni red, posebno u reformi svete Terezije i Ivana od Križa. Oni su trebali suradnike u svijetu koji su se pred vlastima zauzimali za osnivanje samostana. Tada još nemaju neku pravnu formu, one se prave u XIX. i XX. stoljeću. Može se reći da karmelski red ima tri elementa: prvi su svećenici i braća, drugi su klauzurne sestre, a treći su karmelićani u svijetu.

Otac Vjenceslav Mihetec ističe: *Trebamo znati da karmelićani u svijetu nisu nekakav karizmatički pokret, već su red. To su ljudi Bogu posvećeni i zavjetovani, najprije privremeno, a onda i doživotno. Laikat u crkvi u koji spadaju naši treći, svjetovni redovi, zajednica je zauzetih vjernika koji služe Bogu u narodu, za narod i koji Boga uprisutnjuju u onim sredinama gdje jesu, te dodaje: Naši svjetovnjaci učinili su velika djela kroz povijest. Sam pokojni papa Ivan Pavao II. bio je karmelski trećoredac i nikada nije bio bez škapulara. Ali imamo i malih ljudi za koje nitko ne zna, ali zna Bog.*

Na kraju predavanja otac Vjenceslav je iznio statistike: *Mi u provinciji imamo 149 članova svjetovnog reda. U Somboru ima 30 članova s doživotnim, 8 s privremenim zavjetima i 6 u pripremi. Zajednica u Zagrebu u Remetama ima 55 članova – 31 svečano zavjetovanih, 21 privremeno i 3 u pripremi. Na Krku ima 5 članova u pripremi, dok se u Splitu priprema 41 član u novicijatu. U svijetu je broj opao. Prije 30 godina bilo je oko 60000 svjetovnjaka karmelićana, a sada ih ima 45000, zaključio je predavač. /Z. Gorjanac/*

Blagoslov kapele i svetohraništa u sjedištu Radio Marije u Subotici

U sklopu dvojezične svete mise, subotički biskup mons. dr. Ivan Pénzes, blagoslovio je 16. ožujka svetohranište i kapelu Radio Marije u Subotici.

Ravnatelj Radio Marije vlč. István Palatinus, pozdravio je nazočne i zahvalio biskupu na posjetu ovoj instituciji. Istaknuo je važnost činjenice da će od sada Presveti oltarski sakrament biti stalno prisutan u kapeli, gdje se može svratiti na molitvu i u užurbanoj svakodnevici naći trenutak mira. Biskup Pénzes naglasio je važnost medija, osvrnuvši se na nedavni izbor pape, koji smo putem medija mogli svi pratiti. Pohvalio je i djelovanje Radio Marije u našim krajevima. Vlč. Palatinus je osobito zahvalio Stipanu Bašiću koji je izradio svetohranište i darovao ga Radio Mariji. Svetu misu su svojom glazbom uljepšali Apostoli Radio Marije. /Csaba Kovács/

Josip – čovjek vjere

U subotičkoj župi sv. Roka i ove godine je od 10. do 19. ožujka održana tradicionalna devetnica u čast sv. Josipu. Svaku večer u 17 sati bio je Križni put, jednom je bilo Klanjanje i molitva za izbor novoga pape, a na sam blagdan sv. Josipa pola sata prije mise bile su molitve za domovinu i za hrvatski narod. Poslije pobožnosti slijedila je sveta misa i prigodna propovijed i na kraju su pjevane litanije sv. Josipa.

Okvirna tema propovijedi, budući da se nalazimo u Godini vjere, bila je „Josip – čovjek vjere“. Svaki je propovjednik imao kao zadanu temu po jednu katehezu o vjeri pape, Benedikta XVI. Gosti na devetnici 13. ožujka bili su sjemeništarci i poglavari sjemeništa „Paulinum“. Misu je predslavio rektor sjemeništa i ravnatelj Biskupijske klasične gimnazije Paulinum, **mons. Josip Mioč**, u zajedništvu s prefektom sjemeništa **Lászlom Bárányijem**. Taj je dan bio posebno posvećen molitvi za duhovna zvanja.

U subotu, 16. ožujka, sudionici devetnice obilježili su 55. obljetnicu smrti prvog biskupa Bunjevca Hrvata, mons. Lajče Budanovića. Toga dana prije svete mise okupljeni vjernici molili su „Bunjevački Put križa“ koji je sastavio prof. **Tomislav Žigmanov**. Taj Križni put prati „put“ Hrvata Bunjevaca kroz prošlost i sadašnjost s molitvama za budućnost. Molitelj toga Križnog puta zaustavlja se kod pojedinih križeva krajputaša i moli pojedinu postaju Križnog puta. Pjevači župe pjevali su pjesmu „Put križa“ iz molitvenika „Slava Božja“ biskupa Lajče Budanovića, a prema starom bunjevačkom napjevu kako ga je zapamtila **Đula Milodanović**.

U nedjelju, 17. ožujka, kada je svetu misu predslavio subotički biskup **mons. Ivan Péntzes**, proslavljen je i „Dan trudnica“. Biskup je na kraju mise dvadeset i jednoj trudnici podijelio poseban blagoslov koji se dijeli ženama prije poroda prema obredniku „Blagoslovi. Na toj misi trudnice i njihovi bračni drugovi aktivno su sudjelovali u misi čitanjem Božje riječi i predmoleći molitve vjernika.

Na svetkovinu sv. Josipa pola sata prije mise upriličena je molitva za Domovinu i za hrvatski narod, budući da hrvatska zajednica u R. Srbiji toga dana obilježava jedan od svoja četiri državna blagdana. Vjernici su predmolili kronicu sv. Josipa, a djeca su čitala prigodne recitacije u čast sv. Josipu. Na kraju te pobožnosti župnik **Andrija Anišić** je pred oltarom sv. Josipa izmolio molitvu kardinala Franje Kuharića za Domovinu i hrvatski narod.

Ovogodišnja devetnica bila je posebno obilježena i molitvom za izbor novoga pape a onda i zahvalnošću za izbor pape Franje. Vjernici su također svaku večer posebno molili i za teško bolesnoga svećenika **Lazara Novakovića**.

Svaku večer na devetnici je sudjelovao lijepi broj vjernika župe sv. Roka ali i iz čitavoga grada pa i iz okolnih naselja. Na devetnici je podijeljeno preko dvije tisuće pričesti.

Andrija Anišić

Propovjednici na devetnici

Ove godine propovjednici su bili svećenici Subotičke biskupije: **mons. Stjepan Beretić**, **mons. Josip Mioč**, **mons. Andrija Anišić**, **Josip Štefković**, **Josip Kujundžić**, **Jakob Pfeifer**, **dr. Ivica Ivanković Radak** i **Franjo Ivanković**, u nedjelju je gost na devetnici bio subotički biskup **mons. Ivan Péntzes**, a na samu svetkovinu sv. Josipa **mons. Slavko Večerin**, generalni vikar subotičke biskupije. /A. A./

Praznik hrvatske zajednice proslavljen u Maloj Bosni

Misnim slavljem, prigodnim kulturnim programom i domjenkom u Maloj Bosni, selu nadomak Subotice, hrvatska zajednica u Srbiji obilježila je 19. ožujka jedan od svoja četiri praznika – blagdan svetog Josipa, zaštitnika hrvatskog naroda.

Obilježavanje je započelo svetom misom u crkvi Presvetog Trojstva koju je predvodio vlč. Josip Kujundžić iz Vajske uz koncelebraciju mjesnog župnika vlč. Dragana Muharema, bivšeg župnika vlč. Željka Augustinova, te preč. Julija Bašića iz Bikova i fra Zdenka Grubera. Predvoditelj misnoga slavlja vlč. Kujundžić je u propovijedi istaknuo moralne vrednote koje danas nedostaju: *Mi živimo možda samo jedan segment Josipove kreposti i onda se pitamo zašto naši narodi izumiru, zašto naš hrvatski narod izumire? Pa upravo zbog toga što ne znamo naše mlade hraniti pravim, moralnim vrednotama.*

Nakon svete mise u vjeronaučnoj je dvorani priređen prigodni program u kojem su se mogle čuti recitacije djece iz Male Bosne a u glazbenom dijelu predstavile su se mlade tamburašice iz Đurđina. Predsjednik Hrvatskoga nacionalnog vijeća dr. Slaven Bačić, čestitajući svima ovaj blagdan, izdvojio je tri činjenice na koje možemo biti ponosni: u hrvatskoj zajednici vlada jedinstvo što se napose vidi u zajedničkom radu najvažnijih institucija, dvije trećine proračuna HNV-a koristi se za pomoć različitim projektima u kulturi, informiranju i obrazovanju i službenoj uporabi jezika, što je transparentno i ravnomjerno podijeljeno te ravnomjerna regionalna zastupljenost kako kadrovska tako i u projektima.

Svoju radost što se ovo slavlje održava u Maloj Bosni izrazio je župnik Muharem, jer je to vrlo lijepa gesta kojom se daje povjerenje i čast jednoj manjoj sredini, a ljudima ovdje to mnogo znači.

Među brojnim uzvanicima, na proslavi su bili visoki dužnosnici Veleposlanstva Republike Hrvatske na čelu s Valentinom Šarčević, generalni konzul Hrvatske Dragan Đurić sa suradnicima, predsjednik Skupštine AP Vojvodine István Pasztor, zastupnik u republičkom Parlamentu Petar Kuntić i mnogi drugi. /Zv/

Selenča ima monsinjora

Prije deset godina s radošću smo dočekali novog svećenika iz Slovačke, Marijana Deja. Ove godine, naš je župnik imenovan monsinjorom. Svečano misno slavlje tim povodom upriličeno je 9. veljače, u zajedništvu sa svećenicima Bačkog dekanata te domaćim vjernicima.

Spomenimo kako je župnik u našu župu prije deset godina došao mlad i s mnoštvom ideja, te smo svi bili ponosni na njega. Narod je privukao svojim divnim propovijedima, te su u crkvu počeli dolaziti oni koji su se od nje udaljili. U crkvi su se počele uočavati promjene te ga je biskup Ivan Pénzes imenovao dekanom, a ove godine i monsinjorom. Ponosni smo na svog župnika i neka mu Bog pomaže u daljnjem radu. /Marija Nosal/

Ekumenske službe u Selenči

Svake godine u siječnju, vjernici katoličke i evangeličke vjeroispovijesti iz Selenče sastaju se u crkvama na molitvama za jedinstvo kršćana.

Ove godine, 20. siječnja susreli smo se najprije u rimokatoličkoj crkvi Presvetoga Trojstva, a 27. siječnja u evangeličkoj crkvi. Molitve se sastoje od pjesama, čitanja Božje riječi kao i propovijedi. U katoličkoj crkvi propovijedao je senior Vladimir Valent, a u evangeličkoj mons. Marijan Dej. Molitvena okupljanja karakterizira i zajednički agape nakon molitve, budući da se vjernici ne razilaze već pozivaju jedni druge na piće i kolače, šireći na taj način duh ekumenizma i zajedništva prvih kršćana.

Marija Nosal

Hodočasnički križni put mladih

Tradicionalni veliki hodočasnički križni put mladih trebao je biti u subotu 16. ožujka, ali je zbog loših vremenskih uvjeta održan u crkvi Marija Majka Crkve u Aleksandrovu.

Dvadesetak mladih okupilo se u ranim jutarnjim satima kako bi svoj dan započeli u zajedništvu s mladima i Gospodinom. Svetu misu je predslavio vlč. dr. Ivica Ivanković Radak, a svojom pjesmom sv. misu je animirao VIS Ritam vjere. Nakon svete mise uslijedio je križni put „Svetog Franje Asiškog“ koji su predvodili mladi Subotičke biskupije. Mladima su se priključili krizmanici i djeca koji u župi svake subote imaju vjeronauk. Nakon pobožnosti križnoga puta svi mladi su se okupili u dvorani gdje su uz vruć čaj nastavili druženje.

Jelena Ivanković

Brat Richard iz zajednice u Taizéu posjetio mlade u Subotici

I ove godine Subotičku biskupiju posjetio je brat Richard iz zajednice u Taizéu. Susret je upriličen 9. ožujka u župi sv. Roka. Tom prilikom su se okupili mladi hodočasnici i vođe skupina hrvatskog i mađarskog govornog područja Subotičke biskupije.

Susret je započeo molitvom u župnoj crkvi, a nakon toga uslijedilo je predavanje brata Richarda, koji je temeljito predstavio pismo brata Aloisa „Prema novoj solidarnosti“. Predočio je „četiri prijedloga kako bismo otkrili izvore povjerenja u Boga“, o čemu su sudionici ove molitve razgovarali u skupinama. Nakon toga je slijedila završna molitva koju su animirali mladi.

Povjerenik za Pastoral mladih Subotičke biskupije vlč. **Marijan Vukov**, zahvalio je mladima na odazivu kao i bratu Richardu na posjetu.

Kristina Ivković

Tribina „Korizma kroz povijest“ u Đurđinu

Prve korizmene nedjelje, 17. veljače, u župi sv. Josipa Radnika u Đurđinu održana je redovita župna tribina. Tema ovoga susreta bila je „Korizma kroz povijest“, a gost predavač vlč. Željko Šipek, župnik susjedne župe Stari Žednik.

Voditelj tribine kao pravi domaćin svoje župe bio je vlč. **Lazar Novaković**. Predavač je govorio o trima značajkama korizmenog vremena: postu, molitvi i dobrim djelima. Osobito je naglasio „post“ od grijeha te dužnost svakoga ponaosob da uz pomoć Duha Božjega doživi i provede korizmu u znaku obraćenja i pripreve za Pashu. Pri tomu, naravno, ne smijemo misliti samo na svoje dobro, nego još više na dobro svojih bližnjih: „gladna nahraniti, žalosnoga utješiti, gologa odjenuti“, sve na veću slavu Božju.

V. Dulić

HODOČAŠĆE U RIM U „GODINI VJERE“

08. – 14. 09. 2013. god.

08. 09. – nedjelja, Subotica: Vrijeme polaska u 14.00h ispred župne crkve u Aleksandrovu. Putovanje autobusom noću.

09. 09. – ponedjeljak, Padova: Posjet svetištu sv. Leopolda Mandića i bazilici sv. Antuna Padovanskog. Kratki obilazak grada. Dolazak u Asiz u večernjim satima, smještaj u hotelu i večera.

10. 09. – utorak, Asiz: Pohod bazilici Svete Marije od Anđela, te bazilikama i grobovima sv. Franje i sv. Klare, obilazak i šetnja gradom. Dolazak u Rim u večernjim satima, smještaj u hotelu i večera.

11. – 13. 09. – srijeda, četvrtak, petak, Rim: U srijedu u 10,30h – Opća audijencija i susret sa Svetim Ocem. Kroz tri dana pohod papinskim bazilikama sv. Petra i grobu Blaženog Ivana Pavla II, nadalje bazilikama i grobu sv. Pavla izvan zidina, sv. Marije Velike, sv. Ivana Lateranskog. Pohod katakombama sv. Kalista, i drugim značajnim rimskim crkvama. Nadalje, obilazak središta Rima, Španjolskog trga, Trga Navona, Fontane di Trevi, Panteona, i ostalih rimskih trgova i znamenitosti staroga Rima.

14. 09. – subota, Firenca: Nakon doručka polazak iz Rima. Kratki obilazak Firence i najvažnijih znamenitosti, Katedrale i Krstionice, bazilike Svetog Križa i staroga mosta. Predvečer polazak, putovanje noću i dolazak u Suboticu u nedjelju, 15. 09., prije podne.

Voditelj hodočašća:

vlč. Ivica Ivanković Radak

ivicaradak@gmail.com

064/3226613

Cijena hodočašća – **350 EU**

Prijaviti se što prije u svojim župnim uredima, a najkasnije do 30. 06. 2013.

Prilikom prijave potrebno je donijeti fotokopiju pasoša i uplatiti 100E (u slučaju otkazivanja nema povrata novca, ali svatko sebi može naći zamjenu). Za putovanje je potreban novi biometrijski pasoš.

U cijenu hodočašća je uključen:

Smještaj u hotelima (***) – 5 polupansiona (doručak i večera), u dvo i trokrevetnim sobama. Za ručak se brine svatko za sebe. Zdravstveno osiguranje i ulaznica za katakombe.

Nije predviđen obilazak Vatikanskih muzeja.

Tijekom hodočašća ima puno hodanja, pa se putovanje ne preporuča osobama koje imaju poteškoća s kretanjem.

Moguće su izmjene programa na licu mjesta.

Tribina o tavankutskim križevima

Tribina pod nazivom *Tavankutski križovi* održana je 10. ožujka 2013. godine u organizaciji tavankutskih udruga HKPD „Matija Gubec“ i Galerije Prve kolonije naive u tehnici slame te OŠ „Matija Gubec“ i župe Srce Isusovo, u prostorijama Društva „Matija Gubec“.

Tribina je tematizirala kulturno-povijesnu baštinu tavankutskog kraja, koja se odnosi na križeve krajputaše, a predstavila je projekt *Tavankutski križovi*, čiji su autori učenici OŠ „Matija Gubec“ te njihov mentor, nastavnik **Zoran Đereg**. Cilj projekta je upozoriti na tradicionalne vrijednosti zavičaja, potrebu njihova bilježenja, istraživanja i obnavljanja.

Ljubica Vuković Dulić, voditeljica tribine istaknula je značaj ove akcije, jer je animirala osnovnoškolsku populaciju da na aktivan način upozna zavičaj i prezentira svoje spoznaje vršnjacima. Ravnateljica škole **Stanislava Stantić Prčić** je istaknula kako je povod za izradu ovog projekta bilo sudjelovanje u Ekološkom kvizu *Lijepa naša* 2011. godine. To je kviz koji objedinjuje više tematskih cjelina: ekologiju, vjeronauk, kemiju te izradu prezentacije na određenu temu iz spomenutih područja (spomeničko-sakralne baštine, ekologije i drugih područja nacionalne kulturne baštine). Te je godine rad trebao biti u okviru slogana *Istražili smo – uradili smo – predlažemo*. Kako u dosadašnjim prezentacijama nije bila pred-

stavljena sakralna spomenička baština, rodila se ideja o predstavljanju tavankutskih križeva.

Mentora ovoga projekta profesora **Zorana Đerega** upitali smo postoje li ideje za nastavak projekta: „Našim je učenicima bila čast sudjelovati na tribini o križevima krajputašima u okviru projekta Bunjevački put križa. Oni su prikazali njihov uradak na sličnu temu i time ju, nakon dvije godine, ponovno aktualizirali. Smatramo da je ovaj rad samo početak jednog opsežnijeg rada na ovu temu. U samome radu mi smo predložili niz daljnjih smjernica. Spominjem sada samo neke: dopuniti i temeljito istražiti preostale križeve, tiskati publikaciju o križevima, izraditi mapu križeva, predložiti uređenje i obnovu pojedinih križeva, promovirati križeve krajputaše s jednom jasnom duhovnom odrednicom poput tavankutskog Puta križa, ali i kao svojevrsnu atraktivnu turističku ponudu sela. Kako bi se ovi i drugi ciljevi realizirali, ravnateljica naše škole, **Stanislava Stantić Prčić** istaknula je potrebu povezivanja svih zainteresiranih tavankutskih kulturnih institucija da se zajedničkim djelovanjem konkurira na natječaj za projekte ove vrste. Budući da se Tavankut nalazi u skupini od 10 sela koja su ušla u projekt pod nazivom *Bogatstvo različitosti*, tavankutski Put križa mogao bi zauzeti značajno mjesto i u turističkoj ponudi Tavankuta, prije svega mislim na vjerski turizam, ali i rekreativni turizam, pješačenje, biciklizam...“.

Sam projekt uz power-point prezentaciju predstavio je **Hrvoje Benčik**, učenik osmog razreda. On je istaknuo kako su važni bili sljedeći ciljevi rada: saznati razloge podizanja križeva, locirati ih, fotografirati, evidentirati križeve, a kao vrlo važnu je istaknuo komunikaciju s mještanima.

Tijekom tribine, koja je održana u okviru projekta *Bunjevački put križa*, govorilo se i o projektu i knjizi *Bunjevački put križa* **Tomislava Žigmanova** te mogućnosti da se pomogne obnova Kopilovićevo križa na Somborskom putu, kao i raspela u Bajmaku.

Tribini su nazočili, uz brojne mještane, konzulica savjetnica Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici **Vesna Njikoš Pečkaj**, tajnik Subotičke biskupije **preč. mr. Mirko Štefković**, te predstavnica Hrvatskog nacionalnog vijeća, zadužena za obrazovanje, **Andela Horvat**.

Ivica Dulić

Bunjevački put križa u Maloj Bosni

„Bunjevački put križa“ autora **Tomislava Žigmanova** izveden je u srijedu, 6. ožujka u crkvi Presvetoga Trojstva u Maloj Bosni.

Put križa predmolio je na bunjevačkoj ikavici **Stipan Bašić**, a pjevači zbora sv. Cecilije iz Franjevačke crkve pod ravnanjem časne sestre **Mirjam Pandžić** pjevali su obnovljeni stari napjev iz molitvenika Lajče Budanovića koji je po sjećanju **Đule Milodanović** notirao **Vojislav Temunović**. /Zv/

„Bunjevački put križa“ u crkvi sv. Roka u Subotici

Nakon prošlogodišnjeg premijernog izvođenja, *Bunjevački put križa* autora **Tomislava Žigmanova** izveden je drugi put u crkvi sv. Roka u Subotici, u subotu, 16. ožujka 2013. godine, u okviru devetnice sv. Josipu.

Tekst Bunjevačkog Puta križa predmolili su **Zoltan Baka** i **Lazar Cvijin**, a župni zbor je pjevao stari korizmeni napjev „Put križa“.

Bila je ovo prigoda, za sve one koji su željeli pretplatiti se na knjigu „Bunjevački put križa“ i dati svoj doprinos za obnovu naših križeva krajputaša. Dragovoljnim priložima planira se u 2013. godini obnoviti Kopilovićev križ na Somborskom putu, poslije Male Bosne, i raspelo na Kalvariji u Bajmaku. /Zv/

Veliki broj sadržaja o Hrvatima u Vojvodini u Zborniku „Urbani Šokci“ br. 6/7

U sunakladništvu Šokačke grane iz Osijeka i Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata sredinom ožujka 2013. godine iz tiska je izašao zbornik radova sa šestoga Međunarodnog okruglog stola Urbani Šokci „Marijanska svetišta Šokaca i Bunjevac“ (održanog u Osijeku i Somboru 9.-10. VI. 2011.) i sa sedmoga okrugloga stola „Urbani Šokci – Utemeljiteljski projekt udruge“. Zbornik radova za tisak su priredile prof. dr. sc. Helena Sablić Tomić i mr. sc. Vera Erl, obima je 323 stranice, a u njemu je objavljen i jedan broj radova autora iz Vojvodine.

Sunakladništvo ZKVH-a posljedica je programskoga opredjeljenja – ono, među ostalim, sadržava i međunarodnu suradnju sa sličnim institucijama iz inozemstva u područjima kulture, umjetnosti i znanosti glede tema koje su od značaja za Hrvate u Vojvodini.

Nakon uvodnih riječi priređivačica (str. 7-8), u prvome bloku objavljeno je pet radova sa sedmoga Međunarodnog okruglog stola. Njih potpisuju **mr. sc. Vera Erl** („Sedam godina djelovanja Šokačke grane Osijek, razine projekta“, str. 11-16), **prof. dr. sc. Ružica Pšihistal** („Identološki eseji o šokaštvu Vladimira Rema: To smo što jesmo“, str. 17-28), **prof. dr. sc. Goran Rem** („Projekt Urbani Šokci, vidjeti Hrvatsku, šokački punk i metakulturološka osvjetljenja“, str. 29-33), **prof. dr. sc. Helena Sablić Tomić** („Kulturna energija Šokačke grane“, str. 35-38) i **Vesna Njikoš Pečkaj** („O posljednjem djelu muzikologa, kompozitora i dirigenta Julija Njikoša ‘Povijest tambura i tamburaške glazbe‘“, str. 39-42).

Drugi dio, koji donosi radove sa šestoga Međunarodnog okruglog stola Urbani Šokci, obimom je dulji – od 45. do 310. stranice, donosi 22 radnje i on je daleko zanimljiviji iz rakursa kulturne i vjerske povijesti Hrvata u Vojvodini. Naime, u drugome dijelu objavljeno je i sedam radnji koje izravno i u cijelosti tematiziraju neka od marijanskih svetišta kod vojvođanskih Hrvata. Prvi je rad **Katarine Čeliković** „Marijanske pobožnosti, svetišta i književno stvaralaštvo u kalendaru *Subotička Danica*“ (str. 95-106) u kojoj autorica donosi reprezentativan izbor sadržaja *Subotičke Danice*, najstarijeg crkveno-narodnog kalendara Hrvata u Bačkoj, koji je pokrenut 1884. godine. Ovi su sadržaji bibliografski obrađeni, a tematski vezani uz marijanske pobožnosti, svetišta i književne sadržaje.

U svojem radu „Svetište Majke Božje od suza u Subotici – Bunarić“ (str. 107-116) **Andrija Kopilović** ističe potrebu za temeljitim istraživanjem usmjerenim na tumačenje štovanja Majke Božje pod naslovom „Vodica – Bunarić“, koji se često javlja u Podunavlju i u nekim drugim područjima. On se u radu usmjerio na prikaz subotičkog marijanskog svetišta Bunarića, od legendi vezanih uz njegov nastanak do podataka o uređenju svetišta i liturgijskoga štovanja Majke Božje.

Katedralni župnik **msgr. Stjepan Beretić** u radu „Somborska kapela Snježne Gospe“ (str. 133-144) ističe da je grad Sombor pravi marijanski grad okružen crkvama i kapelama posvećenima Bogorodici te ih u radu sustavno navodi. Posebno poglavlje posvećeno je kapeli Snježne Gospe, jed-

nako dragoj i katoličkim i pravoslavnim vjernicima pa stoga predstavlja važnu sponu ovih dviju vjerskih zajednica. **Alojzije i Katarina Firanj** su u tekstu „Kapelica u Nenadiću“ (str. 166-174) prikazali kratku povijest kapelice na ovome salaškom naselju i vjerski život vezan uz nju. Značajan dio rada posvećen je vjerskom životu Nenadića, gdje su čitateljima opisane mnoge pobožnosti prakticirane uz sveta znamenja križeva, misna slavlja i drugo.

U radnji „Gospin sokak u Somboru“ (str. 195-204) **Marija Šeremešić** daje kratak pregled zemljopisnog položaja i etničkog sastava somborske općine i samoga grada, a u nastavku se posvećuje oblicima i podrijetlu imena grada. Posebnu pozornost autorica je posvetila današnjoj ulici Tome Roksandića koja je Somborcima još uvijek poznata kao *Gospin sokak*.

Slavko Žebić se u radu „Svetište Gospe Tekijske“ (str. 205-221) posvetio prikazu brojnih marijanskih svetišta u Srijemu, ali je dao sažet pregled i opis nekih Gospinih svetišta diljem Hrvatske. Najveći dio rada bavi se svetištem Gospe Tekijske u Petrovaradinu, koje je nastalo kao spomenik zahvalnosti Majci Božjoj za dobivene milosti i veličanstvenu pobjedu nad osmanskim osvajačima 1716. godine.

Tekst **Alojzija Stantića** „Hodočašće bunjevačkih Hrvata iz subotičkog kraja: Idemo na Jud“ (str. 277-310) napisan je u cjelini ikavicom, a opisuje hodočašća bunjevačkih Hrvata iz subotičkog kraja s nizom detaljno opisanih elemenata hodočašća. Osim pojašnjenja samoga pojma hodočašća, autor u povijesnom prikazu razlaže obilježja hodočašća, navodi najpopularnija mjesta među hodočasnicima, među kojima posebnu pozornost posvećuje svetištu Jud (u Mađarskoj). Isti je, inače, objavljen i u najnovijoj *Subotičkoj Danici*.

Recenzentica ovoga zbornika **prof. dr. sc. Dubravka Božić Bogović** napisala je u svojem zaključku kako je zbornik vrijedan doprinos poznavanju različitih vidova mjesne hrvatske povijesti, ali i u više aspekata jedinstven i originalan te time dragocjen. Takva ocjena o ovome zborniku zacijelo stoji! /zkvh.org.rs/

Iriški vjernici u hodu prema Uskrsu

Na spomendan sv. Valentina 14. veljače (pravoslavni na taj dan slave sv. Trifuna), spojila su se dva slavlja kojima je nazočio i iriški župnik **Blaž Zmaić**. Toga je dana, naime, proslavljena crkvena slava naše Općine Irig i Srpske čitaonice. Uz brojne goste i domaćina, predsjednika Općine **Vladimira Petrovića**, obred su predvodili domaći pravoslavni svećenici, a u Čitaonici srijemski episkop **Vasilije** sa svećenicima, dok ih je pratio zbor bogoslova iz Srijemskih Karlovaca. Za proteklu godinu dodijeljena je nagrada za razvoj stvaralaštva u kulturi LUČA manastiru Velika Remeta, koju je primio iguman otac **Stefan**. Navečer istoga dana župnik je nazočio u Štitaru (RH) na molitvi uz odar pokojne **Matije Baotić**, vjernice koja je pratila mnoge domaće sinove-svećenike kao i samog župnika iz Iriga i bila na dva jubileja župnika i Crkve, darujući tom prigodom pričesni kalež.

Dana 15. veljače započeli smo s pobožnošću križnoga puta, kada je služena sveta misa za pokojne supružnike **Aničić**, koje su za njih prikazale kćeri **Ljubica** i **Zorica**, uz župnikov poziv *da pogledamo duboko u vlastito srce i prepoznamo Božje putove i krenemo novim putovima*. Prvu korizmenu nedjelju, 17. veljače slavimo u Vrdniku svetu misu za pokojnu **Agnezu Lovrić**, a župnik poziva da u ovo vrijeme korizme *doživimo iskustvo Boga osloboditelja*. U ponedjeljak, 18. veljače, župnik nazoči korizmenoj duhovnoj obnovi u Đakovu sa svećenicima Đakovačko-osječke nadbiskupije, koju je predvodio **vlač. Alojzije Kovačić** na temu *Dijeliti sudbinu ljudi*. Navečer smo u Irigu s vjernicima Šatrinaca i Dobrodola te domaćim vjernicima slavili svetu misu za pok. **Mariju Mikulinac** u danu njezinog rođendana s pozivom korizme: *promijeniti se, postati novi ljudi, dobro činiti, bližnjega ljubiti*. U petak, 22.

veljače smo se u Vrdniku oprostili od pokojne **Leopoldine Bevc** (87). Druge nedjelje korizme, 24. veljače, proslavili smo svetu misu u Irigu uz misu i klanjanje u župi, te u Šatrinacima za pokojne iz obitelji **Birinji** i **Majorčik** te na nakanu bolesnika, kao i u Dobrodolu za obitelj **Putica**. Tom prilikom župnik poručuje da je *nedjelja Saveza-Tabora, glas ljubljenog Sina, odnosno dar Božjega susreta*. Istoga dana župnik je nazočio proslavi rođenja drugog djeteta našeg predsjednika Općine, Vladimira Petrovića. U srijedu, 27. veljače, župnik se zajedno s vjernicima i prijateljima iz Suseka, Petrovaradina, Sente, oprostio od dragog nam prijatelja **Karla Rorbachera** (87). Župnik se od njega oprašta sljedećim riječima: *U našoj smrti je skrivena tajna i cilj našega života*.

U petak, 1. ožujka, nakon križnoga puta služena je sveta misa za pokojnu **Anku Vodenac**. U subotu, 2. ožujka, župnik kao gost nazoči osnivanju Kluba knjige „Eustahija“ u Srpskoj čitaonici. U treću korizmenu nedjelju, 3. ožujka, u Vrdniku je prikazana sveta misa za obitelj **Kordić** i Karla Rorbachera s porukom: *Živimo u ozbiljnom vremenu, vrijeme je korizme: pokore i obraćenja ali vrijeme milosno i vrijeme spasa. Zato propitajmo naš odnos prema Bogu, bližnjemu i samome sebi*. U srijedu, 6. ožujka, u Irigu je pokopana **Marija Černiček-Pavlović** (78). Na četvrtu korizmenu nedjelju, 10. ožujka, u Šatrinacima je služena sveta misa za pokojnog **Josipa Takača** (dar **Katice** i **Julijane Slobode** iz Kanade), te u Dobrodolu za pokojne **Janoša** i **Radojku Pap**, pravoslavne vjernike. U utorak, 12. ožujka, uz pobožnost križnoga puta slavimo misu za pokojnu **Mariju Černiček-Pavlović**, a župnik tom prilikom podsjeća na vodu krštenja po kojoj smo ojačani i spašeni, ustvrdivši da *znamo kako možemo doći izvoru žive vode, koji je sam Isus Krist*. Tako smo i u petak, 15. ožujka, prikazali svetu misu za pokojnu **Olgu Vučićević** te **Maricu Martinović**.

f. f.

In memoriam

Terezija Brajkov rođ. Rogić
(1988-2013)

Šime Brajkov
(2012-2013)

Voljeni nikad ne umiru jer zauvijek žive u našim srcima.

S ljubavlju Vas se sjećaju: kćerka **Marija** i zet **Marko**, unučad: **Zorica** sa suprugom **Srđanom**, **Ana** sa suprugom **Zoranom**, **Pere** sa suprugom **Milenom** te **Gabrijel**; praunučad: **Filip**, **Josip**, **Luka**, **Nikolina**, **Aleksa** i **David**.

In memoriam

Antun Skenderović
(2008-2013)

Pet godina stojim kod groba tvog nemo, a želim ti toliko tog reći, uzalud, ne čuješ me.

I želila bih toliko tog da mi kažeš, uzalud, ne čujem te.

Za tobom tuguje supruga s dicom.

In memoriam

Elvira Francišković

TKO JE BOG?

Ne možeš ga dodirnuti
vidio ga nikad nisi,
štap u ruci
sjedi na stolici.
Kad zatvoriš oči
srcem vidiš Boga,
dušom ga osjetiš,
u snovima ga prepoznaješ.
Ako znaš slušati,
On će ti šapnuti.
Tako ćeš ga čuti,
zatvori oči tako ćeš ga vidjeti.
Zatvori oči i prepusti se.
Odluči tko je Bog u životu tvom.

(napisala Elvira)

Zahvalni Bogu što su je imali, od Elvire se opraštaju roditelji **Ana** i **Franjo**, brat **Zvonko** i snaha **Laura**.

Teologija oslobođenja

Piše: *Silvester Bašić, OFS*

Ovih dana svi smo se mi vjernici prilikom izbora novoga Pape mogli radovati brzom i kratkom izboru 266. Petrova nasljednika, kardinala **Jorgea Maria Bergoglia** – koji je **uzeo ime Franjo**.

Kako nam novi Papa dolazi iz Latinske Amerike, točnije Argentine, odmah su krenule priče o teologiji oslobođenja i kakav stav novi Papa ima s ovim, možemo ga nazvati pokretom, koji je nastao upravo na tlu Latinske Amerike. Dok sam i prije početka konklava razmišljao što napisati za ovaj broj *Zvonika*, razmišljao sam baš o ovoj temi. Naime, na sajmu knjiga Interliber u Zagrebu, Kršćanska sadašnjost je na rasprodaji prodavala upravo knjigu znakovita naslova *Teologija oslobođenja* Gustava Gutiérreza. Kao da se ova tema nekako u Crkvi zaboravila pa su neke druge teme zauzele to mjesto u ovom turbulentnom svijetu.

No, izgleda da razmišljanje o ovoj temi i teologiji o kojoj su promišljali latinoamerički vjernici ima i svoje novo značenje. *Teologija oslobođenja želi krenuti od angažmana za ukidanje sadašnjeg stanja nepravde i izgradnju novoga društva. Ta se teologija mora potvrditi u praksi tog angažmana koji se ostvaruje djelotvornim sudjelovanjem u borbi što je izrabljivane društvene klase vode protiv svojih tlačitelja. Oslobođenje od izrabljivanja, mogućnost čovječnijeg i dostojnijeg života i stvaranja novog čovjeka prolaze tu borbu, stoji u zaključku spomenute knjige.*

Ipak, u konačnici nećemo imati teologiju oslobođenja ako potlačeni ne postignu da se njihov glas čuje i ako na izravni i stvaralački način ne izraze sebe u društvu i u krilu naroda Božjega, ako ne „postanu svjesni nade“ koju nose: ako ne postanu čimbenici vlastitog oslobođenja. Zasad se treba ograničiti na napore koji žele produbiti i učvrstiti procese što su tek započeli. Ovo će razmišljanje malo koristiti ako teološko razmišljanje ne bude vodilo u oživotvorenje djelovanja kršćanske zajednice u svijetu, ako njezino zalaganje u djelotvornoj ljubavi ne učini korjenitim i cjelovitim; odnosno, još konkretnije, ako u Latinskoj Americi to razmišljanje ne potakne Crkvu da jasno i bez pridržaja stane uz potlačenu klasu i porobljene narode. Ovo su neki od poziva teologije oslobođenja.

Sad već bivši papa Benedikt XVI., kardinal Ratzinger, još dok je bio na čelu Kongregacije za nauk vjere 1983. je pisao peruanskim biskupima tražeći od njih da ispitaju rad Gustava Gutiérreza, jednog od osnivača teologije oslobođenja. Ratzingeru je bilo jasno da je jedan od najvećih problema s kojima se Crkva suočava širenje teologije oslobođenja ili točnije teologijâ oslobođenja koje su polako kapale iz Latinske Amerike i preplavljivale Aziju i Afriku. Latinoamerička biskupska konferencija koja se sastala u Medellinu, u Kolumbiji 1968.,

govorila je o „povlaštenom opredjeljenju za siromaštvo“, strukturalnom grijehu, institucionaliziranom nasilju i ispravnom djelovanju.

No, Ratzingera je zabrinjavalo što je teologija koja je podržavala ovu ideju imala više uporišta u ovom svijetu nego u kraljevstvu Božjem te što je autentična Isusova poruka polako padala u zaborav. Jesu li oni koji su bili za teologiju oslobođenja bili katolici koji su se koristili marksizmom ili marksisti koji su se koristili katolicizmom? To nije bilo važno. Donio je odluku da se ovaj tip teologije mora osloboditi svjetovne ideologije.

Unatoč važnosti koju je dobila teologija oslobođenja, većina svećenika i biskupa u Latinskoj Americi nije ju podržavala. Prema Ratzingeru, pružanje pomoći siromašnima značilo je da društvena pravednost mora ići ruku pod ruku s ka-

toličkim naukom. Da, u Isusovoj poruci se radilo o oslobođenju: oslobođenju od **grijeha** i **obmane** kako bi se spoznala **sloboda** i **istina**.

Teologija oslobođenja, zaključio je Ratzinger, nije nastala iz borbe naroda protiv ugnjetavača, kako su tvrdili njene pristaše, nego je bila imperijalistički izvozni proizvod europskih i američkih intelektualaca. Oblik teologije oslobođenja koji je Ratzinger podržavao mogao se vidjeti u životu Majke Terezije, albanske redovnice.

Ratzinger je tvrdio da je teologija oslobođenja „započinjala klasnu borbu unutar Crkve“ što je nepomirljivo s Isusovom porukom Radosne vijesti koju je preko apostola usmjerio svim ljudima svijeta.

Pitanje je li Isus bio zelot (zelot od grčkog: ζηλωτής = revnitelj, revnosnik) postavile su radikalne skupine židovskih rodoljuba, koje su djelovale u Judeji i Galileji od početka I. st. n. e. do poraza u Židovskom ratu 66.-73. g. n. e, te ponovno u posljednjem židovskom ustanku 132.-135. godine.

Je li izgon trgovaca iz hrama bio početak revolucije? Papa Benedikt XVI. u svojoj drugoj knjizi *Isus iz Nazareta* se pita i zaključuje: *Ne, nasilan prevrat, ubijanje drugih u ime Božje nije bio njegov način. Njegova je „revnost“ za Božje kraljevstvo bila sasvim drukčija. Nakon čina izгона trgovaca iz hrama Isus „ih je učio“, izvješćuje nas Marko. Ono bitno u ovom „učenju“ on vidi sažeto u Isusovoj riječi: „Nije li pisano: Dom moj će se zvati Dom molitve za sve narode? A vi od njega načiniste pećinu razbojničku“ (11,17).*

Na kraju, ostanimo u molitvi, kako je i od nas tražio papa Franjo, na tragu Isusova Evanđelja i poruke koju nam donosi. Molimo da papa Franjo uspije pomiriti razlike i donijeti evanđeosko rješenje između siromašne Latinske Amerike, Azije, Afrike i sekularizirane Europe i Sjeverne Amerike. I pronaći put do svih ljudi dobre volje.

Misa povodom početka pontifikata pape Franje

Na svetkovinu sv. Josipa, 19. ožujka, papa Franjo je predvodio inauguracijsku svetu misu na početku svoga pontifikata. Prije mise Papa se provezao džipom Trgom sv. Petra, na kojem se okupilo više od 200 tisuća ljudi iz cijeloga svijeta. Misno slavlje je započelo Papinom molitvom na grobu svetog Petra. Nakon toga, u procesiji prema glavnom oltaru, nosili su se palij i Ribarev prsten koji su na početku mise predani Papi.

Na početku homilije Papa je podsjetio kako se misa uz početak papinske službe slavi na svetkovinu sv. Josipa, rekavši kako je ta podudarnost vrlo bremenita značenjem i da je i imendan njegova prethodnika u Petrovoj službi: blizu smo mu u molitvi, ispunjenoj ljubavlju i zahvalnošću, rekao je Papa i u tome trenutku Trgom sv. Petra prolomio se pljesak. Papa je zatim pozdravio „braću kardinale, svećenike, đakone, redovnike i redovnice i sve vjernike laike“. Zahvalio je na prisutnosti predstavnicima drugih Crkava i crkvenih zajednica, kao i predstavnicima židovske zajednice i ostalih vjerskih zajednica. Pozdrav je Papa uputio i vođama država i vlada, službenim izaslanstvima iz mnogih zemalja svijeta i Diplomatskom zboru.

U homiliji Papa je, tumačeći Evanđelje koje se čitalo na misi, govorio o poslanju svetoga Josipa: on je *custos*, čuvar, i to čuvar Marije i Isusa. Sveti Josip to svoje poslanje čuvara Svete obitelji vrši diskretno, ponizno, u tišini, ali s jednom stalnom prisutnošću i potpunom vjernošću, uvijek, i u najtežim trenucima, i onda kada ne razumije. On je stalno okrenut Bogu, otvoren njegovim znakovima, spremno prihvaća i provodi njegov naum. U njemu vidimo kako se odgovara na Božji poziv, s raspoloživošću, spremnošću, ali vidimo također koje je središte kršćanskoga poziva: Krist! Čuvajmo Krista u našem životu, da bismo čuvali druge, da bismo čuvali stvoreni svijet, pozvao je Papa.

Poziv na čuvanje, međutim, ne tiče se samo nas kršćana, već ima jednu općeljudsku dimenziju, tiče se sviju. To je poziv na čuvanje čitavog stvorenog svijeta, ljepote stvorenja, kao što se kaže u Knjizi Postanka i kao što nam je pokazao sveti Franjo Asiški: čuvati znači gajiti poštovanje prema svakom Božjem stvorenju i ambijentu u kojem živimo. To znači čuvati ljude, brinuti se za sve, za svaku osobu, s ljubavlju, osobito za djecu, starije, one koji su najslabiji i koji su često „na periferiji našega srca“. To znači brinuti jedni za druge u obitelji: bračni drugovi čuvaju jedan drugoga, zatim kao roditelji brinu se za djecu, a vremenom i djeca postaju čuvari roditelja.

A kada čovjek ne vrši tu zadaću, kada se ne brinemo za stvoreni svijet i braću, tada se stvara prostor za uništenje i ljudsko srce otvrdne. U svakom povijesnom razdoblju, nažalost, bilo je „Heroda“ koji kuju smrtonosne planove, uništavaju i nagrduju lice muškarca i žene, upozorio je Sveti Otac. Papa je zatim pozvao sve one koji su na odgovornim položajima u ekonomiji, politici i društvu, sve muškarce i žene dobre volje: „budimo čuvari“ stvorenog svijeta, Božjeg nauma upisanog u narav, čuvari drugoga, ambijenta; ne dopustimo da znakovi uništenja i smrti prate ovaj naš svijet na njegovu putu!

Papa je zatim dodao kako brinuti se, čuvati traži dobrotu, traži da to čuvanje bude s nježnošću. U Evanđeljima se sveti Josip pojavljuje kao snažni, hrabri čovjek, radnik, ali u njegovoj duši ima velike nježnosti, koja nije krepost slabih, štoviše, naprotiv, ona je odlika snažnog duha i pokazatelj čovjekove sposobnosti da bude pažljiv, suosjećajan, otvoren prema drugome, da ljubi druge. Ne smijemo se bojati dobrote i nježnosti, istaknuo je Papa.

U posljednjem dijelu svoje homilije Papa je tumačio u čemu se sastoji vlast Petrova nasljednika, vlast koju je Isus Krist dao Petru. Ne smijemo nikada zaboraviti, istaknuo je Papa, da je prava vlast služenje i da i Papa da bi vršio svoju vlast mora uvijek sve više ulaziti u onu službu koja ima svoj svijetli vrhunac na križu; mora imati pred očima ponizno, konkretno, vjerničko služenje svetoga Josipa i poput njega širiti ruke da

čuva cio Božji narod i prihvati s ljubavlju i nježnošću čitav ljudski rod, osobito najsiromašnije, najslabije, najmanje. Samo onaj koji služi s ljubavlju zna čuvati, rekao je Papa.

Čuvati Isusa s Marijom, čuvati čitavi stvoreni svijet, čuvati svaku osobu, osobito najsiromašnije, čuvati nas same: to je služba koju je rimski biskup pozvan vršiti, ali na koju smo svi pozvani da bi zasjala zvijezda nade: čuvajmo s ljubavlju ono što nam je Bog darovao, zaključio je Papa.

Osim kardinala s Papom su koncelebrirali patrijarsi i nadbiskupi istočnih katoličkih Crkava. Također, povijesni događaj je bio i sudjelovanje ekumenskog carigradskog patrijarha Bartolomeja I. /IKA/

Naslov Svetog Oca i ubuduće ostaje „njegova svetost papa Benedikt XVI.“

Nakon odreknuća od službe papa Benedikt XVI. nosit će naslov „Papa emeritus“ odnosno „Papa u miru“.

I dalje mu ostaje naslov „njegova svetost papa Benedikt XVI.“, rekao je vatikanski glasnogovornik o. Federico Lombardi. Nije poželjno njegov naslov prevoditi riječima „stari papa“, dodao je Lombardi. Benedikt XVI. će i nakon odstupanja sa službe nastaviti odijevati jednostavni bijeli talar, a na nogama želi nositi smeđe cipele koje je dobio prošle godine od mjesnih obrtnika tijekom pohoda Meksiku. Regulirano je još nekoliko pojedinosti vezanih uz Papin odlazak sa službe. Švicarska garda 28. veljače u 20 sati zatvorit će ulaz papinske palače u Castel Gandolfo, a zatim i povući stražu, dodao je Lombardi, jer nakon odstupanja Benedikt XVI. ostaje i bez papinske gardijske zaštite.

Papa neće potpisati nikakav službeni dokument o odreknuću na kraju svog upravljanja Crkvom, jer njegova izjava o odricanju od službe već udovoljava svim crkveno-pravnim odredbama koje reguliraju završetak pontifikata, rekao je Lombardi.

Kineska Crkva zahvalila Benediktu XVI. za „mjesto u srcu“

Skupina katoličkih biskupa, svećenika, redovnica, redovnika i laika iz Kine zahvalila je u pismu Benediktu XVI. na njegovoj predanosti Crkvi.

Vijest o napuštanju službe šokirala je katolike u Kini, jer su osjetili „posebnu povezanost“ upravo s tim papom, ističu 7. ožujka iz Vatikana, citirajući navedeno pismo.

Benedikt XVI. Kini je u osam godina pontifikata darovao veliku pozornost, a tamošnjoj Katoličkoj Crkvi „dao je posebno mjesto u svom srcu“, ističe se u pismu i dodaje kako su nezaboravna njegova nastojanja da se unaprijedi dijalog između Svete Stolice i Pekinga, znajući da kineski katolici nose teški križ.

Kardinali uputili brzojav umirovljenom papi Benediktu XVI.

Dekan Kardinalskog zbora kardinal Angelo Sodano uputio je u ime Kardinalskog zbora okupljenog u Vatikanu na trećoj općoj kongregaciji u razdoblju prazne Apostolske stolice, brzojav umirovljenom papi Benediktu XVI.

„Oci kardinali okupljeni u Vatikanu na svojim općim kongregacijama uoči predstojećih konklava složno vam upućuju pobožni pozdrav i ponovno upućuju izraze zahvalnosti za Vašu svijetlu petrovsku službu i primjer velikodušne pastoralne skrbi za dobro Crkve i svijeta koji ste dali. Njihova zahvalnost želi predstavljati zahvalu čitave Crkve za Vaš ne-

umorni rad u vinogradu Gospodnjem. Članovi Kardinalskog zbora uzdaju se na kraju u Vaše molitve za njih kao i za čitavu svetu Crkvu“, stoji u brzojavu koji je potpisao kardinal Angelo Sodano.

Papa Benedikt XVI. ostat će zapamćen i kao najveći Papa propovjednik nakon Grgura Velikoga

Papa Benedikt XVI. ostat će zapamćen i kao najveći Papa propovjednik nakon Grgura Velikoga i veliki vjeroučitelj, rekao je istaknuti američki katolički znanstvenik George Weigel.

Benedikt XVI. pamtit će se i kao vrsni analitičar stanja demokracija XXI. stoljeća, koji je u svojim govorima davao temeljne moralne smjernice za budućnost. Papa je, prema Weigelu mišljenju, ponovno ukazao na ljepotu liturgije. Bio je nastavljatelj onoga što je započeto Drugim vatikanskim koncilom i papinstvom Ivana Pavla II., preobražavajući Crkvu kroz novu evangelizaciju, rekao je znanstvenik, dodajući da je on tu preobrazbu u svojoj novoj knjizi nazvao „evanđeoskim katolištvom“. Uspoređujući pontifikate Ivana Pavla II. i Benedikta XVI., američki profesor istaknuo je da se radi o „dina-mičnom kontinuitetu“. Dvojica papa su se na izvanredni način nadopunjavala, u njihovoj suradnji se očitovale razmjena darova dvojice muškaraca velike inteligencije – filozofa i teologa koji su imali dovoljno poniznosti da vide što kojemu nedostaje i kako mogu zajednički svoje talente uložiti u dobro Crkve. /RM/

Socijalist Chavez primio svete sakramente prije smrti

Venezuelanski predsjednik Hugo Chavez umro je pomiren s Bogom i sa svojom katoličkom vjerom.

Unatoč godina antagonizma prema Crkvi, Chavez je tijekom posljednjih tjedana svoga života tražio duhovno vodstvo i primanje sakramenata. U obraćanju javnosti povodom Chavezove smrti, potpredsjednik Venezuele Nicolas Maduro rekao je kako je venezuelanski vođa umro „povezan s Kristom“.

Iako je godine 2002. Chavez optužio venezuelanske biskupe i nazvao ih „tumorom“ za svoje revolucionarne ciljeve, u srpnju prošle godine javno je obznanio svoju želju za susretom s katoličkim biskupima. Posljednjih nekoliko godina Chavez je povremeno sudjelovao u službama različitih vjerskih zajednica. Međutim, u travnju 2012. iznenadio je javnost pojavivši se u katoličkoj crkvi u rodnom Barinasu na obredima Velikog tjedna. Nosio je krunicu oko vrata i molio za snagu u borbi protiv svoje bolesti. /Bitno.net/

Prijetnje kršćanima u Tanzaniji: Očekujte pokolj na Uskrs

Nakon što je u nedavno u Tanzaniji ubijen katolički svećenik Evarist Mushi pred crkvom u kojoj je trebao služiti misu, tanzanijski svećenici i biskupi dobili su SMS-ove s prijetnjama smrću i porukom kako je ovo

ubojstvo „tek početak“ napada na kršćane.

„Zahvaljujemo našoj mladeži školovanoj u Somaliji zato što je ubila nevjernika. Još će takvih umrijeti. Spaliti ćemo crkve i domove.

Još nije gotovo, a naj

gore vam će biti na Uskrs“, stoji u poruci koju su primili biskupi Katoličke crkve i vjernici. Poruka je potpisana s „Muslimanska obnova“, što je ime islamističke skupine povezane s al-Šababom, terorističkom grupom koja djeluje u Somaliji i dio je terorističke mreže al-Qa'ida. Tjedan dana prije katoličkog svećenika ubijen je protestantski pastor Mathew Kachira.

Mushi je ubijen na otoku Zanzibaru, autonomnoj tanzanijskoj pokrajini gdje kršćani čine oko 3 posto od 1,2 milijuna stanovnika u kojoj su većina muslimani.

U cijeloj Tanzaniji kršćani čine oko 60 posto stanovništva koje ukupno broji 45 milijuna ljudi. Međutim, kako tvrde pojedini mediji, situacija u pojedinim dijelovima države postaje sve napetija jer islamistički fundamentalisti počinju unositi razdor u državi u kojoj su pripadnici različitih vjera dosad uglavnom mirno živjeli jedni uz druge.

„Sve što želimo jest mir, jedinstvo i ljubav među stanovnicima Tanzanije bez obzira na njihovu vjeru“, izjavio je nedavno katolički biskup grada Geita Damiani Denis Dallu. Dallu je rekao i kako su obični muslimani također uplašeni, jer ekstremisti udaraju i na njih. / *Bitno.net* /

Španjolska štiti život gorila od začeca, ali ljudski život ne

Život malih nerođenih čovjekolikih majmuna u Španjolskoj zaštićeniji je od onih nerođenih beba nakon što je nacionalni parlament države u kojoj je abortus nad ljudima dopušten donio zakon koji život gorila i drugih vrsta majmuna primata štiti od začeca.

Apsurdna situacija nastala nakon zakona kojim je konzervativna vlada premijera Mariana Rajoya zabranila abortus i eksperimente na nerođenim majmunima primatima izazvala je ogorčenje među udrugama za obranu ljudskog života. Članovi Udruženja za pravo na život prosvjedovali su prošli tjedan sa majmunskim maskama na licima pred madridskim uredom vladajuće Pučke stranke

ke i tražili izmjenu zakona o legaliziranom pobačaju. Pro-life aktivisti istaknuli su kako nemaju apsolutno ništa protiv zaštite života majmuna od njihova začeca, ali da ta ista prava traže i za ljude. Udruge su podsjetile kako je konzervativna stranka obećala prije izbora izmijeniti zakon donesen za vrijeme socijalističke vlade kojim je dopušten pobačaj na zah-tjev do 14 tjedna trudnoće, ali i kasnije ako je utvrđeno da nerođeno dijete boluje od „teške i neizlječive bolesti“. To je, pro-

cjenjuju španjolske pro-life udruge, dovelo do smrti najmanje 95 posto nerođene djece oboljele od Downovog sindroma. Svaki dan, kažu te procjene, u abortusu u Španjolskoj bude ubijeno oko 300 nerođene djece.

Konzervativna vlada dosad je izbjegavala krenuti u promjene zakona o pobačaju, ali nakon pritiska javnosti i peticije koju je potpisalo više od 400.000 ljudi ministar pravosuđa Alberto Ruiz-Gallardón najavio je promjene zakona za kraj ožujka. / *Bitno.net* /

Velika Britanija: Poučavanje o gay braku ili momentalni otkaz nastavnicima

Tajnik za obrazovanje Michael Gove izrazio je bojazan da će Vlada biti nemoćna spriječiti smjenu nastavnika koji budu odbijali učenike podučavati o istospolnom braku.

Ovo se prvenstveno odnosi na nastavnike osnovnih škola, što znači da će se djecu već od najranije dobi poučavati o homoseksualnom braku.

Liz Trus, ministrica obrazovanja, nije željela isključiti mogućnost da će čak i nastavnici u vjerskim školama biti disciplinski kažnjeni zbog pozivanja na prigovor savjesti. Naglasila je da je u ovom stadiju još uvijek nemoguće odgovoriti na sva moguća pitanja jer zakon još nije donesen. Ako zakon bude izglasan to će zasigurno imati utjecaj na postojeću legislativu.

Ministrica kulture Maria Miller, u izjavi za „Today programme“ na stanici ‘Radio 4’ poručila je: „Od nastavnika očekujemo da poučavaju objektivno i u tom se smislu ništa niti ne mijenja, ali ipak smatramo da je važno da djeca znaju i za druge oblike braka“, misleći pritom na brak između dvije žene ili dva muškarca.

Kardinalu O’Brienu, nadbiskupu Edinburgha i poglavaru Katoličke crkve u Škotskoj odnosno tamošnje biskupske konferencije, koji je izrazio čvrst otpor premijerovoj politici putem BBC-ja i dnevnog tiska, odgovorili su iz Camerona ureda ustvrdivši da „nema promjene u politici“ te da će se Vlada založiti za legalizaciju gay brakova. U priopćenju za javnost stoji da će zasigurno neki građani biti nezadovoljni, ali da mora prestati stanje u kojem postoji nejednakost.

Margot James, prva deklarirana lezbijska parlamentarka konzervativaca, kritizirala je „apokaliptički jezik“ kardinala i optužila ga da zastrašuje ljude. Dodala je da vlada uopće ne vrši pritisak na Katoličku crkvu i da je kardinal potpuno krivo shvatio poantu priče jer je ovo isključivo civilno pitanje.

Kardinal O’Brien je u Sunday Telegraphu napisao da vlada pokušava „redefinirati brak“ za cijelo društvo, a u ime male grupe homoseksualnih aktivista. „Prirodni zakon nas uči što je brak. Prirodno je da muškarac i žena budu zajedno radi rađanja i odgajanja djece i radi njihove uzajamne ljubavi“, kazao je kardinal O’Brien, dodajući kako zemlje koje dopuštaju homoseksualne brakove krše ljudska odnosno da će mjera dovesti do ukinuća prava djeteta na oca i na majku. Kardinal je premijeru David Cameronu odgovorio sugerirajući da postoji mogućnost braka između trojice ili više muškaraca i/ili žena, i tko će tomu stati na kraj...

Ministar za ravnopravnost Lynne Featherstone sprema konzultacije u ožujku i vlada će ići dalje s projektom, no kardinal kaže ovako: „Zamislite da vlada odluči legalizirati ropstvo, no uvjerava nas da nitko neće biti prisiljen držati roba“. Dodao je da Velika Britanija dozvoljavanjem gay brakova odbacuje ne samo svoje standarde, već i one iz UN-ove Deklaracije o ljudskim pravima gdje stoji da je „brak zajednica muškarca i žene“. / *Bitno.net* /

Uskrsnuće prema Katekizmu Katoličke crkve

Isus Krist, sašao nad pakao, treći dan uskrsnuo od mrtvih

Što je „nad pakao“ gdje je Isus sišao?

Boravište mrtvih „nad paklom“ – različito od *pakla* prokletstva – stanje je sviju, i pravednih i zlih, koji su umrli prije Krista. Dušom sjedinjenom sa svojom božanskom Osobom Isus je sišao u boravište mrtvih s pravednicima koji su iščekivali svoga Otkupitelja kako bi napokon došli do gledanja Boga. Svojom je smrću, pobijedivši smrt i đavla „koji imaše moć smrti“ (Heb 2,14), oslobodio pravednike u iščekivanju Otkupitelja i otvorio im vrata Neba.

Koje je mjesto Kristova Uskrsnuća u našoj vjeri?

Isusovo je Uskrsnuće najviša istina naše vjere u Krista i zajedno s Križem bitan je dio vazmenog otajstva.

Koji „znakovi“ potvrđuju Isusovo Uskrsnuće?

Osim bitnoga znaka koji predstavlja prazan grob, Isusovo Uskrsnuće potvrđuju žene koje prve susreću Isusa i navješćuju ga apostolima. Nakon toga se Isus „ukazao Kefi (Petru), zatim dvanaestorici. Potom se ukaza braći kojih bijaše više od pet stotina zajedno“ (1 Kor 15,5-6) i mnogim drugima. Apostoli uskrsnuće nisu mogli izmisliti jer im se ono činilo nemogućim: uostalom, sam ih je Isus prekorio zbor njihove vjere.

Zašto je Uskrsnuće istodobno nadnaravni događaj?

Premda je povijesni događaj koji se može ustanoviti i potvrditi znakovima i svjedočanstvima, Uskrsnuće kao ulazak Kristova čovječtva u Božju slavu nadvisuje i nadmašuje povijest kao otajstvo vjere. Zbog toga se uskrsnuli Krist nije očitovao svijetu nego svojim učenicima, učinivši ih svojim svjedocima pred narodima.

U kakvom je stanju Isusovo uskrsnulo tijelo?

Kristovo Uskrsnuće nije bilo povratak zemaljskome životu. Njegovo uskrsnulo tijelo jest ono koje je bilo raspeto i nosi znakove njegove Muke, ali već ima udjela u božanskome životu, sa svojstvima proslavljenoga tijela. Stoga je uskrsli Isus i savršeno slobodan ukazivati se svojim učenicima kako i gdje hoće i u različitim obličjima.

Na koji je način Uskrsnuće djelo Presvetoga Trojstva?

Kristovo Uskrsnuće nadnaravan je zahvat samoga Boga. U njemu tri Božanske Osobe djeluju zajedno prema onome što im je vlastito. Otac očituje svoju moć, Sin „ponovno uzima“ život koji bijaše dragovoljno položio (Iv 10,17), sjedinjujući svoju dušu i tijelo, koje Duh oživljuje i proslavlja.

Koji je smisao i spasotvorno značenje Uskrsnuća?

Uskrsnuće je vrhunac i ispunjenje Utjelovljenja. Ono potvrđuje Kristovo božanstvo, kao i sve što je on učinio i naučavao te ostvaruje sva nama dana Božja obećanja. Nadalje, Uskrsnuli, pobjednik nad grijehom i smrću, počelo je našega opravdanja i našega uskrsnuća: već sada nam provida milost posinovljenja koja je stvarno dioništvo u

njegovu životu jedinorođenoga Sina, a zatim, na koncu vremena, on će uskrsnuti naša tijela.

Isus, uzašao na nebesa, sjedi o desnu Boga Oca svemogućega

Što je Uzašašće?

Nakon četrdeset dana tijekom kojih se apostolima ukazivao pod prilikom obična čovječtva, pod kojom se krila slava Uskrsnuloga, Krist uzlazi na nebesa i sjedi o desnu Očevu. On je Gospodin koji već vlada svojim čovječtvom u vječnoj slavi Sina Božjega i neprestance nas zagovora kod Oca. Šalje nam Duha i daje nam nadu da ćemo jednom prispjeti k njemu koji nam je pripravo mjesto.

Odakle će doći suditi žive i mrtve

Kako Gospodin Isus sada kraljuje?

Gospodar svemira i povijesti, Glava svoje Crkve, proslavljeni Krist otajstveno je nazočan na zemlji gdje je u Crkvi njegovo Kraljevstvo već prisutno kao klica i početak. Jednoga će se dana vratiti u slavi, ali ne znamo kada. Zato živi u budnosti moleći: „Dođi, Gospodine“ (Otk 22,20).

Kako će se zbiti Gospodnji slavni dolazak?

Nakon posljednjega kozmičkog potresa ovoga svijeta koji prolazi, slavni Kristov dolazak zbit će se s konačnim slavodobićem Boga u dolasku (paruziji) i s posljednjim Sudom. Tako će se ispuniti kraljevstvo Božje.

Kako će Krist suditi žive i mrtve?

Krist će suditi moću koju je stekao kao Otkupitelj svijeta, koji je došao spasiti ljude. Tajne srđaca bit će otkrivene, kao i ponašanje svakoga pojedinca prema Bogu i prema bližnjemu. Svaki će čovjek već prema svojim djelima biti ispunjen životom ili osuđen za vječnost. Tako će se ostvariti „punina Krista“ (Ef 4,13) u kojemu će „Bog biti sve u svima“ (1 Kor 15,28).

Cvjetnica

Iz 50,4-7;

Ps 22,8-9. 17-18. 19-20. 23-24;

Fil 2,6-11; Lk 22,14-23,56

Treća pjesma o sluzi Jahvinom divna je uvertira za slušanje današnjeg evanđeoskog odlomka. Patnja, o kojoj prorok govori, dio je poslanja sluge Jahvina. Ona je također dio poslanja svakog kršćana. Nema dosljednog Isusovog učenika, vjernika, kršćanina, a da zbog toga ne bi morao nešto pretrpjeti. No, u trpljenju je pobjeda. Pobjeda sluge Jahvina jest u njegovu potpunom predanju, poniženju i vršenju volje Božje, sve do cijene vlastitog života. *Zato ga Bog preuzvisi iznad svega* – veli sv. Pavao. To dvoje, poniženje sve do polaganja vlastitog života i uzvišenje u slavu vječnosti nerazdvojivo su povezani. Krist je u svom poniženju solidaran sa svim patnicima, slabima, kušanima... Njegovo božanstvo se najviše očituje upravo u krajnjoj ljubavi na križu, darovanoj svima. Križ je uzvišeni znak Kristova potpunog predanja volji Očevoj: *Oče, u ruke tvoje predajem duh svoj*. Nakon ovih riječi Isus predaje svoj život za spas svijet. Na te riječi zastajemo, padamo ničice, i u šutnji molimo zahvalni za neizmjerni dar otkupljenja.

31. 03. 2013.

Uskrs

Dj 10,34a. 37-43;

Ps 118,1-2. 16-17. 22-23;

Kol 3,1-4 ili 1

Kor 5,6b-8; Iv 20,1-9

ili za popodnevne mise

Lk 24,13-35

Što to tako silno pokreće Ivana apostola da trči do groba? On je u cijelosti proživio dramu Isusove pashe, ta bio je toliko blizak svom Učitelju. Zato nam se tvrdnja: *oni još ne upознаše Pisma* – čini gotovo nedopustivom. Ipak, bilo je upravo tako. Stoga nas ne treba čuditi da je Evanđelje i danas mnogima toliko nepoznato, pa čak i onima koji su naočigled blizu, u Crkvi. *Vidje i povjerova*. Zar je prazan grob bio dovoljan da se sve nedoumice rasprše? Nije moglo biti tek tako jednostavno. Ivan je ostao blizu svome Učitelju i u najtežim mukama. Iako razum ne shvaća, ali ljubav pomaže srcu da se otvori i progleda. Intuicija ljubavi omogućuje Ivanu da vidi i povjeruje prije svih ostalih. Radost Uskrsa dozrijeva samo na tlu vjerne ljubavi. To je prijateljstvo koje ništa i nitko ne može slomiti. Zar je to moguće? Da, moguće je. O tomu svjedoče toliki naši suvremenici koji su svoje živote položili za Uskrsloga, da po njemu i oni uskrsnu.

21. 04. 2013.

4. uskrsna nedjelja

Dj 13,14. 43-52; Ps 100,1-2. 3. 5;

Otk 7,9. 14b-17; Iv 10,27-30

Darujući nam da po krštenju padamo njegovoj Crkvi, Isus potvrđuje da nas poznaje ponaosob. Poziv na krštenje je osoban, te iziskuje odgovoran osobni odaziv. U Crkvi smo sigurni, jer Isus je uvijek s nama, zove nas i vodi glasom Petrova nasljednika i nutarnjim poticajima, koji nam pomažu da u tome glasu prepoznamo Njegov glas i odgovorimo mu. Ako ostajemo u Crkvi nećemo se izgubiti, jer Isus nas po imenu poznaje, ta svoj život je dao da spasi svakoga od nas. Taj život, залог vječnosti, dariva nam se u Euharistiji kad je dostojno primamo. Ne trebamo se ničega plašiti. Po Isusu samo u zajedništvu i s Ocem i Duhom Svetim. Ništa izvanjsko nas ne treba uznemiravati: trebamo se samo plašiti grijeha koji nas zavodi da tražimo druge putove, daleke putu stada kojeg Isus vodi. Naša osobna vjernost glasu Pastira pridonosi putu spasenja kojim Crkva ide, a vjernost Crkve temelj je našoj vjernost.

puno je događaja i pouka. On se zaustavlja na obali jezera te za njih pripravlja ribu i kruh, predstavlja se kao onaj koji služi. Uskrsli je sama ljubav, Duh koji oživljuje. Petra pita upravo o ljubavi. Nije to ispit, nego prilika da onaj, na kome će Krist sagraditi Crkvu svoju, obnovi svoju ranjenu ljubav prema Učitelju. Naspram Petrove slabosti uzdiže se dirljiva Isusova vjernost prema čovjeku kojega je izabrao. Svakome od nas taj dijalog između Isusa i Petra govori nešto vrlo utješno: ako pogriješimo i zalutamo, po povratku Isus nas ne podsjeća na naše lutanje, nego u nama gleda sliku Božju po kojoj smo stvoreni. To je Božje milosrđe! Petar, oblikovan poniženjima svojih padova, u potpunosti se predaje Isusu. Poput njega, ispitajmo svoje srce, da Isusu mogemo reći i često ponoviti: *Gospodine, ti sve znaš, ti znaš da te ljubim*.

7. 04. 2013.

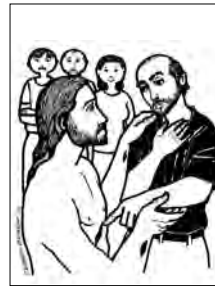
2. uskrsna nedjelja

Dj 5,12-16;

Ps 118,2-4. 13-15. 22-24;

Otk 1,9-11a. 12-13. 17-19;

Iv 20,19-31

Sudjelujući u misnoj žrtvi svaki put slušamo Isusove riječi: *Mir vam svoj ostavljam, mir vam svoj dajem*. Zato molimo Gospodina da nam udijeli *mir i jedinstvo, kako je volja njegova*. Svaki put kad se Krist ukazuje svojim učenicima, nakon što je pobijedio smrt, prvo im želi mir. Povjeravajući apostolima vlast otpuštanja grijeha, Uskrsli je na taj način nastavio nemirnim ljudskim dušama darivati svoj mir. Naše duše žude za Bogom. Mir s Bogom temelj je mira među ljudima. Oslobođen ropstva grijeha, čovjek uživa mir. Polazeći od nutarnjeg mira može se uspostaviti vanjski mir na svim razinama. Bog sve ljude poziva da se ujedine u njegov narod, da im udijeli mir, da ih spasi. Poput brižne majke Crkva nas okuplja u to jedinstvo i usmjerava prema zajedničkom cilju u vječnosti s Kristom, koji nam već ovdje prašta i daruje svoj mir.

14. 04. 2013.

3. uskrsna nedjelja

Dj 5,27-32. 40b-41;

Ps 30,2,4. 5-6. 11-12a. 13b;

Otk 5,11-14;

Iv 21,1-19

Treće Isusovo ukazanje svojim, nakon uskrsnuća,

23. ožujka

Turibije od Mogroveja (Toribio Alfonso de Mogrovejo)

(* 18. studenog 1538. † 23. ožujka 1606.)

- Pravnik – profesor ● inkvizitor ● asket ● prijatelj siromašnih ● nadbiskup bez svećeničkog reda ● misionar ●
- propovijedao na indijanskim jezicima ● borio se protiv izrabljivanja domorodaca ●
- domoroce štiti od nezasičnih kolonizatora ● apostol Latinske Amerike ● graditelj peruanske cestovne mreže ●
- umro na misionarskom putu ●

Sveti Turibije je bio sin ugledne i plemenite kršćanske obitelji. Studirao je građansko i kanonsko pravo u Valladolidu i Salamanki. Bio je profesor prava na sveučilištu u Salamanki. Kralj Filip II. ga je 1574. godine imenovao velikim inkvizitorom u Granadi. Nije bio svećenik, ali je u toj svojoj službi bio nada sve obazriv, ozbiljan i odgovoran. Osim toga bio je duboko pobožan i čovjek koji je svoju dobrotu održavao ozbiljnom asketizmom. Kao pravnik i kršćanin pokazivao je iskreni osjećaj za pravdu i veliku ljubav prema siromasima i domorocima, koje je beskrajno volio.

Sagledavši njegovu darovitost, kralj ga je imenovao nadbiskupom Lime u Peruu. Turibije se opirao, ali je morao popustiti. Tek je tada završio teologiju, pa je primio svete redove, te je kao nadbiskup mogao otputovati u Peru. Tako je dobro naučio jezike Indios, da im je mogao naviještati evanđelje na njihovim materinskim jezicima. Pohađajući svoje vjernike i propovijedajući im, stekao je najveće zasluge za misijsku djelatnost među Indiosima. Svrstao se među najuglednije španjolske misionare. Često je i opetovno osuđivao nasilničko ponašanje španjolskih doseljenika i kolonizatorskih vlasti.

Od 25 godina svoje biskupske službe 17 je proveo na često opasnim putovanjima. Gorljivi nadpastir je uglavnom

putovao pješke ili jašući na mazgi. Put ga je vodio kroz pustinje i prašume, oluje i tropske vrućine. Bio je jedan od najznačajnijih prvaka Crkve u Americi uopće i organizator Katoličke crkve u Peruu. U pismu iz 1594. izvjestio je kralja Filipa da je prevalio oko 15 tisuća kilometara, krstio oko pola milijuna ljudi i krizmao više od 60 tisuća vjernika. Sa svoga četvrtog pastirskog putovanja se nije vratio. Umro je kao misionar 23. ožujka 1606. godine u siromašnoj kapelici peruanskog sela Saña među Indijancima kojima je posvetio sav svoj biskupski život. Sljedeće godine prenijeli su mu tijelo u Limu.

Njegovim nastojanjem su se gradile crkve, škole, samostani i ustanove za pomoć bolesnima, potrebnima, kao i odgojne ustanove za mladež. Njegova zasluga je i izgradnja cestovne mreže u Peruu. Blaženim ga je proglasio 1679. papa Inocent XI., a svetim 1726. papa Benedikt XIII.

Zaštitnik je Perua, limske nadbiskupije, latinoameričkih biskupa, rodne Mayorge, prava domorodaca te brojnih naselja, učilišta, ustanova, župa i crkava diljem Južne Amerike, Španjolske i svijeta. Blaženi papa Ivan Pavao II. proglasio ga je 1983. godine zaštitnikom latinskoameričkih biskupa.

23. ožujka

Rebekka Ar Rayès

(* 29. lipnja 1832. † 23. ožujka 1914.)

- Rođena u Libanonu ● nadživjela pokolj kršćana ● redovnica ● lagano je gubila vid ●
- četrdeset godina nosila križ sljepoće ●

Sveta Rebeka je rođena 29. lipnja 1832. godine u mjestu Himlaja u Libanonu. Umrula je u dobi od 82 godine u mjestu Al Dahr 23. ožujka 1914. godine. Rebeka je starozavjetno hebrejsko ime a znači dobro uhranjena ili laskavica, a prema drugima to ime znači krava. Na arapskom jeziku se zove Rafka.

Sveta Rebeka je 1860. godine uspjela izbjeći sigurnu smrt kad su u južnom Libanonu Druzi, pripadnici jedne muslimanske sljedbe izveli krvavi pokolj nad kršćanima maronitima. Među njima se našla i Rebeka. Maroniti su pravoslavni kršćani a pripadaju Antiohijskom patrijar-

hatu i žive u Libanonu. Rebeka je 1871. godine stupila u samostan maronitskog Antonijanskog reda. Strpljivo, s velikom vjerom i odanom ljubavlju je podnosila teške duševne i tjelesne kušnje dok nije posve oslijepila. Taj svoj križ je više od četrdeset godina strpljivo i predano podnosila. Grob joj je odmah poslije njezine smrti postao mjesto hodočašća. Godine 1985. proglasio ju je blaženi papa Ivan Pavao II. blaženom, a 2001. godine svetom.

Zaštitnica je progonjenih kršćana, redovnica i slabovidnih osoba.

Govori vam Sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić

Zaborav

Piše: o. Ante Stantić, OCD

U prethodnom broju *Zvonika* sam obećao malo dublje analizirati i definirati značenje tvrdnje kojom se naš Sluga Božji o. Gerard služi kako bi opisao svoja duhovna iskustva koja doživljava, napose, kada se prema svakoga 25. u mjesecu slaviti s narodom Euharistiju i propovijedati hrvatskim i mađarskim jezikom o „Malom Isusu“. Riječ koju redovito upotrebljava za definiciju svojih duhovnih iskustava uz termin „Sjedinjenje“, je riječ „Zaborav“.

Tako, primjerice, dok je slavio Misu kod oltara sv. Josipa u karmelskoj somborskoj crkvi zapisuje: „Pod sv. Misom kod oltara sv. Josipa sam dobio: udisajte i izdisajte u meni ljubav svakim disanjem, neka gori i neka miriši sav svijet od Vaše ljubavi (8. X. 1930.). Želio sam da dišeš na mene iz sv. Hostije. Jest, Tebe samoga želim, Isuse, udisati i izdisati da sav svijet s Tvojom ljubavlju napunim. Moja mistika što je Vama milo, Isuse i Marijo“¹. „Isuse, danas sam pod sv. Misom sve zaboravio. Zaboravnost velika milost“. „Moram za *Tobom ludovati kad vidim da Te drugi na križ prikriju*...“.

Kad malo analiziramo ove tvrdnje, koje su dublje obrađene u djelima sv. Ivana od Križa, uočavamo razliku koja postoji između jednostavnog čina vjere i kontemplacije. Poznati duhovni pisac, Hans Urs von Balthazar, o toj razlici piše: „Postoji razlika između jednostavne vjere koja se usredotočuje na jednu istinu vjere (primjerice) o dvije naravi Osobe (Utjelovljene Riječi), ali se zadovoljava ostati na toj razini; ne ide dalje. Međutim, kontemplacija se rađa kada dubine određenog Otajstva (Utjelovljene Riječi) počnu obasjavati duh onoga koji vjeruje i kada mu se očituju u svoj svojoj navlastitoj dubini“². Drugim riječima, kada postanu iskustvo.

O. Gerard, kada govori o iskustvu „sjedinenja“ o kojem sam govorio u prethodnom prikazu u *Zvoniku* tvrdi isto to, iako drugim riječima, i dodaje: „Što je u nama veći plamen ljubavi, većma će biti u nama plamen strasti ugašen“, „Gašenjem strasti“ stvara se u duši veći prostor za kontemplaciju, za ljubav, „sjedinenje“. Sve nam to potvrđuje da kada naš Sluga Božji govori o primljenoj milosti „sjedinenja“, o „mistici“, da govori o nadnaravnoj kontemplaciji kojom je obdaren i kojoj daje apostolsko značenje: „sav svijet Božjom ljubavlju napuniti...“.

Gerard, dakle, spremajući se za sv. Mise svakog 25. u mjesecu, kada spominje da u toj prigodi prima „milost sjedinjenja“, govori zapravo o daru kontemplacije: da je taj dar primio, ali ne samo da bude učinkovit za puk nego da ostvari optimalno svoj redovnički poziv na kontemplaciju, o kojem piše sv. Terezija u 5. poglavlju svoje knjige „Zamak duše“. Nastoji da mu djelatnost također bude što učinkovitija: ne samo za osobni duhovni život, nego i za spasenje svijeta.

Poznato nam je da Crkva, da bi nekoga proglasila blaženim i svetim, pomno provjerava je li kandidat za oltar činio herojska djela kreposti. U kanonskom postupku o. Gerarda susrećemo tvrdnje svjedoka koji potvrđuju da je sluga Božji bio krepostan „ali ne govore o njegovim duhovnim iskustvima“ za koja sluga Božji preuzima, kad piše o svojim duhovnim iskustvima terminologiju kojom se služe sveti Terezija od Isusa i Ivan od Križa. Ali se on pomno čuva da to ne otkriju subrača ili vjernici. U svakom slučaju, po terminu „sjedinenje“ nam sluga Božji daje znati kako je slijedio učenje dvaju učitelja Crkve o duhovnom životu. Po toj činjenici otkrivamo ne samo da u njemu imamo redovnika koji je slijedio u svome životu učenje spomenutih učitelja Crkve, nego da je na hrvatskom jeziku prvi koji govori, piše, živi, po učenju spomenutih učitelja. Po toj činjenici imamo temelje koji nam dozvoljavaju tvrditi da je sluga Božji o. Gerard i prvi pisac na hrvatskom jeziku (ikavici), koji piše o mistici velikih mistika Crkve, o kojima su u jezicima drugih naroda već postojali ne samo prije vodi nego i studije.

Stoga će o. Gerard, ako bude proglašen blaženim i svetim, objediniti svetost sa spisateljskom djelatnošću o temama duhovnog života i mistike o kojim temama je siromašna naša duhovna literatura. Terminom „disanje“ zapravo upotrebljava terminologiju sv. Ivana od Križa kako bi opisao svoja duhovna iskustva!

Držim da je Gerardov termin „disanje duše“ kojeg upotrebljava kad piše o molitvi, mogao pridonijeti „pokretima molitve“ kojima danas obilujemo!

¹ Razgovor s Isusom i Majkom, 00492.

² Hans Urs Von Balthasar, La priere contemplative. (Prijevod s njemačkog jezika, Bernard Kopp 1972).

Iz jednog pogleda kroz prozor autobusa

**Sanjo sam noćas
Blatnjav put, zavejane njeve
Vlažnu zemlju i prozore sive
Sanjo sam neke istine krive
Pticu jednu što sa neba
pogledom lovi
Mene i Moju sudbu koju mi
Bog skrojii.**

**Kad jutro svane
Ja se umih hladnom vodom
Molitvu spomenem pa se prekrstim
Na put ću danas, dušu da očistim.
Ne mogu kriti da čistota moja
nije sjajna
Ali ni suze lit, tugu prosipati.**

**Čeko sam te, Srido Čista
Da u mom srcu napravim mesta
Pokorno se sitim riči Gospoda i
Krista
Dušu svoju da namistim
Misli razbistrim.**

**I nek prska blato po cipelama
mojim
Ne hajem – krunicu brojim
Zalud vitar šiba moje lice
Moj osmeh kad ja imam Božje klice
I nek cio svit zna
Na Čistu Sridu čistim se ja!**

Pere Peić Tukuljac

Milanski edikt u izazovima današnjice

Piše: Željka Zelić

Centralna proslava obilježavanja 1700 godina od donošenja Milanskog edikta kojim je ustanovljena vjerska ravnopravnost i sloboda ispovijedanja kršćanstva, u Republici Srbiji započet će u Nišu 6. listopada i trajat će nekoliko dana. Obilježavanju ovog značajnog jubileja za kršćane, pridružili su se i Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, u ime Katoličke crkve Subotička biskupija te Otvoreno sveučilište iz Subotice, koji su pokrenuli ciklus tribina pod nazivom „Milanski edikt u izazovima današnjice“. U sklopu programa obilježavanja godišnjice Milanskog edikta, predviđeno je da se tijekom Filmskog festivala na Paliću upriliči znanstveni skup na ovu temu, te u razdoblju od 3. do 13. srpnja prikažu najbolja filmska ostvarenja inspirirana fenomenom kršćanstva.

Prema riječima organizatora koji su na tiskovnoj konferenciji predstavili tribinu, cilj je približiti javnosti povijesni i vjerski značaj ovoga edikta, te ukazati na ulogu kršćanstva u suvremenom društvu, kao i na potrebu dijaloga svih relevantnih društvenih čimbenika. Preostalih pet tribina bit će održavane svakog prvog četvrtka u mjesecu u Pastoralnom centru „Augustinianum“. *One neće predstavljati osvrt na prošlost, već će se nastojati primijeniti aktualnost Milanskog edikta na stvaranje smjernica u rješavanju izazova suvremenoga društva*, naznačili su organizatori.

Prva u nizu tribina, na temu „Trijumf kršćanstva – Crkva u vrijeme Milanskog edikta“, održana je 7. ožujka u Pastoralnom centru Augustinianum, na kojoj su uvodničari bili povjesničar i bizantolog **prof. dr. Radivoj Radić** s Filozofskog fakulteta u Beogradu te predavač crkvene povijesti **prof. dr. Károly Harmath** iz Novog Sada.

Milanski edikt – izvanvremenski akt, aktualan u svim civilizacijama i epohama

U svojem predavanju, prof. Radivoj Radić govorio je o Milanskom ediktu kojega su u veljači 313. godine potpisali car Konstantin Veliki i tetrah Licinije, što se smatra jednim od najvažnijih događaja u svjetskoj povijesti, budući da ju je okrenuo u novom smjeru. U prvom dijelu predavanja, prof. Radić govorio je o povijesnom okviru u kojemu se odigrao taj događaj. Rimsko carstvo doživjelo je u III. stoljeću jednu od najvećih kriza i to je najveća kriza koju poznaje svjetska povijest. Kriza se doživljavala u svim segmentima društva. Jedan kršćanski pisac iz Kartage vrlo upečatljivo govori kako 250. godine „u sudovima nema pravde, na njivama nema usjeva, rudnici su iscrpljeni, pa spominje da ‘dolazi kraj svi-

jeta“. Međutim, stanje se počelo pomalo poboljšavati, ali je kriza koja je još uvijek lomila Rimsko carstvo bila veliki izazov za glavare koji su dolazili. Tom velikom povijesnom izazovu potrudila su se oduprijeti dva velika genija i cara, Dioklecijan i Konstantin Veliki, koji su proveli reforme (financijske, novčane, ekonomske, organizacije vlasti, organizacije provincija) kojima su carstvo izvukli iz te velike krize. Profesor Radić pojasnio je da kada se govori o vjerskim prilikama, treba naglasiti kako je to bilo vrijeme kada će početi jedan od najvećih progona kršćana. Prva tri stoljeća kršćanstvo je prolazilo kroz najveći progon (64. godine u vrijeme Nerona, u vrijeme Domicijana u II. stoljeću, te 250. godine kada počinju Decijevi progoni, koji su bili snažni ali su trajali relativno kratko, te nisu uspjeli slomiti kršćane). Progon koji će pokrenuti Dioklecijan 303. godine bio je najstrašniji od svih progona, tako da su čak i pogani bili zgroženi progonom kršćana.

Govoreći nadalje o samom Konstantinu Velikom, prof. Radić rekao je kako je Konstantin rođen u Nišu. Otac mu je bio Flavije Valerije Konstancije, a majka Julija Helena, kćer gostioničara iz Bitinije u Maloj Aziji. Otac mu je otišao na zapad, tako da Konstantin ostaje živjeti s majkom koja je bila naklonjena kršćanstvu. *Konstantinov otac nije progonio kršćane u svojem dijelu carstva, budući da je imao kršćanske osjećaje i solidno kršćansko obrazovanje, a osim toga, imao je prilike izbliza vidjeti progone kršćana. Značajno je također napomenuti da je pet do sedam milijuna kršćana od ukupno pe-*

Osnovna poruka Milanskoga edikta, koji je edikt o toleranciji i vjerskoj slobodi, jest da svatko može vjerovati onako kako mu srce nalaže. Opće je mišljenje da je to jedan po značaju izvanvremenski akt jer je aktualan u svim civilizacijama i epohama. /**prof. Radivoj Radić**/

Kada se u Crkvi događaju krize, trebamo svi skupa upitati zašto se one događaju. Osnovni je razlog taj što nema ljudi koji su spremni dati svoj život za svoju vjeru. Zato nije čudno da je u kršćanstvu najprije bilo rašireno čašćenje mučeništva (tek kasnije čašćeni su i sveci), budući da su znali da je njihov život u Kristu. Crkva je na tome gradila svoje temelje. /prof. dr. Károly Harmath/

deset milijuna žitelja Rimskoga carstva odoljelo progonima i nije im popustilo. Godine 306. događa se veliki politički zaplet, kada izbija šestogodišnji građanski rat, i kada umire Konstantinov otac, te je Konstantin u Yorku proglašen carem. Kako se rat razvijao, Konstantin je shvatio da on sam mora krenuti ka najvećem neprijatelju, caru Maksenciju. U tom pohodu, prema legendama, ukazala mu se vizija o kojoj se toliko raspravljalo u znanstvenim krugovima. Dvojica kršćanskih pisaca pišu da se u ranim poslijepodnevним satima na nebu pojavilo znamenje u vidu križa od sjajnih zvijezda, na kojemu je pisalo „Ovim pobjeđuj“. Nakon toga, Konstantin naređuje da se na opremu njegovih vojnika postave kršćanski simboli (kristogram). Bez obzira na razna znanstvena sporenja oko tog događaja, jasno je da je Konstantin vidio neko znamenje te je u odlučujuću bitku, koju je na koncu i dobio, krenuo pouzdajući se u kršćanskog Boga. Konstantin Veliki umro je u svibnju 337. godine, i za njega možemo reći da je, osim što je bio veliki vojskovođa, bio i političar s jasnom vizijom, rekao je predavač.

Pojašnjavajući sam Milanski edikt, prof. Radić istaknuo je kako isti nije sačuvan kao ostali zakoni, ali ga neovisno jedan od drugome prenose suvremenici njegova proglašavanja, Laktancije na latinskom jeziku u svojoj knjizi i Euzebije Cezarejski u svojoj biografiji Konstantina Velikog. Sačuvani su neki carski ukazi od nekoliko mjeseci kasnije, npr. iz Sirije, a koji se pozivaju upravo na odluke Milanskoga edikta te se na temelju istih on može rekonstruirati. Osnovna poruka Milanskoga edikta, koji je edikt o toleranciji, jest da svatko može vjerovati onako kako mu srce nalaže. Opće je mišljenje da je to jedan po značaju izvanvremenski akt jer je aktualan u svim civilizacijama i epohama. Milanski edikt donio je slobodu svim crkvama, ali je favorizirao kršćanstvo, što dokazuju sačuvani carski zakoni. Godine 318., 319. i 320. doneseno je nekoliko

zakona od kojih je jedan govorio o tome da kršćanski sudovi mogu voditi neke građanske parnice, potom da pojedinci oporučno svoju pokretnu i nepokretnu imovinu mogu ostaviti kršćanskoj crkvi, što ukazuje na to da je crkva vremenom postala ekonomski moćna. Osim toga, donesen je ukaz kojim se zabranjuju poganski simboli na novcu, pogansko žrtvovanje u privatnim kućama i dr. Milanski edikt je edikt tolerancije i vjerske slobode. Naime, kršćanstvo će državna religija postati tek 380. godine za vrijeme Teodosija, a 400. godine sv. Augustin reći će kako slavodobitno „cijeli svijet slavi Isusa Krista“, zaključio je prof. Radić.

Vrijeme kršćanskih progona bilo je vrijeme rasta, a krv mučenika postaje sjeme kršćanstva

Na početku svojega predavanja, dr. Károly Harmath istaknuo je kako je vrijeme Dioklecijanovog progona bilo i vrijeme najjačeg progona kršćana, budući da kroz to vrijeme progoni nisu bili istoga intenziteta, i nije bila uvijek ista ciljna skupina (ponekad su to bile grupe kršćana, a često i hijerarhija, po čemu je karakterističan Dioklecijanov progon). Naime, u vrijeme Dioklecijanova progona, u crkvi je postojala čvrsta hijerarhija, a mnogi kršćani infiltrirali su se u državne službe, te stoga nije bilo jednostavno progoniti sve kršćane, a najosjetljiviji dio uvijek je bila vojska. Konstantin je častio Sol invictusa, a kršćanstvo je sukladno tomu kasnije preuzelo mnoge vrijednosti iz poganstva, koje su bile pozitivne. Kada je riječ o progonima na našim prostorima, za vrijeme Dioklecijana najjači su svakako bili u Cibaliji (današnjim Vinkovcima) i Sirmiumu (današnjoj Srijemskoj Mitrovici). Međutim, to je istodobno bilo i vrijeme rasta, o čemu svjedoči stara kršćanska izreka „Krv mučenika je sjeme kršćana!“ Naime, s vjerskoga stajališta, ukoliko u Crkvi nema mučenika, onda se moramo upitati kakva je to Crkva, upozorio je predavač. U nastavku predavanja, osvrnuo se na Konstantinov doprinos slobodi kršćanske crkve. Ono što bismo trebali imati pred očima jest to da je Konstantin zapravo stavio jednu od kruna na nezaustavljiv proces. Milanski edikt potvrđuje da se

Reportaža

sloboda mora dati svim vjeroispovijestima, s naglaskom na kršćanstvo, budući da se smatralo da država treba imati svoju religiju, jer se na taj način može sačuvati jedinstvo teritorija. Milanski edikt nije, dakle, kršćanstvo učinio državnom religijom, ali je pridonio da bude prihvaćeno ono što može ujedinjavati i spasiti carstvo od propasti, a zajedništvo je kako znamo bilo izraženo u kršćanstvu. Zato ne čudi da je u kršćanstvu najprije bilo rašireno čašćenje mučeništva (tek kasnije čašćeni su i sveci), budući da su znali da je njihov život u Kristu. Crkva je na tome gradila svoje temelje, naznačio je dr. Harmath.

Pojašnjavajući poruku koju za sve nas Milanski edikt ima danas, predavač je potaknuo na to da se, kada se u Crkvi događaju krize, trebamo svi skupa upitati zašto se one događaju. Osnovni je razlog taj što nema ljudi koji su spremni dati svoj život za svoju vjeru, rekao je predavač. Nastavljajući predavanje, naznačio je kako je potpuna sloboda vjere pridonijela da se kršćanska zajednica konsolidira. Milanski edikt ukinuo je kažnjavanje razapinjanjem i žigosanjem, jer je smatrao da je čovjek stvoren na Božju sliku, dao je da se kršćanima oduzeta imovina vrati, te su vremenom poganske religije bivale sve više u pozadini, dok je u isto vrijeme kršćanstvo polako zauzimalo sve veći prostor. Konstantin Veliki materijalno je pomagao crkvi te je nedjelju proglasio neradnim danom. On nije donio konačnu pobjedu kršćanstvu, ali je napravio jedan od najvećih koraka. Davanjem slobode, crkva je stavljena pred nove izazove, cijele se obitelji javljaju za krštenje, pojavljuju se također i ljudi koji se nisu krštavali zbog uvjerenja, a potiču se i pitanja crkvenih imanja i novčane (državne) potpore. Ti su izazovi bili vidljivi u unutrašnjosti crkve, ali su imali i vanjske reperkusije. Konstantinov preokret je s jedne strane donio nešto pozitivnoga – kršćanstvo je postalo svjetska religija, crkva je bila slobodna te je pogansku kulturu prožela kršćanskim vrednotama, rimsku kulturu je pretvorila u europsku kulturu, ali je s druge strane dobivanje vlasti donosilo sa sobom negativnosti, budući da je Crkva ponekad morala upotrebljavati silu u pojedinim parnicama. U prvi plan je došlo

pitanje crkvene discipline koja je slabila, zaključio je dr. Harmath.

Nakon predavanja, ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata i moderator tribine, prof. Tomislav Žigmanov, otvarajući raspravu, postavio je pitanje o Konstantinovoju uključenosti u prvi ekumenski crkveni sabor, odnosno Prvi nicejski sabor 325. godine. Odgovarajući na pitanje, prof. Radić je rekao kako je Konstantin surađujući s kršćanstvom morao ući u izvjesne sukobe unutar samih kršćana, budući da dogma nije dana odjednom nego se postupno razvijala. Četrto stoljeće je obilježio spor oko toga ima li Sin (Isus Krist) istu ili sličnu bit s Bogom Ocem. Sabor je podržao istobitnost Sina s Ocem. Sabor je otvoren 20. svibnja 325. godine, a petnaestak dana poslije pridružio mu se i sam Konstantin Veliki održavši govor na latinskome jeziku, pojasnio je prof. Radić, dodajući nadalje da i nakon Sabora taj spor nije do kraja minuo već je nastavljen i narednih desetljeća kada je arijanstvo imalo svoje uspone i padove, da bi tek 381. godine bilo prihvaćeno da je Isus Krist istodobno i Bog i čovjek. Navodezujući se na njegov odgovor, dr. Károly Harmath istaknuo je kako je u to vrijeme postojalo crkveno jedinstvo. Međutim, u isto vrijeme, to je i vrijeme velikih teoloških rasprava. Pokušavalo se dati razumsko objašnjenje onoga što vjerujemo, rekao je dr. Harmath. U nastavku rasprave u kojoj su sudjelovali Silvester Bašić, vlč. Lazar Novaković, Jozef Deman i mr. Mirko Štefković, postavljena su pitanja o ulozi Konstantinove majke koju Katolička crkva štuje kao sveticu, sv. Jeleni Križarici, o odnosu Dioklecijana prema Konstantinu. Odgovarajući na pitanje što bi Milanski edikt trebao predstavljati danas, dr. Harmath rekao je kako je osnovna poruka da ostanemo vjerni Kristu. Mi smo, s povijesnoga aspekta, gledali trijumf kršćanstva, a pravi trijumf će nastati kada svatko od nas bude svjedok Krista. Milanski edikt stalno je upozorenje za nas danas, da čovjek mora birati samo ono što je u Kristu, zaključio je dr. Harmath.

O narednim tribinama

Na predstavljanju tribine, istaknuto je kako je predviđeno ukupno šest tribina, na kojima će sudjelovati po jedan predstavnik iz pravoslavnog i iz katoličkog kulturnog prostora, kao i stručnjaci iz pojedinih područja o kojima će se govoriti na tribinama. Ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata Tomislav Žigmanov ističe kako su pokušali značenjske elemente i poruke Milanskog edikta staviti u kontekst suvremenog i onoga što dotiče Suboticu. U tom smislu, na ovim ćemo tribinama govoriti o vjerskoj toleranciji, o odnosu crkve i države, potom o ekumenizmu, o kršćanstvu kao korijenu Europe i kao jednom od pratemelja Europske unije, te o prilikama unutar kršćanstva u vrijeme donošenja Milanskog edikta, kada je bilo dosta nesuglasica, koje su prisutne i u današnjem društvu, naznačio je Žigmanov. Tajnik Subotičke biskupije mr. Mirko Štefković, rekao je kako je želja našu crkvu i Subotičku biskupiju otvoriti dijalogu s kulturom i znanošću, kako bismo sebe ponovno definirali i vidjeli našu ulogu u ovome društvu, jer upravo je Milanski edikt otvorio vrata na koja je kršćanstvo ušlo u onodobnu Europu. Važno nam je da u ovom dijalogu ne budemo pasivni promatrači, dakle oni koji su samo za propovjedaonicama u crkvi, nego da vidimo našu ulogu u civilnoj sferi, pojasnio je Štefković. Prof. dr. Boško Kovačević je u ime Otvo-

renog sveučilišta naglasio da su aktivnosti vezane uz program obilježavanja Milanskog edikta, među ostalim, nastale i iz potrebe daljnijega dijaloga između crkve i države, te izgradnje tolerantnih odnosa spram različitosti. Priča oko odnosa države i crkve i nakon 1.700 godina ima jednu potrebu daljnijega promišljanja i traganja. To je vrlo veliki izazov koji i danas stoji pred javnim, političkim i intelektualnim djelatnicima ovih prostora. Sljedeći razlog ovih aktivnosti jest i potreba dijaloziranja i tolerantnog odnosa prema različitostima koje nas okružuju. /prema: www.zkvh.org.rs/

Habemus papam – Imamo Papu!

Priredio: vlč. Mirko Štefković

Papin kratki životopis

Jorge Mario Bergoglio rođen je 17. prosinca 1936. u Buenos Airesu, u obitelji talijanskih emigranata s petero djece. Diplomirao je kemiju, te odlučio slijediti Božji poziv. U dobi od 22 godine stupio je u Družbu Isusovu. Potom je studirao humanističke znanosti, pa filozofiju, a od 1963. je predavao književnost i psihologiju. Opet se vraća studiju, te je 1970. diplomirao teologiju. Za svećenika je zaređen 13. prosinca 1969. godine, doživotne redovničke zavjete položio je 22. travnja 1973. Bio je učitelj novaka, profesor, a od 31. srpnja 1973. šest godina je vršio službu provincijala isusovačke Provincije Argentine. Iz-

među 1980. i 1986. godine bio je rektor kolegija i Filozofskog-teološkog fakulteta, a bio je i župnik. Potom je otišao u Njemačku raditi na svojoj doktorskoj disertaciji. Po povratku u domovinu obnašao je službu duhovnika i ispovjednika u isusovačkom kolegiju u Cordobi. Blaženi Ivan Pavao II. imenovao ga je 20. svibnja 1992. pomoćnim biskupom Buenos Airesa, a 27. lipnja iste godine zaređen je za biskupa. Nakon smrti kardinala Qarracina naslijedio ga je 28. veljače 1998. u nadbiskupskoj službi u Buenos Airesu. Bio je ordinarij i za vjernike istočnoga obreda u Argentini, te Veliki kancelar Argentinskog katoličkog sveučilišta. Od studenoga 2005. do

Novoizabrani Papa kao nadbiskup putovao je javnim prijevoznim sredstvima, a umjesto biskupske palače, stanovao je u iznajmljenom stanu, te si je zaslužio nadimak „kardinal siromašnih“.

studenoga 2011. bio je predsjednik Argentinske biskupske konferencije. Blaženi Ivan Pavao II. na konzistoriju 21. veljače 2001. kreirao ga je kardinalom. Bio je član Komisije za Latinsku Ameriku, Papinskog Vijeća za obitelj, Kongregacije za bogoštovlje i disciplinu sakramenata, te Kongregacije za ustanove posvećenog života. Tijekom konklava 13. ožujka 2013. izabran je za 266. nasljednika sv. Petra. Novoizabrani papa govori španjolski, talijanski, en-

gleski, francuski i njemački. Poznat je i kao dobar kuhar, ljubitelj opere, prijatelj grčke klasike, Shakespearea i Dosztojevskog, te kao dobar plivač. Napisao je knjige: *Razmatranja za redovnike* 1982., *Razmišljanja o apostolskom životu* 1986., i *Razmišljanja o nadi* 1992.

Papa zamolio da molimo za njega

Prije nego se u srijedu 13. ožujka, malo poslije 19 sati, iz dimnjaka na krovu Sikstinske kapele pojavio bijeli dim, kardinali su obavili peti krug glasovanja. Nakon što je utvrđeno da je kardinal Jorge Mario Bergoglio dobio više od dvije trećine glasova, obratio mu se kardinal Giovanni Battista Re s

pitanjem: *Prihvaćaš li svoj kanonski izbor za Rimskog prvosvećenika?* On je potvrdno odgovorio, te je bio upitan: *Koje ime želiš uzeti?* Potom su glasački listići spaljeni i bijelim dimom dan je znak da je novi Papa izabran. Novoizabrani Petrov nasljednik zatim je ušao u takozvanu „Sobu suza“, tj. sakristiju Sikstinske kapele, te ondje obukao papinsku odjeću. Po povratku u kapelu održana je kratka svečanost s molitvom, pa je uslijedio svečani čin počasti i poslušnosti kardinala novom papi.

Na znak bijelog dima oči cijeloga svijeta bile su uprte u ložu bazilike sv. Petra u Vatikanu. Odmah su se oglasila zvona na mnogim katoličkim crkvama u cijelome svijetu. U međuvremenu na Trg sv. Petra slilo se mnoštvo vjernika. Za oko sat vremena, koliko je trebalo da se novoizabrani papa pojavi, na Trgu i oko njega bilo je više od 200 tisuća ljudi.

Konačno, zastor na loži bazilike se otvorio i kardinal Jean-Louis Pierre Tauran je navijestio veliku radost: *Imamo Papu! To je uzoriti i prečasnog gospodina Jorge Mario Bergoglio, kardinal Svete Rimske Crkve koji je uzeo ime Franjo.* Potom se pojavio čovjek obučen u bijelo i jednostavnom gestom pozdravio je nazočne. U svom prvom obraćanju papa Franjo je zahvalio okupljenom mnoštvu na dočeku i pozvao vjernike da ga prate svojim molitvama. *Braćo i sestre, dobra večer! Poznato vam je da je dužnost konklava bila Rimu dati biskupa. Izgleda da su ga moja braća kardinali išla potražiti gotovo na kraj svi-*

Prvi puta je u povijesti Crkve da jedan rimski biskup uzme ime Franjo, a i prvi puta da je jedan isusovac izabran za papu, te da papa dolazi iz Latinske Amerike.

jeta – našalio se novi Papa na račun svog argentinskog porijekla. *Hvala vam na dočeku. Biskupijska zajednica Rima ima svog biskupa: hvala! I prije svega, želim se pomoliti za našeg biskupa u miru, Benedikta XVI. Molimo svi zajedno za njega, da ga Gospodin blagoslovi i da ga Majka Božja čuva* – rekao je Papa a zatim je zajedno s vjernicima izmolio Očenaš, Zdravomariju i Slava Ocu. *Sada započinjemo taj put, put bratstva, ljubavi i međusobnog povjerenja. Molimo uvijek jedni za druge, za čitav svijet da zavlada veliko bratstvo. Želim da ovaj put Crkve koji danas započinjemo bude plodonosan za evangelizaciju ovog tako lijepog grada* – rekao je Papa. Potom je zamolio vjernike: *Prije no što biskup blagoslovi narod, molim vas da vi zamolite Gospodina da blagoslovi mene: bit će to molitva naroda koji moli blagoslov za svog biskupa. U tišini molite za mene. Sveti je Otac zatim podijelio svečani blagoslov „Urbi et orbi“.*

Nakon blagoslova Papa se još jednom kratko obratio okupljenima zahvalivši na dobrodošlici i moleći da ga pratimo svojim molitvama, te je svima zaželio laku noć.

Imajmo hrabrosti kročiti s Gospodinovim križem

Papa Franjo slavio je prvu misu svoga pontifikata 14. ožujka u Sikstinskoj kapeli zajedno s ostalih 114 kardinala koji su sudjelovali u konklavama. U svojoj spontanoj propovijedi Papa je povezo misna čitanja, istaknuvši kako se u svima govori o pokretu, istaknuvši: *Možemo mi hoditi koliko želimo, možemo graditi mnogo toga, ali ako ne ispovijedamo Isusa Krista, nije dobro. Postajemo uslužna nevladina organizacija, ali ne Crkva, Gospodinova zaručnica. Kada se ne hodi, stoji se... Želja mi je da svi, nakon ovih milosnih dana – rekao je papa Franjo – imamo hrabrosti, upravo hrabrosti, kročiti u Gospodinovoj prisutnosti, s Gospodinovim križem; da imamo hrabrosti graditi Crkvu na krvi koju je Gospodin prolio na križu i ispovijedati jedinu slavu – Krista raspetoga. I tako će Crkva ići naprijed. Želim svima nama – zaključio je Papa – da nam Duh Sveti, molitva Gospe, naše Majke, udijeli tu milost: da hodimo, gradimo, ispovijedamo Isusa Krista raspetoga.*

Zahvala kardinalima za bremenito iskustvo vjere i zajedništva

Papa Franjo primio je 15. ožujka u Apostolskoj palači u audijenciju sve kardinala prisutne u Rimu. U ime Kardinalskog zbora Papu je na početku pozdravio dekan kardinal Angelo Sodano. Papa Franjo je izrazio svoju *iskrenu zah-*

Miserando atque eligendo – biskupsko je geslo novoizabranog Pape, preuzeto iz homilije sv. Bede Časnoga, o izboru sv. Mateja apostola: *Isus je vidio carinika, a kako je gledao pun smilovanja i odabirući, reče mu: Slijedi me.*

valnost biskupima, svećenicima, posvećenim osobama, mladima, obiteljima, starijim osobama za njihovu, tako dirljivu i gorljivu, duhovnu blizinu. Potom je zahvalio Kardinalskom zboru: Osjećam potrebu da izrazim svoju živu i duboku zahvalnost svima vama, časna i draga braćo kardinali, za brižnu suradnju u vođenju Crkve tijekom prazne Sto-

lice. Na kraju Papa je uputio riječi zahvale i svima onima koji su aktivno sudjelovali u pripremi i održavanju konklava. On se također sa zahvalnošću sjetio svoga predšasnika, pape Benedikta XVI., rekavši: Osjećamo da je Benedikt XVI. upalio duboko u našim srcima plamen: taj će plamen nastaviti gorjeti jer će ga raspirivati njegova molitva, koja će podupirati i nadalje Crkvu u njezinu duhovnom i misijskom hodu. Papa je potom nastavio pozivajući kardinale da neumorno rade na novoj evangelizaciji: Kršćanska istina je privlačna i uvjerljiva jer odgovara na duboku potrebu ljudskoga života, naviještajući na

uvjerljiv način da je Krist jedini Spasitelj čitava čovjeka i svih ljudi. Taj navještaj vrijedi jednako danas kao i na početku kršćanstva, u doba velikog misijskog širenja evanđelja.

Želim Crkvu siromašnu i za siromašne

Papa Franjo zahvalio je 16. ožujka u dvorani Pavla VI. novinarima za njihovo izvještavanje za vrijeme prazne Apostolske stolice i izbora novoga poglavara Crkve.

Na svojoj prvoj javnoj audijenciji Papa je 16. ožujka primio više tisuća novinara i ostalih medijskih djelatnika. U kratkom govoru on je podcrtao važnu ulogu sredstava društvene komunikacije u društvu i u Crkvi. O izboru imena Papa je pojasnio kako je za vrijeme konklava, kad su listići bili prebrojani i bilo je jasno da je izabran papa, dok su kardinali počeli pljeskati, a kardinal Hummes, njegov bliski prijatelj koji je sjedio pored njega, ga je zagrlio, poljubio i rekao: *Ne zaboravi siromašne. Odmah sam se sjetio sv. Franje Asiškoga* – rekao

je Papa, dodajući da je sv. Franjo čovjek mira, čovjek siromaštva, čovjek očuvanja svega stvorenoga. *O kako bih želio Crkvu koja je siromašna i za siromašne* – rekao je papa Franjo novinarima. Sveti Otac je udijelio apostolski blagoslov nazočnima, ali u tišini, poštujući, kako je rekao, činjenicu da ne pripadaju svi nazočni novinari katoličkoj vjeri i nisu svi vjernici, no znajući da su svi djeca Božja.

U svom milosrđu Bog se ne umara opraštati

Svoju prvu molitvu Anđeoskog pozdravljenja papa Franjo je molio zajedno s više od 200 tisuća vjernika. Pozdravio je s *Dobar dan* i na kraju zaželio okupljenima ugodnu nedjelju i dobar tek. Primijetio je kako je za kršćane lijepo susresti se, pozdravljati nedjeljom na Trgu sv. Petra, koji ima dimenziju svijeta. Osvrćući se na odlomak nedjeljnog Evanđelja, u kojem se govori o preljubnici, koju je dio naroda htio kamenovati, Papa je primijetio kako u Isusovim riječima ne osjećamo prezir, već riječi milosrđa, koje pozivaju na obraćanje. Sveti Otac je istaknuo kako je Božje lice lice milosrdnog Oca, koji je uvijek strpljiv te upitao nazočne jesu li ikada mislili koliko strpljenja ima Bog s nama. On nam neumorno oprašta. Za to bismo mu morali biti zahvalni. Osjetiti milosrđe mijenja sve. Malo milosrđa čini svijet manje hladnim i pravednijim, mijenja ga. Moramo shvatiti tog milosrdnog Oca, koji je tako strpljiv s našim grijesima. *Ne smijemo nikada zaboraviti da se Bog ne umara opraštati, dok se mi vrlo lako umaramo tražiti oprostjenje* – naglasio je Papa, te preporučio vjernicima da budu milosrdni sa svima.

Posjet Beogradu

U dogovoru s našim profesorom biologije **dr. Gézom Czékusem**, 11. ožujka posjetili smo međunarodnu izložbu „Bodies Revealed“ (razotkrivanje tijela) u Beogradu. Izložba je bila doista fascinantna. Izbliza smo mogli pogledati kako funkcionira i izgleda ljudsko tijelo. Nakon izložbe pogledali smo najveću pravoslavnu crkvu na Balkanu – hram sv. Save. Iako nas je kiša pratila sve vrijeme našega boravka u Beogradu, to nas nije spriječilo posjetiti zgradu Beogradske nadbiskupije i katedralu. Na kraju smo posjetili Skupštinu i kraljevsku palaču. S puno lijepih i zanimljivih dojmova vratili smo se kući.

Zahvala dobročiniteljima

Ovom prigodom zahvaljujemo Ministarstvu vjera radi svesrdne pomoći oko obnove školskih pomagala, napose oko nabavke informatičke i druge tehničke opreme koja nam je potrebna u redovitom školovanju.

Pozivnica

Biskupijska klasična gimnazija i sjemenište „Paulinum“ u školskoj 2012./2013. godini slavi 50. obljetnicu postojanja i kontinuiranog djelovanja. Jubilarnu godinu smo otvorili 25. siječnja 2012. godine na Dan svetog Pavla apostola.

Svečani završetak jubilarne godine bit će u subotu 20. travnja, prije Svjetskog dana duhovnih zvanja, koji će ujedno biti i veliki susret „paulinaca“. Ugledni gosti završne svečanosti bit će biskupi, nekadašnji pitomci našeg sjemeništa: **mons. László Német**, **mons. Kiro Stojanov**, **mons. Dodë Gjergji** i **mons. Lucian Augustini**.

Program susreta je sljedeći:

- 9 sati** - posjet sjemeništu „Paulinum“
- 10 sati** - prigodni program u vijećnici Gradske kuće
- 12 sati** - svečana sveta misa u katedrali
- 13 sati** - zajednički agape (objed) i druženje

Na ovu završnu svečanost srdačno pozivamo i očekujemo sve nekadašnje „paulince“.

**Sretan Uskrs
žele vam vaši Paulinci!**

Devetnica sv. Josipu

U srijedu, 13. ožujka, sudjelovali smo na devetnici sv. Josipu u župi sv. Roka, na poziv župnika **mons. Andrije Anišića**. Misu je predvodio rektor **mons. Josip Mioč** u zajedništvu s prefektom **Lászlóm Baranyijem**. Taj je dan bio posebno posvećen molitvi za duhovna zvanja. Župnik Andrija nas već tradicionalno poziva svake godine na misu i na bogatu večeru. Zahvalili smo se mons. Andriji a on nam je poručio da uvijek budemo radosni.

Rektorov imendan

U predvečerju svetkovine sv. Josipa, kao zajednica učenika i sjemeništara gimnazije Paulinum okupili smo se iskazati srdačnu čestitku povodom imendana našega rektora. Uzor i primjer života sv. Josipa doista mogu nadahnuti svakog čovjeka, a vjerujemo da se mnoge karakteristike ovog velikog sveca mogu ocrtati i na rektorovom životnom putu. S lijepim zvucima flaute i gitare čestitali smo imendan rektoru **Josipu**, a svi smo zajedno otpjevali nekoliko lijepih pjesama u čast dragome svecu. Na kraju programa rektor je zahvalio svima na iskrenim čestitkama.

Korizmeni plakati

Izrada plakata na određenu temu je u posljednje vrijeme česta i popularna metoda u školi. Vjeronauk također pruža obilje materijala za ovu metodu i način rada – tema, tehnika i mjesta gdje plakati mogu biti čitani i komu sve mogu biti korisni je beskrajno mnogo. Lijepi su primjeri iz Osnovne škole „Ivan Milutinović“ u Maloj Bosni. Učenicima šestih razreda napravili su plakat „Korizmene odluke“, „sedmaši“ plakat o sv. Josipu, a „osmaši“ su sastavili svoj „Križni put“ s molitvama koje njih same danas osobno dotiču. Postavili su neke u svojoj župnoj crkvi, a neke u školi, uz pomoć vjeroučiteljice **Anite Pelhe**. Svoj Križni put su ovako shvatili i opisali molitvama:

1. postaja ISUSA OSUĐUJU NA SMRT: Isuse, danas nas ima različitih i zbog izgleda nas osuđuju.

2. postaja ISUS PRIMA NA SE KRIŽ: Isuse, molim Te, daj mi volju za dobro učenje i odabir srednje škole.

3. postaja ISUS PADA PRVI PUT POD KRIŽEM: Isuse, daj mi hrabrosti da ispravim loše ocjene u školi.

4. postaja ISUS SUSREĆE SVOJU MAJKU: Isuse, daj mi snage da se zahvalim roditeljima što su uvijek uz mene

i da ja budem uz njih u starosti.

5. postaja ŠIMUN CI-RENAC POMAŽE ISUSU NOSITI KRIŽ: Isuse, daj da ja vidim potrebu da pomognem mojim prijateljima.

6. postaja VERONIKA PRUŽA ISUSU RUBAC: Isuse, daj da pripazimo na naše riječi, jer poslije njih nije tako lako očistiti uvrede koje smo nanijeli drugima.

7. postaja ISUS PADA DRUGI PUT POD KRIŽEM: Bože Isuse, daj nam da loša ocjena u školi ne bude korak unatrag, nego da nas potakne da više radimo i dokažemo da mi to možemo.

8. postaja ISUS TJEŠI JERUZALEMSKE ŽENE: Isuse, daj mi snage da budem sposoban vidjeti tuđu nevolju i pružiti pomoć.

9. postaja ISUS PADA TREĆI PUT POD KRIŽEM: Isuse, ne daj da nas loše ponude današnjeg svijeta povedu na loš put.

10. postaja ISUSA SVLAČE: Isuse, daj mi smjelosti da budem kršćanin.

11. postaja ISUSA PRIBIJAJU NA

KRIŽ: Isuse, daj mi snage i želje da pomožem onima kojima je pomoć neophodna.

12. postaja ISUS UMIRE NA KRIŽU: Mnogo mladih danas umire. Daj nam da znamo cijeniti svoj život.

13. postaja ISUSA SKIDAJU S KRIŽA: Kada se osjećamo osamljeno i odbačeno od društva, roditelji su tu da budu uz nas.

14. postaja ISUSA POLAŽU U GROB: Isuse, želim uvijek biti s Tobom i sa svojim malim žrtvama želim s Tobom spašavati svijet...

Naša susretanja

U Maloj Bosni vjeroučenici upoznavali svetu misu i jedni druge

Vjeronaučna djeca dviju župa, „Sv. Juraj“ iz Subotice i „Presveto Trojstvo“ iz Male Bosne sa svojim katehisticama **Zoricom Svirčev** i **Anitom Pelhe** i župnikom u Maloj Bosni **vlč. Draganom Muharemom**, susreli su se u subotu, 9. ožujka 2013. Skupa su osmislili prijedpodnevi program, a glavna tema je bila „Sv. Misa na drugačiji način“.

Susret je počeo igrom upoznavanja: katehistica Zorica je bacila klupko konopca djetetu koje se predstavilo i tako su se redom svi predstavili jedni drugima, napravivši pri tom predivnu „mrežu zajedništva“. Zajedništvo je bitno u sv. Misi, te je stoga igra bila dobar uvod za drugačije predstavljanje sv. Mise. Sveta euharistijska gozba u sebi sadrži veličanstvene

sadržaje koji djeci nisu jasni i zbog toga im je vrlo često dosadna i dugačka. Glavna osoba je svećenik (u ovom slučaju župnik u Maloj Bosni) koji je uz pomoć katehisticice Zorice predstavio sv. Misu. Kroz igru i slikovite primjere iz života, bila je ostvarena interakcija između djece i „oltara“. U kvizu je provjereno koliko su djeca zapamtila iz predavanja. Uslijedio je sportski dio i radionica koju je vodila katehistica Anita. U nogometu su bile dvije izvrsne ekipe, a o veoma uspješnoj radionici čitajte na dječjoj stranici, pa pokušajte i sami nešto napraviti!

PORUKA VJEROUČENIKA SVETOG JURJA: Vrijeme je jako brzo prošlo. Osim divnih uresa ponijeli smo i vas, divne drugove, u srcima. Čekamo vas u sv. Jurju! Srdačan pozdrav!

DOJMOVI VJEROUČENIKA PRESVETOG TROJSTVA:

– Jako mi se svidio početak, igra upoznavanja s klupkom. Na predavanju sam saznala nešto o Misi, od čega nešto prije možda nisam znala. Jako mi se sviđala radionica, pomoću nje sam puno njih upoznala. – **Nadja**, 6. r.

– Na vjeronauku mi sve svidjela „mreža prijateljstva“ koju smo napravili upoznavajući se s djecom iz druge župe. Misa mi je na sasvim neobičan način pojasnila mnoge stvari i mislim da mi nikada više neće biti dosadno na misi. – **Majda**, 8. r.

– Bilo mi je zanimljivo. Najviše mi se sviđala kreativna radionica. Voljela bih da još jednom dođu. – **Marija**, 7. r.

– Svidjelo mi se kad smo se upoznavali preko konopca i kad smo bili u crkvi i upoznavali se s misom. – **Marina**, 6. r.

– Bilo mi je zanimljivo međusobno upoznavanje na neobičan način, nogomet i čašćenje. – **Martin**, 5. r.

Molitva u evanđeljima (12)

Usrdna molitva

Piše: *mr. Mato Miloš, OCD*

Odande otide u kraj tirski. I uđe u neku kuću. Htio je da nitko ne sazna, ali se nije mogao sakriti, nego odmah doču žena čija kćerkica imaše duha nečistoga. Ona dođe i pade mu pred noge. A žena bijaše Grkinja, Sirofeničanka rodom. I moljaše ga da joj iz kćeri istjera zloduha. A on joj govoraše: „Pusti da se naprije nasite djeca! Ne priliči uzeti kruh djeci i baciti ga psićima“. A ona će mu: „Da, Gospodine! Ali i psići ispod stola jedu od mrvica dječjih“. Reče joj: „Zbog te riječi idi, izišao je iz tvoje kćeri zloduh“. I otišav kući, nađe dijete gdje leži u postelji, a zloduh bio izišao (Mk 7,24-31).

Vjera jedne poganke

Evo predivnog primjera usrdne molitve jedne žene koja je poganka i strankinja, koja se baca do nogu Isusovih u svojoj teškoj i beznadnoj životnoj situaciji. Kćerka joj je opsjednuta nečistim duhom. Možemo li zamisliti majčinu bol, stanje njezine majčinske duše koja trpi? Kada je doču da se Isus nalazi u jednoj kući njezina kraja, ne gubi vrijeme, dolazi k Isusu i baca mu se pred noge. Ona moli i posreduje za svoju kćer da joj iz kćeri istjera zloduha. Na Isusov naizgled grubi odgovor, *Ne priliči uzeti kruh djeci i baciti ga psićima*, žena ponizno nastavlja moliti: *Da, Gospodine! Ali i psići ispod stola jedu od mrvica dječjih*. Ove ženine riječi razoružavaju Isusa, diraju srce Isusovo. To je izvanredni prisebni ženski stav. Umjesto da se raspravlja i prepire, ona izražava najvišu poniznost koja pogađa samog Isusa. Iz ovog Markovog odlomka izvucimo četiri poruke: moć sažaljenja; snaga vjere; moć ljudske riječi; te moć Isusove odlučnosti izagnati zloga duha.

Moć sažaljenja

Na Isusov pomalo grubi način: *Ne priliči uzeti kruh djeci i baciti ga psićima*, žena ne okreće leđa Isusu, ne ljuti se na Isusa, ne više svadljivo: zar nemaš smilovanja prema meni i mojoj kćeri? Iako je u velikoj boli, ona ne misli sada na sebe, ona misli na svoju opsjednutu kćerku. Puna je sažaljenja prema svojoj kćeri, zaboravlja na samu sebe. Spretna je do zemlje se poniziti samo da izmoli ozdravljenje svojoj kćeri. Sa svom nježnošću navaljuje molitvom: Isuse, ozdravi ju! Njezino snažno majčinsko sa-

žaljenje sposobno je izazvati Isusa da učini čudo.

Snaga vjere

Žena Sirofeničanska ima izvanrednu vjeru. Da, Gospodine, mi smo psići pred tvojim stolom, ali smiluj se meni i kćeri, jer i psići jedu mrvice sa stola. Vjera ju je upozorila na nazočnost Isusovu u njezinu mjestu. Odmah se daje na put bez straha dok nije našla Isusa. Tada mu se baca na koljena. Sigurna je u njegovo milosrđe, sigurna je da će Isus učiniti čudo ozdravljenja. Vjera je ta koja prati našu molitvu kako za nas, tako i za one koje volimo i za njih molimo. To je sigurnost da smo ucijepljeni na Isusa koji ne može odoljeti onome tko ga vjerom ponizno moli.

Moć ljudske riječi

Na poniznu molbu ženinu, Isus ne kaže: radi tvoje vjere, nego: radi tvojih riječi. To znači da snaga ljudske riječi, potkrijepljena vjerom, biva snažna. Ljudska riječ je poput Božje riječi ako je potkrijepljena snažnom vjerom. Tako je i naša riječ snažna kada se u našoj molitvi rađa iz vjere i kada ona ima svoj temelj u Duhu Svetom a ne u ljudskom uvjerenju. Kakva je snaga moje riječi? Vjerujem li u moć moje molitve?

Isusova odlučnost učiniti čudo

Zbog te riječi idi, izišao je iz tvoje kćeri zloduh. Isusova odlučnost je slobodna i brza, puna sažaljenja, koja vodi brigu o čovjeku. Kakva je moć moje odlučnosti? Kakav život provodim? Želim li potvrditi svoje pouzdanje u moć Isusovu? Imam li sućuti prema onima koji trpe, koji od mene traže pomoć? Isus ostavlja Galileju, povlači se u samoću na molitvu. Isus ima pred sobom jasan plan svoga poslanja: spasenje svijeta i k tome cilju ide odlučno. U šutljivoj molitvi i razgovoru sa svojim nebeskim Ocem dobiva snagu i odlučnost ići do kraja, dati svoj vlastiti život za spasenje svijeta. Žena Sirofeničanka odlučna je u svojoj poniznoj molitvi, moliti čudo od Isusa. I nije se prevarila. *I otišav kući, nađe dijete gdje leži na postelji, a zloduh bio izišao*. Tako je molila i pristupila poniznom vjerom Isusu žena poganka. Kako mi kršćani pristupamo molitvom pred Isusa?

(svršetak)

Veliki petak

**Krist je na križu, a gdje sam ja?
Tih je dan, Veliki petak,
dobro znam što se danas s Kristom
zbiva.**

**Možda se baš zato upitati trebam
je li vjera još uvijek živa,
koliko sam spreman biti s Kristom,
baš sad kada me On najviše treba.
Ili mislim da križ baš nije mjesto
preko kojeg treba tražiti put do neba.
Ja za sebe kažem da sam Kristov,
često sam ga za se i molio nešto,
a danas moj Spasitelj visi na križu,
podijeliti boli s njim izbjegavam
vješto.**

**Sa svjetinom zajedno vičem
„Raspni ga!“.**

**Na Cvjetnicu sam s njima klicao
„Hosana!“.**

**Jesam li danas na pravom mjestu,
pitam se koja je moja strana.
Nisam li, na žalost, poput Jude?
Kako mi duša može biti čista
kada sam spreman za bogatstvo
svijeta
izdati svog prijatelja Krista?
Ili imam vlast poput Pilata,
koji Isusa osuđuje na muke,
ali da se ja oslobodim krivnje,
dovoljno je samo – oprati ruke.**

**Jesam li negdje u društvu apostola,
koji su s njime jeli i pili,
a sad dok Isus umire na križu,
svi su se oni nekuda skrili?
Nisam li možda poput Petra,
„Spreman sam i u smrt u tvoje ime“,
a kada me optuže „I ti si od njih!“,
tri puta se zakleh „Nisam bio
s Njime“?**

**Želim li poput raskajanog razbojnika,
„Oprosti mi Isuse“, reći mu na kraju,
i čuti one spasonosne riječi:
„Još danas ćeš biti sa mnom u raj“?
Želio bih, Kriste, i ja jednom stići
K Tebi i Tvom Ocu u nebeske visine,
ja se još tražim i ne mogu se naći,
i danas te molim – oprosti, Božji Sine!**

Zvonko Klemenčić Mito

Starozavjetna žrtva i Isus Krist

Piše: dr. sc. Tivadar Fehér

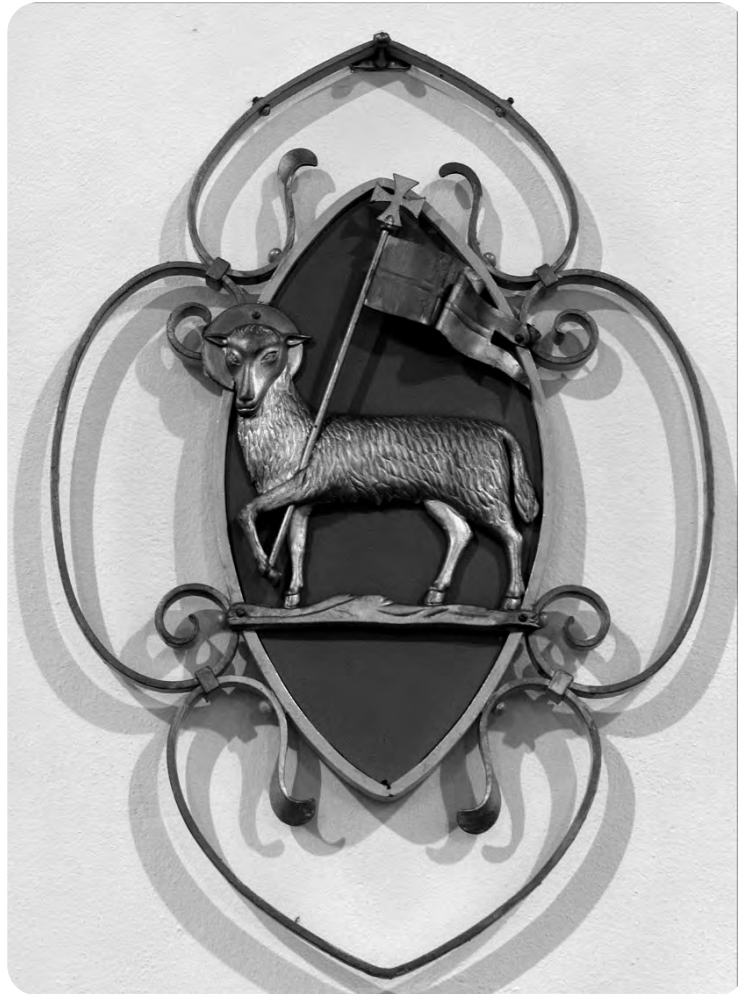
U knjizi Izlaska, poslije sklapanja Saveza počinje opis Božjeg šatora i žrtava, koje treba prikazati Jahvi (25-30 pogl.). Čemu služi žrtva? Adam i Eva nisu prikazivali žrtve. Za učinjeni grijeh primili su kaznu: „u prah ćeš se vratiti“ (Post 3,19). Ovo je taj zakon: „oko za oko, zub za zub“. Neposlušnost Bogu stvorenju donosi smrt. Čovjek pak nije htio izgubiti svoj život. Zato je ponudio Jahvi drugi život, tj., počeo je prikazivati žrtvene životinje umjesto sebe. Što se skriva iza ovakvog ponašanja? Ništa pozitivno: čovjek ne želi prihvatiti odgovornost za svoja zla djela. Nigdje ne čujemo iz Adamovih usta: „Bože, oprosti mi!“. Još pokvareniji duh pokazuje Kajin. Ne samo da ne traži oprost, ali ni svoga brata ne spominje, nego samo na sebe misli: „Tko me god nađe, može me ubiti“ (Post 4,14). Ono što je bez savjesti učinio bratu svome, on sam nikako ne želi iskusiti. Na životinjsko ponašanje ubojice Bog odgovara ljubavlju: „Jahve stavi znak na Kajina da ga tko, našavši ga, ne ubije“ (Post 4,15).

Mojsije uspostavlja žrtvu ne u ime pojedinca, nego u ime kolektiva. Narod ima grijehe, i ta zlodjela treba ispaštati životom. Vrlo rijetko čujemo iz usta Izraela: „Bože, oprosti nam!“. Pravo ponašanje vidimo samo u velikim nacionalnim katastrofama, kada već realno svojim ljudskim životima plaćaju za grijehe, npr. Babilonsko sužanjstvo. Narod i njegove vođe teško priznavahu svoja zlodjela. Ono: „Vi ćete biti kao bogovi...“ (Post 3,5) – tj. istočni grijeh vrlo agresivno prožima duh Izraela, i smatraju da nisu odgovorni nikome. Samo u trenucima poraza udaraju svoja prsa, i žrtvuju stotine ovaca i jaraca umjesto sebe. Teološke znanosti žrtve Izraela razlikuju od žrtava drugih naroda, i govore o „prasakramentu“. Jahve je samo ove žrtve prihvaćao, tuđe ne.

No, žrtve nisu poboljšale život Izabranog naroda. Čak što više, postalo je to nekakvom igrom: grijeh pa žrtva, grijeh pa žrtva... Nikada iskreno pokajanje. Čovjek je nesposoban promijeniti sebe. Trebao bi realno umrijeti. No, Bog Otac je napravio korak, koji opet pokazuje njegovu beskrajnu ljubav.

Stvorenje je grješno, ali ne želi prihvatiti odgovornost. Zato je Bog odlučio poslati Sina. Vrlo je interesantno da Biblija zapravo opisuje Božji nutarnji dijalog po ustima proroka: „Koga da pošaljem? Tko će nam poći?“ Druga Božanska osoba je odgovorila: „Evo me, mene pošalji!“ (Iz 6,8). On, koji nema zla djela, nema za što umrijeti, On umjesto čovjeka koji ne želi prihvatiti odgovornost, prihvaća kaznu, i umire: „Nije došao da mu služe, nego da on služi i da dadne svoj život kao otkup mjesto svih!“ (Mt 20,28). Ovo je bit Uskrsa: dogodila se božanska žrtva. Bog je dao svoj život, jer čovjek nije htio dati vlastiti.

Kakve zaključke možemo izvući iz djela Isusa Krista? Tko to ima snagu pokloniti svoj život? Samo onaj koji je čist i koji vjeruje u Boga: „Oče, u ruke tvoje predajem duh svoj“ (Lk 23,46). Grješna osoba ne posjeduje snagu darovanja sebe. No, čisto srce po vjeri u Oca zna da ništa ne gubi ako dijeli svoj život. Ni onda ne gubi, ako mora prijeći kapiju smrti.

Bog po Crkvi zato daje korizmeno vrijeme, kako bismo se mi grješni ljudi znali pretvoriti u miomirisnu žrtvu. Kako bismo znali reći: „Evo me, mene pošalji!“. Možda pojam žrtve budi negativne osjećaje, ali sjetimo se oca ili majke, koji su prikazali svoj život kako bi podigli u ispravnom duhu svoju djecu. Jesu li išta izgubili što su godinama teškom mukom i u znoju radili za svoje i strpljivo odgajali nove živote? Ne! Postali su još plemenitiji, još bogatiji iskustvom i u krepostima. Grješan čovjek je uvijek gubitnik, ali čist uvijek dobiva, i onda se bogati ako polaže svoj život za druge. Ovo je Isus Krist pokazao na križu i u uskrsnuću.

Jahve je stavio znak na Kajina da ga ne ubiju. Otac u ovom korizmenom vremenu čini daleko plemenitiju stvar: po ispovijedi daje svoga Sina u naše srce. Ne toliko da nas čuva od tjelesne smrti, nego da čisti idemo u našu sredinu pokazati ovo: nije gubitak ako čovjek žrtvuje sebe za drugu osobu. Nije smrt, ako prihvaćamo odgovornost za bračnog druga, za obitelj, za radno mjesto... Biti žrtvom nije gubitak života, nego upravo ulazak u život, jer svi postaju bogatiji: i žrtva, i oni za koje se žrtvuje. Isus je to pokazao, čiji Duh – unatoč svim grijesima kršćana – prožima ovo društvo, baš po onim vjernicima koji se ne plaše slijediti uskrsno Janje.

Kako je Superman spasio svijet

Piše: *Antonija Vaci*

Kada se suočimo s velikim problemima, tražimo velika rješenja i često odustanemo jer brzo postanemo svjesni koliko stvari ne možemo promijeniti i što sve stoji na putu ka našem velikom rješenju. Rijetko kada se sjetimo da veliki problemi rijetko kada bivaju riješeni nekom velikom promjenom. Češće je u pitanju nešto sasvim malo. Tako je John Sernin 1990. godine otišao u Vijetnam kao zastupnik organizacije „Spasimo djecu“. Problem kojim se organizacija bavila bila je neuhranjenost djece u Vijetnamu i John je dobio šest mjeseci da napravi vidljivu razliku. Uzroci neuhranjenosti djece su bili poznati i otkriveni mnogo prije nego što je Sernin došao u Vijetnam. Siromaštvo, loše zdravlje, loši higijenski uvjeti, neznanje. Svi ovi faktori nikako se nisu mogli riješiti za šest mjeseci pa je John Sernin napravio drugu strategiju. Umjesto da se žali zbog svih stvari koje su potpuno nerješive i ne dopuštaju da se do poželjnog rješenja dođe, okrenuo se uspješnim slučajevima. Otišao je u jedno selo i uz pomoć majki u selu izmjerio svako dijete. Zatim je potražio svijetle primjere, djecu koja su bila normalne težine usprkos svim navedenim faktorima. Tako je ostatak vremena proveo promatrajući što njihove majke rade i zašto se njihova djeca razlikuju od ostatka sela. Došao je do sljedećih rezultata: majke djece koja nisu bila neuhranjena djecu su hranile četiri puta na dan. Običaj u selu je bio jesti samo dva puta na dan, no ove majke su osjetile da je to prevelika količina hrane za djecu, pa su postojeće porcije raspodijelile na četiri dijela. U rižu, koja je tradicionalna hrana u Vijetnamu, stavljale su i komadiće ribe i krumpira, što nije uobičajeno jer se riba daje samo odraslima, a krumpir se smatra povrćem za najsiromašnije. John Sernin se suočio s velikim problemom, ali umjesto da je promijenio svijet i našao lijek za

siromaštvo, neznanje i prljavštinu, jednostavno je podijelio već postojeće obroke i napravio ogromnu razliku u daljim životima vijetnamske djece.

Još jedan čovjek s malim rješenjem za veliki problem bio je Stetson Kennedy. On je kao novinar odlučio srušiti Ku Klux Klan, organizaciju ljudi koja je mučila i ubijala crnce u Americi. Godine 1933., čovjek po imenu Will Rogers rekao je: „Sve novine pišu kako Hitler pokušava kopirati Musolinija. No, meni se čini da je Hitlerov idol ustvari Ku Klux Klan“.

Kennedy se usredotočio na posao, i uz pomoć jednog prijatelja pratio članove organizacije i prikupljao informacije o njihovim tajnim znakovima, šiframa i planovima. Konačno, kada je zaključio kako ima dovoljno materijala za srušiti cijelu organizaciju, sve dokaze odnio je tadašnjem guverneru Georgie, ali se guverner nije želio baviti Ku Klux Klanom. Ovo je natjeralo Kennedyja promijeniti strategiju: ako standardni put vlasti i policije nije funkcionirao, koje bi bilo drugo rješenje? Jednoga dana promatrao je igru djece na ulici. Primijetio je da se igraju

Supermana i jure „loše momke“ koji su bili aktualni u Superman seriji tih dana. Djeca su uzvikivala šifre i planove koje je Superman u seriji spominjao, i Kennedy je pomislio kako bi bilo dobro da priču o Ku Klux Klanu kao o veoma negativnoj sili proširi toliko da se čak i ta djeca ispred njega počele igrati Supermana protiv Ku Klux Klana. Kennedy je shvatio da ne može promijeniti ljude, politiku i policiju, ali zašto ne bi promijenio Supermanova neprijatelja? S tom idejom, Kennedy je ponudio piscima Supermana koji se tada tjedno emitirao na radiju, da pišu o Ku Klux Klanu, odajući im sve njihove tajne, od rukovanja do cijene mjesečne članarine i obveza članova. Pisci su oduševljeno prihvatili njegov materijal jer se Drugi svjetski rat završio i više nisu imali realistične negativce za Supermanove neprijatelje. Ubrzo je Superman jednom tjedno poveo opasnu bitku protiv Ku Klux Klan organizacije, a djeca i njihovi roditelji su ga pratili. Više se nitko nije želio učlaniti u ovu organizaciju, a ljudi bi dolazili na sastanke samo da bi ismijavali one koji su u njoj bili. Djeca su trčala ulicama i uhićivala zamišljene članove Ku Klux Klana. Ubrzo nakon toga Ku Klux Klan organizacija je prestala postojati.

Novi spolni „odgoj“ u Hrvatskoj?

Piše: mr. Andrija Anišić

Nakon niza „kutaka“ o vjeri s moralnog aspekta, vraćam se u svojoj rubrici aktualnim temama. Svakako je najaktualnija i u novije vrijeme najčešće komentirana tema u susjednoj nam Republici Hrvatskoj, tema tzv. Zdravstvenog odgoja, nedavno najavljena i kod nas za jesen! Stoga je važno da i mi znamo o čemu se radi. Hrvatska biskupska konferencija objavila je prigodni letak, a sadržaj četvrtog modula zdravstvenog odgoja hrvatski biskupi predstavili su roditeljima u obliku upita. Evo što djeca po novom nastavnom programu uče u tzv. „četvrtom modulu“, a potom i upita roditeljima.

Cijenjeni i dragi roditelji!

Suočeni s ozbiljnim pitanjima suvremenog odgoja i obrazovanja, važno je znati što se promiče u hrvatskim školama, kakvi se sadržaji i na koji način unose kao obvezna sastavnica školskih programa. Stoga je potrebna zauzetost svakoga pojedinog vjernika. Ostati ravnodušno po strani, znači ne ispuniti svoj vjernički poziv i brigu o čovjeku i njegovu dostojanstvu.

Ove školske godine (2012./2013.) u nastavni program osnovnih i srednjih škola uveden je novi „predmet“, tzv. zdravstveni odgoj, i to ne kao zaseban predmet. Predavat će se uglavnom na satovima razrednika. Program je bez javne rasprave, bez stručne recenzije, dakle, bez uobičajene procedure, kao obvezatan, nametnut svim učenicima.

Taj Kurikulum zdravstvenoga odgoja podijeljen je na četiri dijela (modula). Četvrti modul, koji se uobičajeno naziva „spolni odgoj“, nosi dvojbenu naslov: Spolna/rodna ravnopravnost i odgovorno spolno ponašanje, a počinje se predavati već u 3. razredu osnovne škole. Ako se pročitaju naslovi nastavnih jedinica i upozna sa sadržajem preporučene literature, odmah je jasno da taj program nameće svjetonazor koji nije i zanemaruje neke temeljne općeljudske vrijednosti vezane za spolnost te je protivian vrijednosnom sustavu većine roditelja. Maloljetnički seks, masturbacija, pornografija, kontracepcija, rodna ideologija, pobačaj... – samo su neke od tema putem kojih će se pokušati preodgajati vaša djeca.

Šest spornih „pouka“ – JE LI VAM SVEJEDNO?

Stoga vas, izazvani tvrdnjama predložene literature Kurikuluma, pitamo:

– Je li vam svejedno što će vaše dijete učiti o masturbaciji kao sastavnom dijelu ljudske spolnosti (i to već s 10-11 g., u 5. razredu) uz objašnjenje: „Smatramo kako je to što se dodiruješ odlično, ali bi bilo u redu da činiš to u svojoj sobi“? (Klein, M., *Kako razgovarati o seksualnosti... s vlastitom djecom*, Zagreb, 2001.).

– Je li vam svejedno što će vaše dijete učiti o pornografiji (s 11-12 g., u 6. razredu), jer – kao što pišu „stručnjaci“ – njezino „korištenje u terapeutske svrhe može smanjiti inhibicije, pružiti novo seksualno nadahnuće, ponuditi tehničku poduku i povećati komunikaciju među partnerima“? (Abramson, P. i Pinkerton, S., *O užitku: razmišljanja o naravi ljudske spolnosti*, Zagreb, 1998.).

– Je li vam svejedno to što će vaše dijete učiti o odgovornome spolnom ponašanju (s 13-14 g., u 8. razredu) na način da „ako saznaš da imaš spolno prenosivu bolest, moraš to reci svim svojim partnerima/partnericama (pretpostavlja se da ih imaš više), i uza stalnu upotrebu kondoma“? (Hodžić, A., Bijelić, N., i Cesar, S., *Spol i rod pod povećalom. Priručnik o identitetima, seksualnosti i procesu socijalizacije*, Zagreb, 2003.).

– Je li vam svejedno to što će vaše dijete učiti o spolnome činu kao posve normalnom za petnaestogodišnjaka, o spolnome odnosu koji sam po sebi nema nikakvo značenje i nikakve povezanosti s općeljudskim vrijednostima, poput ljubavi i vjernosti, što će s pomoću konkretnih primjera i vježba učiti kako koristiti kondom i druga kontracepcijska sredstva?

– Je li vam svejedno što će vaše dijete učiti da je homoseksualni čin jednako prirodan i vrijedan kao i spolni čin između muškarca i žene (heteroseksualni) „jer krajnje je vrijeme da ‘homoseksualnost uđe u škole’. Makar i pod nemogućim uvjetima“ (Hodžić, A. i Bijelić, N., *Izveštaj istraživanja o mišljenjima i stavovima prema homoseksualnosti u srednjim školama u Zagrebu*, Zagreb, 2012.).

– Je li vam svejedno da vaše dijete bude indoktrinirano „rodnom“ ideolo-

gijom (gender), po kojoj je čovjeku spol zadan rođenjem, a za rod bi se sam odlučivao prema svojem doživljavanju, te bi po toj ideologiji bilo normalno, na primjer, reći: „Moj spol je ženski, ali moj rod je muški“ ili „Ja sam muškarac s vaginom“? (Hodžić, A., Bijelić, N., i Cesar, S., *Spol i rod pod povećalom. Priručnik o identitetima, seksualnosti i procesu socijalizacije*, Zagreb, 2003.).

Založite se za istinske vrjednote

Mnoge vrjednote koje ste vi, roditelji, prenosili svojoj djeci, ističu hrvatski biskupi, kao i način na koji ih odgajate, taj zdravstveni program razara, imajući za cilj nametanje potpuno neprihvatljivih stavova o spolnosti, braku i obitelji, suprotnih kršćanskoj antropologiji i hrvatskom narodnom biću. Vaša djeca nisu vlasništvo države. Vi ste ih rodili, othranili i za njih skrbite. O vama roditeljima ovisi što će i kakva će jednoga dana postati vaša djeca.

Vi ste kao roditelji odgovorni za odgoj i obrazovanje svoje djece... Stoga je prisiljavanje djece na pohađanje toga programa protuustavno i u suprotnosti s navedenim odredbama. Spolni odgoj neminovno prenosi sustav vrjednota i zbog toga treba postojati mogućnost izbora. Dakle, mi nismo protiv zdravstvenoga i spolnoga odgoja, ali je ovakav sadržaj i način uvođenja u škole za Hrvatsku poguban. Stoga su biskupi zaključili: „Neprofesionalan i nedopušten pristup ovom ozbiljnom problemu krajnje je zabrinjavajući“ i zato pozivaju sve odgovorne da premisle svoju odluku i odustanu od takvog načina spolnog odgoja u školama.

I nas to čeka

Važno je upoznati se s ovim „odgojem“ ne samo zato što se radi o našem narodu i našoj matičnoj domovini u kojoj je on uveden nego zato što to isto vjerojatno očekuje i našu državu koja se približava Europskoj uniji, jer iz nje, uz ono dobro, pušu i takvi „vjetровi“. Oni donose u ime čovjekove slobode i u „ime naroda“ (demokracije) i takve „otrove“. Pripremimo se na vrijeme za obranu i zaštitu.

Nastup dječjeg dramskog odjela u Lemešu

U lemeškom Domu kulture, 11. ožujka dječji dramski odjel HBKUD-a „Lemeš“ nastupio je na općinskoj smotri pred općinskim selektorom Srđanom Aleksićem, kada su izveli predstavu „Ko je smjestio vuku“ po tekstu Đurđe Gligorić, u režiji Kristijana Kovača i stručnog suradnika Ilije Ezgete.

Ekipu „iza zastora“ činili su koreografkinja **Katarina Kovač**, scenograf **Danijel Kanjo**, šminku i frizure je radila **Ljilja Tadić**, a šaptačica je bila **Aleksandra Ačaj**. Na sceni je bilo trinaest glumaca koji su dočarali klasičnu priču u modernoj verziji. Sve je bilo obogaćeno plesom i modernom glazbom. Mali glumci su se odlično snalazili na sceni. Po riječima selektora predstava je lijepa i maštovita. Osobito je pohvalio kostime i scenu. /*Lucia Knezi*/

Subotičani na XIX. Danima hrvatskoga pučkog teatra u Hercegovcu

Mala scena Hrvatske čitaonice iz Subotice nastupila je na XIX. Danima hrvatskoga pučkog teatra u Hercegovcu, održanima 22. i 23. veljače 2013. u Hrvatskom seljačkom domu u Hercegovcu s predstavom „Tamburaški oproštaj“, autora teksta i redatelja Marjana Kiša.

Uz domaćine, Pučku scenu Hrvatske čitaonice Hercegovac i Hrvatsku čitaonicu iz Subotice, ove su godine sudjelovali Igrokazačko društvo Petrovo Selo, HAK Travnik i Piccolo teatar, Stari Grad.

Dane organiziraju Hrvatska čitaonica Hercegovac uz suorganizaciju HMI i pokroviteljstvo Ministarstva kulture RH, Bjelovarsko-bilogorsku županiju i Općinu Hercegovac.

Održan seminar za dramske djelatnike u Sonti

Na seminaru za voditelje i redatelje kazališnih skupina, održanom 2. i 3. ožujka 2013. godine, sudjelovali su djelatnici iz hrvatskih udruga kulture, a vodio ga je redatelj i glumac Silvio Stilinović iz Slavonskog Broda.

Organizator ovoga seminaru bila je KPZH „Šokadija“, suorganizator Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, a pokrovitelj Općina Apatin, uz supokroviteljstvo Banje Junaković i pekare Krstin iz Sonte. Ovaj je seminar prvi u okviru okupljanja dramskih djelatnika u Asocijaciji dramskih skupina, a u ideju se uključio i Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, što je znatno pridonijelo uspješnoj realizaciji. Osim domaćina, na seminaru su se okupili predstavnici HKUPD „Stanislav Preprek“ iz Novog Sada, HKUPD „Dukat“ iz Vajske, HKUD „Vladimir Nazor“ iz Sombora i HBKUD „Lemeš“ iz Svetozar Miletića. /*Ivan Andrašić*/

Hrvatska zajednica na Salonu knjiga

Knjige u nakladi Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata i Novinsko-izdavačke ustanove „Hrvatska riječ“ tiskane u Godini hrvatskih velikana u Vojvodini predstavljene su 28. veljače 2013. godine, na 19. međunarodnom Salonu knjiga u Novom Sadu.

Predstavljanje četiriju knjiga organizirali su nakladnici, a riječ je o knjigama *Vječnosti doba* Ante Evetovića Miroljuba, *Duše zemlje* Ante Jakšića, *Šta u oca to u dice* Balinta Vujkova i *Prognanik iz svijeta svjetlosti : život i djelo Stanislava Prepreka* čiji je urednik **Ivan Balenović**. Svečano predstavljanje

knjiga otvorio je potpredsjednik Vlade AP Vojvodine i pokrajinski tajnik za kulturu i javno informiranje **Slaviša Grujić** istaknuvši lijepu suradnju koju Pokrajinsko tajništvo, na čijem je čelu, ostvaruje s hrvatskom nacionalnom zajednicom, napose u području kulture i njegovanja tradicije hrvatskog naroda na našim prostorima.

O knjigama i Godini hrvatskih velikana govorili su i direktor Novinsko izdavačke kuće „Hrvatska riječ“, **Ivan Karan**, Ivan Balenović, ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata **Tomislav Žigmanov** i koordinatorica kulturnih aktivnosti ZKVH-a **Katarina Čeliković**. Vrlo upečatljivo ulomke iz knjiga govorili su **Bernadica Ivanković** i **Mato Groznica**, podtajnik Pokrajinskog tajništva za obrazovanje, upravu i nacionalne zajednice.

Poziv za „Liru naivu 2013.“

Hrvatska čitaonica i Bunjevačko-šokačka knjižnica „Ivan Kujundžić“ pri Katoličkom institutu za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“ Subotica upućuju poziv za jedanaesti susret pjesnika Vojvodine pod nazivom „Lira naiva 2013.“.

Zainteresirani pjesnici trebaju poslati 3-5 svojih pjesama koje mogu biti pisane standardnim hrvatskim jezikom ili ikavicom (bunjevačkom ili šokačkom), a bit će objavljene u istomenoj zbirci. Pokrajinski susret pjesnika „Lira naiva 2013.“ bit će 25. svibnja 2013. godine u Subotici.

Pjesme i prijavu (s kraćom biografijom te fotografijom/portret) treba poslati do 1. svibnja 2013. na adresu: Hrvatska čitaonica, Bele Gabrića 21, 24000 Subotica ili putem elektroničke pošte na adresu: katarina.celikovic@gmail.com.

Detaljnije informacije mogu se dobiti putem telefona broj +381/(0)64-211-31-86.

Hrvatski recitatori sve bolji

Veliki su uspjeh ostvarili učenici koji pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku u osnovnim i srednjim školama na općinskoj i zonskoj razini 25. smotre recitatora Republike Srbije pod nazivom „Pjesniče naroda mog“.

Na općinskoj smotri, održanoj 1. ožujka 2013. godine, u čitaonici subotičke Gradske knjižnice, natjecanje je prošlo troje sudionika smotre mlađe dobi na hrvatskom jeziku – **Claudia Karan**, **Donna Karan** i **Matea Rudinski**. Od reci-

tatora viših razreda u daljnji krug natjecanja prošli su **Davorin Horvacki**, **Petar Huska** i **Katarina Piuković**, a srednjoškolce će na hrvatskom jeziku predstaviti **Karla Rudić**.

Na Zonskoj smotri, održanoj također u Gradskoj knjižnici, 7. ožujka 2013. godine, nastupilo je 90 recitatora iz općina: Subotica, Apatin, Sombor, Bačka Topola, Ada, Senta, Bečej i Mali Idoš.

Na pokrajinsku smotru, na hrvatskom jeziku plasirali su se: **Claudia Karan** (Hrvatska čitaonica Subotica), **Donna Karan** (OŠ „Matko Vuković“) i **Matea Rudinski** (OŠ „Sveti Sava“), **Davorin Horvacki** (Hrvatska čitaonica Subotica), **Petar Huska** (Institut „Ivan Antunović“), i **Karla Rudić** (Gimnazija „Svetozar Marković“).

Najbolji recitatori nagrađeni su diplomom i ponovno će se natjecati u kazivanju poezije na pokrajinskoj smotri u Sečnju, od 19. do 21. travnja 2013. godine.

Recital Nikoline Mojić u subotičkoj Gradskoj knjižnici

Zadarska pjesnikinja i interpretatorica stihova **Nikolina Mojić** u subotičkoj Gradskoj knjižnici 4. ožujka 2013. godine svojim kazivanjem stihova predstavila je nosač zvuka „Riječju ka nutri“ pred brojnom publikom.

Ovim nosačem zvuka Mojić je nastavila svojevrstu promotivnu turneju, ali i započela kulturnu suradnju s Hrvatima u Vojvodini. Njezino kazivanje stihova pratili su solisti tamburaškog odsjeka Muzičke škole u Subotici, **Magdalena** i **Matija Temunović**, te **Milica Lerić** i **Miran Tikvicki**. U ime organizatora nazočne su pozdravili ravnatelj Gradske knjižnice **Dragan Rokvić**, koordinatorica kultur-

nih aktivnosti Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata **Katarina Čeliković** i podtajnik u Pokrajinskom tajništvu za obrazovanje, upravu i nacionalne zajednice **Mato Groznica**.

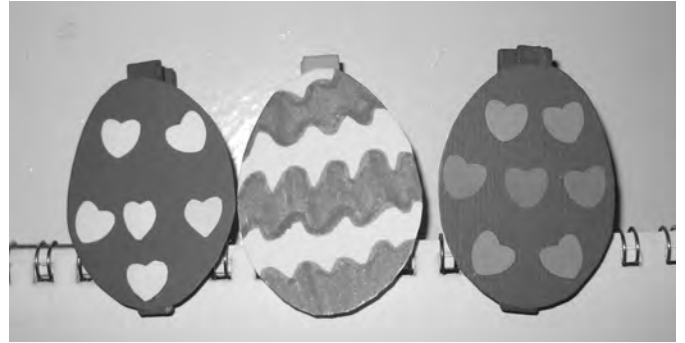

Život je to!

Ponesimo cvijeće Isusu, u nedjelju Cvjetnu, ali i u nedjelju Uskrsnu!

Cvijeće nosimo kada se netko rađa – za njegovo rođenje, a nosimo ga i na dan zemaljske smrti – na grob. No, Isus je pokazao da čovjek ima dva rođendana – jedan za život zemaljski i jedan kada se čini da umiremo – a to je rođendan za nebo!

Kako znamo da smrt nije kraj života? Isus je naš jamac! On nam potvrđuje da smrt samo prividno pobjeđuje. Ubrzo nakon zemaljske smrti on se javio svojim učenicima. Istina, neki nisu odmah povjerovali, ali nakon toga vijest se širila munjevitom brzinom. Sada znamo da jedino ŽIVOT pobjeđuje. I to zato što je Isus prihvatio čo-

vjekom postati i od čovjeka biti mučen. I sve je to pretvorio u LJUBAV!

Neka nam svima u danima velikog tjedna i na Uskrs najvažnije riječi budu ŽIVOT i LJUBAV! Sretan nam Uskrs!

Vaša Zvončica

Dječji Put križa na subotičkoj kalvariji

S Isusom su djeca nosila križ u nedjelju 10. ožujka 2013. na subotičkoj Kalvariji. I oni najmanji i oni već veliki željeli su pomoći Isusu u nezasluzenoj patnji. Djevojčice su nosile simbole muke, a odrasli su ih pratili u njihovu hod. Župa Isusova Uskrsnuća sa župnikom **mons. Belom Stantićem** pripremila je dirljiva čitanja i pjevanje, što su djeca predvodila.

Nakon svih četrnaest postaja, djeci je nekoliko riječi uputio **vlč. Oszár Csizmár** podsjećajući ih koliko je važno živjeti u Ljubavi – koja je Bog. I Bog je blagoslovio ovaj križni put jer je dao lijepo vrijeme. Zato je kalvarija bila ispunjena dje-
com i roditeljima. /Zv/

Radionica za Uskrs

Ukrasimo se u duhu Uskrsa!

Opet su se male ruke složile i ljepotu umnožile! Našli su se u Maloj Bosni vjeroučenici župa Presveto Trojstvo iz Male Bosne i Sveti Juraj iz Subotice. Nakon igre i rada, dopustili su zamah svojoj kreativnosti, skupa sa svojim vjeroučiteljicama **Anitom Pelhe** i **Zoricom Svirčev**! Pokušajte i Vi! Za izradu

za Uskrs prigodnih uresa za revere, torbice, čaše, potrebno je: plastične ili drvene štupaljke, podmetač od filca, satenske trake, silikonsko ljepilo (ili neko drugo, ali univerzalno) i sve što misliš da bi se moglo iskoristiti! Sve se može naći u popularnim kineskim radnjama, po pristupačnoj cijeni! Obradujte nekoga darom za Uskrs, a cure se neće postidjeti okite li ovakvim „cvićem“ svoje polivače! Neka slike govore!

Podsjećamo vas slikom na prošlogodišnje uradke Bisera Očeva milosrđa iz župe svetoga Roka, koje također možete pokušati napraviti! /V. Huska/

Tko je sveti otac Franjo?

www.pastoralmladih.hr

PAPA FRANJO

Puno ime mu je Jorge Mario Bergoglio

Argentina je rodna država našeg Pape

Prvi je papa isusovac

Anno Domini 2001. bl. Ivan Pavao II. ga je imenovao kardinalom

Franjo Asiški mu je bio uzor pri izboru imena

Rimskim biskupom postao je 13.3.2013.

Apostolsku stolicu je naslijedio od Benedikta XVI.

NJegovi sunarodnjaci su ga prozvali "kardinalom siromašnih"

O, kako bih želio Crkvu koja je siromašna i za siromašne, rekao je Sveti Otac Franjo

Prvi Franjin odlazak na posao ☺

Karmelićanski samostan u Somboru
Vicepostulatura Sluge Božjega
o. Gerarda Tome Stantića,
karmelićanina
Katehetski ured Subotičke biskupije
raspisuju

LIKOVNI NATJEČAJ
na temu
100. godina Malog praškog Isusa
u Somboru
i
100 godina Bratovštine
Malog Praškog Isusa

Tko za Isusom trči taj se sigra, a život mu je anđeoska igra!

Mali Isus je lijepi vrt.

O. Gerard Tomo Stantić

Na natječaju sudjeluju vjerončenici Subotičke biskupije osnovnih škola. Radovi mogu biti rađeni na bijelom papiru u slobodnoj tehnici (drvene boje, vodene boje, tempere ili kolaž), a predaju se vjeroučiteljima. Čitatelji *Zvonika* mogu poslati svoje radove u uredništvo *Zvonika*.

Natječaj traje do kraja svibnja. Najbolji radovi bit će nagrađeni i izloženi u Karmelićanskoj crkvi u Somboru, 22. lipnja 2013. godine u okviru proslave Gerardova.

Pepelnica u crkvi sv. Roka u Subotici

Zvonik nagrađuje malobrojne igrače

Dragi Zvončići, ili je zadatak bio težak ili ste se malo ulijenili, na našu nagradnu asocijaciju stiglo je malo vaših odgovora.

Ipak, bilo je onih koji su pogodili da je točan odgovor **VELIKI TJEDAN**.

Odlučili smo ova tri igrača nagrađiti:

1. Martina Vukov, Stari Žednik – Katekizam Katoličke crkve
2. Milica Vuković, Mirgeš – Zec i čokoladna jaja
3. Kata Jung, Vajska – knjiga

Učimo hodati prema Uskrsu

Ovaj nam je mjesec donio mnogo novosti. Od onih velikih, svjetskih, novog poglavara Katoličke crkve, do onih manjih na našim stranicama *Zvonika*, novih

urednica stranica mladih. Ovim vas putem pozdravljamo i pozivamo na suradnju. Javite nam se s vašim idejama i tekstovima da na taj način zajedno veličamo Gospodina i svjedočimo njegovu ljubav.

Još dok su dani bili hladni ušli smo u korizmeno vrijeme koje polako odmiče kraju. Imali smo prilike poradići na sebi. Loše navike zamijeniti dobrima. Steći naviku pomoći onima kojima je pomoć potrebna, ali to kriju jer ne žele biti na teret. Uvodimo promjene u svakodnevni život, kako na tjelesnom tako i na duhovnom području. Vrijeme kada se više posvećujemo radu i molitvi. Činimo male žrtve kao zahvalu za Isusovu predragocjenu žrtvu na križu. Trudimo se zaustaviti ruku neprijateljsku ili utišati glas ljutnje i svađe.

Osvrnimo se na korizmeno vrijeme iza nas. Razlikuje li se ono od drugih dana u godini? Jesmo li napravili barem onaj

prvi nesigurni korak na vlastitoj promjeni, poput djeteta koje uči hodati? Za početak zavirimo u svoju nutrinu i potražimo što je to što nas polako ali sigurno udaljava od Njegove blizine. Prihvatimo padove pod križevima našeg života. Ne sramimo ih se. Ne gurajmo ih pod tepih zaborava, jer kad tad oni će nas potisnuti. Predajmo ih Isusu koji nam pri svakom padu pruža ruku. Očistimo prašinu sa zabačenih dijelova duše kako bismo u cijelosti vidjeli svjetlost uskrslog Isusa.

Moguće da rezultati nisu baš takvi kakve smo mi očekivali. Možda nismo bili dosljedni u odluci koju smo donijeli na početku korizme o promjenama kroz ovih 40 dana. Želimo biti bolji? Nije kasno. Dajmo sebe iz sve snage još ovih par dana do Uskrsa. Budimo ustrajni i budniji u molitvama. Neka

nam ne bude teško odvojiti vrijeme za razgovor s Bogom. Ne izostavimo post i na taj način preko tijela trenirajmo se i duhovno. Ne posustajmo sada kada nas toliko malo dijeli od tog velikoga događaja – Uskrsa. Krenimo na vrijeme ususret Kristu. Dočekajmo ga spremni i nasmijani. Pripreмимо duboke košare za berbu proljetnu. Uberimo plodove Uskrsa koje smo uzgajali kroz korizmu.

Kristina Ivković

Misa mladih u župi sv. Križa u Subotici

Mladi Subotičke biskupije ponovno su se okupili proslaviti misu mladih, 1. ožujka u crkvi sv. Križa u Subotici (Dudovoj šumi). Misno slavlje predslavio je župnik ove crkve vlč. Oszkár Csizmár, a glazbeno su animirali VIS „Ritam vjere“. U propovjedi se vlč. Oszkár osvrnuo na glazbu koja je sada popularna među mladima i podijelio svoje iskustvo dajući primjer nama mladima koja glazba nas može također oduševiti i pripremiti za proslavu Uskrsa. Također je napomenuo kako se mladi stalno uspoređuju. Traže svoje nedostatke i uočavaju kako drugi imaju sve. Naglasio je kako svatko treba imati svoje „ja“ jer smo svi mi Božji originali. Na kraju blagoslova i pobožnosti Srcu Isusovu, župnik i vjernici ove župe pozvali su sve mlade na čašicu razgovora u župnom dvoru. Mladi su se i ovoga puta osjećali veoma ispunjeno molitvom u blizini našega Gospodina u zajedništvu s mladima.

Dario Marton

Obavijesti...

Na valovima Radio Marije

Emisija mladih *U svijetlosti hodimo*, srijedom u 21,30 sati.

Vjeronauk za mlade

Nedjeljom u župi sv. Roka u Subotici, s početkom u 18 sati.

Misa mladih

05. 04. 2013. u 20 sati u župi Marije Majke Crkve u Subotici.

Poticaj mladima da mole krunicu prije mise

U svakoj župi redovito se prije svake, ili barem one nedjeljne svete mise, moli krunica. Žene, koje se prije mise dogovore, dolaze moliti krunicu kako bi zamolile ili zahvalile Djevici Mariji na svim primljenim milostima, ponekada i kušnjama koje nas približavaju Bogu. Svaka od njih ima neku posebnu nakanu. Ono što je primjetno jest da mladih baš i nema na molitvi krunice. Zašto? Možda smatraju da je ta marijanska pobožnost korisna samo za starije ljude. A što će biti kada tih starih ljudi više ne bude, kada dođu nove, mlađe generacije i oni budu ti stariji. Tko će onda moliti?

Mladi bi se trebali aktivirati oko molitve krunice prije mise jer su tako bliže Isusu, Djevici Mariji. Nije dovoljno samo stati pred njen kip izmoliti jednu Zdravo Mariju i otići. Zašto ne bismo izmolili 40 ili 50 Zdravo Marija. Jedna nije dovoljna. Jedna je samo za sebe, a ostale trebaju biti za druge ljude i naše najbliže.

Potrebno je i iznimno važno da se mladi više okrenu Bogu, da mole za mir u svijetu jer na njima ovaj svijet ostaje. Jednoga dana na taj bi način trebali odgajati i tim vrijednostima učiti i svoju djecu, unuke. Možemo odvojiti tih dvadeset minuta za molitvu, koji su zrno pijeska u vremenu koje Djevica Marija moli se za nas.

Neka krunica bude dio našega života. Jednoga dana i mi ćemo biti te stare bake koje mole krunicu i nama se neće nitko

pridružiti. Pitat ćemo se hoće li nas netko zamijeniti kad nas više ne bude.

Trebamo moliti i za naše prijatelje, ali i neprijatelje, jer i oni su dio našega života. Pokušala samo doći do podataka koliko često mladi mole krunicu i mole li ju uopće. Veliki broj mladih moli

krunicu u svojim domovima 2-3 puta mjesečno, a jedan mali broj koji je za pohvaliti, moli krunicu gotovo svaki dan. Ima i onih koji ju jako rijetko mole, tek nekoliko puta godišnje. Krunicu uglavnom mole djevojke, dok dečki rijetko ili samo kada cijela obitelj moli krunicu. Mnogi mladi su nezadovoljni sobom i svijetom u kojemu žive i zato trebaju moliti jer je to jedino što nam preostaje.

Molite se kada vam je teško, kada ste radosni i želite to podijeliti s Bogom, molite za svoje potrebe, svoje obitelji, za sve one koji vas čine sretnima. Budite zadovoljni onim što dobijete od te prekrasne krunice. Izdvojite vrijeme za nju. Uzdajte se u Gospodina i u Djevicu Mariju, jer oni su tu za nas i mi smo tu zbog njih.

Larisa Skenderović

Hvala Ti

Bi li ti bio spreman na to?
Primiti na sebe svjetsku bol?

Radi voljene osobe, brata svog?
A On je učinio i više od tog,
svog Sina na križ je poslao naš Bog.

I pozvao Ga u dom svoj,
koji će jednog dana biti i tvoj.

Poslije tri dana je uskrsnuo
da bi tebi to omogućio:
da poslije tuge i bola zemaljskog
osjetiš radost života nebeskog.

Hvala Ti!

Snežana Orčić

Ja uskoro dolazim, pripremi se!

Ja sam umro za tebe! Na križu sam razapet! Od većine odbačen! Pretučen, krvlju i znojem obliven! Osuđujućim pogledima suđen! Prostačkim riječima vrijeđan! Osramoćen!

Ali, volim te! Želim te tu, kraj sebe. Želim da si pored mene u svim tvojim nevoljama, poteškoćama i svim najljepšim događajima u tvoje životu, kojima ja upravljam! Želim brisati tvoje suze, a tvoje srce riječima smirivati. Želim da ne okrećeš glavu od mene! Zar se od svjetla bježi?! Zar se mene bojiš?

Zar ćeš od spasa okrenuti glavu? Ne griješi! Ne čini padove ako ti uporno pružam ruku svoju izranjenu! Ne idi krivim putem ako ti smjernice pokazujem! Ne spuštaj pogled svoj kada te dozivam... Ja nisam netko tko osuđuje. Ne. Ja te neću vrijeđati, niti omalovažavati. Neću od tebe ni krv ni znoj tražiti! Ja te volim! Ja samo želim srce tvoje čisto i glas tvoj koji me prati.

Ne želim da ovu korizmu sebe mučiš odricanjem od omiljenog slatkiša ili stvari, želim da druge manje mučiš svojim po-

našnjem, neraspoloženošću i nerazumijevanjem. Želim da drugima pomažeš, da ih voliš, čuvaš i svojom prisutnošću umiruješ. Da grliš, neizmjenno ljubiš! Bez oklijevanja oprostiš i pružiš ruku mira. Znam da nije lako, znam da si povrijeđen i da osjećaš bol za koju misliš da nema lijeka. Dopusti mi da te izliječim, da doprem u srce tvoje i da bez imalo poteškoća očistim rane. Želim te bez osuđivanja i nepotrebnog prijekora. Bez svađa, nemira!

Ja uskoro dolazim, pripremi se. Čekam da vidim tvoje lice, ne okreći glavu, molim te! Dočekaj me kao najdražeg prijatelja svoga, kao onoga koji zna sve o tebi i koji vodi život tvoj. Ja mogu sve, ali ako mi pružiš ruku svoju tada ćeš i ti bez ikakvog straha koračati dalje

po trnju života, znojem obliven. Dat ću ti snagu, ljubav i mir! Samo me čekaj i prati. I ne zaboravi, ja te ne osuđujem, križ tvoga života nosimo zajedno.

Kristina Ivković Ivandekić

Kušnja

U današnjem svijetu kušnje su svuda oko nas i zato je još teže oduprijeti im se. Svako malo nailazimo na grešnu priliku. Često smo slabi i ne uspijemo im se oduprijeti. Sjetimo se tada da nismo sami. Sjetimo se Isusa koji je bio iskušavan i napastovan. Isus nije sišao među ljude samo da bi im ispričao kako bi trebali živjeti. Isus je to pokazao na vlastitu primjeru. On suosjeća s nama, zna kroz što prolazimo. Uzmimo, dakle, iskušavanog Isusa kao uzor i obranimo se od kušnja.

Tri su osnovna načina kušnja kroz koje je prošao i sam Isus tijekom svog boravka u pustinji. Prva napast napada tijelo. „A đavao mu reče: Ako si Sin Božji, reci ovom kamenju da postane kruhom“ (Lk 4,39). Koliko često pretvaramo „kamenje“ u „kruh“ da bismo zadovoljili vlastite potrebe? Imamo napast konzumirati sve što se nudi, zavela nas je lažna slika o vlastitoj veličini. Ovdje se krije i sebičnost. Pomažemo ljudima, ne radi njih nego radi vlastita užitka.

Druga napast jest napast vlasti. Koliko često želimo pokazati nadmoć, superiornost nad drugima kako bismo udovoljili vlastitoj taštini. Naša želja za vlašću dolazi iz naše nemoći. Kada nekoga vrijeđamo imamo vlast nad njime.

I dok mislimo da imamo vlast, vlast je ovladala nama. Treća napast se odnosi na našu sliku o nama samima. Svi mi trebamo biti ponosni što smo djeca Božja i svjesni svoje veličine u Božjim očima. No, ljudi često znaju pretjerati te uveličavaju svoju veličinu. Neki si toliko da umisle da im Bog nije potreban.

Osjećaš li nekada ove kušnje? Koja je tvoja najveća napast? Kako se boriš protiv nje? Kada se osjeteš napastovanim, sjeti se da nisi jedini koji se tako osjeća. Sjeti se da je i sam Isus prolazio kroz napasti. Zapitaj se: „Što bi Isus učinio?“. Tako ćeš se zasigurno na pravi način obraniti od napasti.

Tatjana Lendvai

Korizma – priprava za Uskrs

Bliži se vrijeme Uskrsa! U žurbi, zauzetosti oko vanjštine i ljepote, blještavila i ugođaja, često zaboravimo na male i neprimjetne stvari o kojima bismo trebali brinuti i činiti ih ove korizme.

Ako promatramo i analiziramo dan koji nam izgleda kao i svaki drugi, možemo ne primijetiti što smo sve toga dana dobili na dar i koliko je bilo malih znakova koji dokazuju da nas Isus ljubi svakog trena i da smo u Njegovu srcu uvijek. Često smo srditi i ogorčeni na neke probleme koji nam se čine kao veliko breme, a ne zastanemo malo proučiti kakvu nam poruku šalje dragi Bog. Često nismo svjesni da nas On ljubi i kroz kušnje, nedaće i bol. Naum Božji za nas ljude je nedokučiv, ali ga ipak pustimo u svoje srce i prepustimo mu se u potpunosti.

Vrijeme korizme za mnoge predstavlja vrijeme kada se treba nečega odreći, postiti, činiti dobra djela, ali i više se moliti i oslušivati Božju ljubav, otkrivati ljepotu našeg postojanja i pronalaziti radost koja se krije u nekim sitnicama i našim bližnjima. Kada nam je teško, sjetimo se što je naše breme naspram Isusove muke i patnje. Što su naše brige u odnosu

na one gladne, siromašne i umiruće. Kada nas uhvati nervoza i ogorčenost, pogledajmo suzne oči bolesnih i starih. Zahvalimo što nam je Isus darovao ovo vrijeme korizme da se iskupimo, skrušimo i popravimo. Zahvalimo što nas je otkupio od grijeha svojim križem i svojom smrću. Bog nam iznova daje šansu da se popravimo i budemo sretni. Nemojmo odbaciti toliku Isusovu žrtvu koju je podnio za nas da nam pokaže put kojim se ide k našem nebeskom Ocu. Bog nam je dao sve, a mi samo trebamo slijediti njegove

zapovijedi i primjer kako bismo osjetili pravu i istinsku radost Uskrsa!

Gordana Cvijin

Zanos Crkve

Lako je uočiti kako Crkva posebnu pozornost posvećuje mladima. Susreti mladih, mise za mlade, posebne aktivnosti, pa i redovi čije je poslanje rad s mladima, sve to možemo pronaći po cijelom svijetu gdje Crkva dopire do mladih. U njima vidi posebno bogatstvo, želi ih razumjeti i potaknuti ih na propitivanje vlastitih stavova, čežnja i mogućnosti. Pruža im odgovore na ključna pitanja i ne želi ih zavaravati jeftinim rješenjima. Koliko se god Crkva činila daleka i nezanimljiva svijetu mladih, a njena tradicionalnost i konzervativnost bila proglašavana teretom prošlosti protiv kojega se treba boriti, toliki mladi i dalje u Crkvi pronalaze smisao i sigurnost kada ih svijet ostavi prevarene i zavedene. Poneki govore o tome kako mladi odlaze iz Crkve, kako im vjerske istine i moral više ništa ne znače, ali još postoje primjeri koji nas uvjeravaju da mladi u Crkvi i dalje gore u ljubavi prema Kristu i ne boje se oduševljivati svoje vršnjake za njega. Istina je da svakodnevni život i okruženje sve više izbacuje Boga iz svog vidika, no oni mladi koji ga žele za svog prijatelja, svoj odnos s njim grade svjesno i odlučno se suprotstavljaju onome što to prijateljstvo narušava.

Istina, mladi, iako posjeduju posebnu snagu i polet, lako upadaju u kušnje i napasti, njihove ih slabosti i nesigurnost lako svladavaju i mnogi postaju ogorčeni, izgubljeni i zatvoreni u svojim problemima i strahovima. Baš će oni biti laka meta mnogim đavolskim planovima koji će ih sve više odvlačiti od Majke – Crkve. No, ona uvijek ostaje otvorena za sve, spremna za nove preokrete srca i promjenu života. Iako je tako otvorena za svakoga, ona ipak zadržava svoj odgoj koji se često čini strogim. Zadaje visoke ciljeve koje nije lako ostvariti, ali zato što jedino ona vjeruje da mladi to mogu. Vjeruje da se mogu izdignuti iznad svijeta koji im se dodvorava niskim i prolaznim zadovoljstvima i zato ne popušta i dosljedno se drži istine koja je ponekad teška, ali samo ona oslobađa.

Uporno govori da ne postoji neki srednji put, neka prečica koja vodi do neba, već jedan jedini put – Isus kojega vrijedi slijediti do kraja.

U takvoj Crkvi mladi se i danas pronalaze. Vjeruju u njenu svetost jer svetost za njih nije daleka i zaboravljena prošlost, već izazov sadašnjosti. Poziv upućen njima i čitavoj Crkvi kojoj pripadaju i koju i sami grade. U Crkvi i danas mnogi mladi pronalaze svoje mjesto gdje mogu darivati ljubav, razvijati i upotrijebiti svoje talente i iskusiti pravu sreću koju slute u vječnosti. Oni koji su u Crkvi otkrili bogatstvo, koje nigdje drugdje ne nalaze, ne mogu to zadržati samo za sebe. Svojim primjerom i riječima privlače one koji stoje po strani, ne razumiju ili se ne žele upuštati u ono što je zahtjevno i traži tako puno od njih. Za sve njih postoji posebno mjesto u Crkvi, nezamjenjivo i jedinstveno. Dok ga oni ne zauzmu, postoje mladi koji oduševljeno žive u Crkvi i s Crkvom i znaju da se nalaze na sigurnom gdje god bili, jer nigdje ne izmiču njenom okrilju. Osjećaju da Crkva u njih ima povjerenje i da joj je potreban baš njihov žar, njihovo oduševljenje i zanos, koji će drugima najvjerodostojnije naviještati radost života s Kristom koji se nalazi u Crkvi.

Ana Ivković

Čudo Uskrsa

Dragi čitatelji! Koliko puta smo u životu rekli: „Ne mogu više... ovo je previše... pretežak je ovaj križ. Daj, Isuse, ti me znaš – ja zbilja ne mogu više...“ Možda i nismo bili daleko od istine da smo na kraju snaga, da smo pokušali sve, da ni moliti više ne možemo, ni uzdahnuti, jer je bol u nama tako jaka da smo skroz dolje, blizu ruba ponora. Osjetili smo se i od Boga ostavljeni. Vapili smo prikovani. Suzama oblivena lica padali smo u težak san, spremni da se više ni ne probudimo. Koliko god mi bili nedostojni i nevjerni, Bog nas je – oživio... Nekad jednostavno ni moliti nismo mogli pomoć, a On je poslao – svoje anđele. Niste ih vidjeli? Kada vam dođe netko bez poziva i ponudi pomoć, nešto što može dati, daruje s ljubavlju – zar to nije anđeo? Skuhan ručak gladnima, kolači i voće bolesnicima, pomoć u kući umornima i nemoćnima, posušeno rublje preopterećenima, novci računima osnovnim prezaduženima... Zar to nisu anđeli? Susret s njima označava da nas Gospodin želi nove, uskrsle... Vjerujem da smo svi takva „čuda Uskrsa“ doživjeli, a ako netko nije, hoće! „Radujmo se, kršćani, u Isusu sabrani“, ali pođimo svima, svima, svima i mi svi – biti anđeli koji najavljuju ČUDO USKRSA! (*lvh*).

obiteljska slavlja

Uskrsnuće (u) obitelji

Kršćanska obitelj treba nastojati da cjelokupno ponašanje ovih uskrsnih dana odražava radost zbog poruke Uskrsa – poruke nade i života. Uskrs je naš temeljni blagdan, te bi u obitelji ovih dana trebalo vladati posebno ozračje svečanosti. Preporučujemo „drugačiji Uskrs“! Blagdani, poput Uskrsa (i Božića, npr.), okupljaju obitelj, pa pazimo da se tih dana, a osobito na Uskrs, ne planira odlazak iz kuće (sastanci, rođendansko slavlje, izlet). U ovim svetim danima ništa nije preče nego obiteljsko kršćansko zajedništvo – tko može biti radostan, makar i u najboljem društvu kolega, prijatelja i sl., ako zbog toga izbivna rastuži ostale iz obitelji?

U životu cjelokupna životna atmosfera, događanja, znakovi i geste više govore od silnih riječi. Ovih bi dana sve trebalo govoriti o „novosti života“, što je posljedica uskrsne ispovijedi, obostranog opraštanja i razumijevanja, sudjelovanja na misi, bez čega nema mira koji Krist uskrsli donosi. Svima treba – ne samo djeci, već i starijima – dočaravati novost što je Krist, kao svjetlo svijeta, donio svima. Od najveće je važnosti da se u pojedinom članu obitelji uklone one „zone otpora“ koje ne daju da se istinski komunicira, a pogotovo da jedni drugima prastaju. Nema sumnje da „hod u novosti života“ znači i odustajanje od nekih loših navika, kao što je i „pretjerana čaša“, psovka i sl. – poneki roditelj time silno mogao obradovati svoga bračnoga druga, a da o djeci i ne govorimo. Konkretno geste i čini mogu pomoći stvaranju kršćanskog ugođaja: već od Cvjetnice na nekom prikladnom mjestu valja istaknuti križ, uz prigodni aranžman (maslinova grančica). Križ je za kršćane simbol neizmjerne Isusove ljubavi. Lijepo bi bilo da odsad prije polaska na posao, u školu, ujutro i uvečer svatko iz obitelji načini znak križa, po mogućnosti i s riječima:

„Evo drvo križa, na kom je Spas svijeta za mene visio“ ili „Zdravo Križu, nado jedina“. Na Veliku subotu popodne pomalo raste i uskrsno raspoloženje, što simboliziraju znakovi: svijetla, cvijet, uskrsne čestitke, bojenje uskrsnih jaja i priprema ostalih plodova zemlje što će se nositi na blagoslov. Važno je da sve, makar skromno, bude s ljubavlju spremno, jer to je znak „sve-toga proljeća“ koje poziva na življenje novim životom.

Sretna je ona obitelj koja ima iskustvo sudjelovanja u svetim obredima, osobito u vazmenoj noći i na sam Uskrs, ili

makar i jedan član koji će svojim ponašanjem unositi tračak uskrsnoga ozračja. Kako će djeca doživjeti radost Uskrsa ako se u kući ne drži ni do posebno prostrtoga stola, koji je znak onoga stola Gospodnjega u crkvi, a kamoli da se obitelj zajednički pomoli? Oni koji žive s Crkvom, a to znači druguju s Uskrsim u euharistiji, nastojat će učiniti što je moguće, pa makar se netko u obitelji tome i opirao, ne želeći „ceremonije“. Vjerujući učenik bi se, ako obitelj nije u stanju sama zapjevati, mogao pobrinuti za prikladnu uskrsnu glazbu, što danas nije problem snimiti, a osobito za molitvu prije blagovanja. Koji bi se tek blagoslov u obitelji dogodio ako bi inicijativu konačno preuzeo otac, uz pomoć supruge ili djece, koja bi mogla pročitati neki lijepi uskrsni tekst iz svojih vjeronaučnih udžbenika, ili drugih prikladnih materijala! Kakvo bi obogaćenje bilo kada bi se pročitala „posljednica“ koja se na Uskrs u crkvi čita ili pjeva prije evanđelja: „Svetoj žrtvi uskrsnici dajte slavu krštenici!“ Onaj tko predvodi mogao bi se početno izraziti i ovim liturgijskim riječima: *Ovo je dan što ga učini Gospodin*, pozivajući ostale da odgovore: *Kličimo i radujmo se u njemu*. I nastaviti: *Okupljeni u radosti zbog Kristova uskrsnuća zahvaljujemo ti, Oče naš, što nas u ovoj obitelji ujedinjuješ da živimo u nadi i našega uskrsnuća. Zahvalni smo ti što nas podržavaš i ovim blagoslovljenim uskrsnim jelom. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.*

Obiteljsko blagovanje u slavljeničkoj atmosferi, makar i skromno, trebalo bi biti podrška svakome članu da živi u „novosti života“ na koji nas je uskrsli Krist pozvao. U ugodnom razgovoru, koji je za pravu obitelj uvijek nov, bilo bi dobro odlučiti da se nekog, ne samo od roda, posjeti. Kako bi to bila snažna „novost“ u našem životu kada barem netko iz obitelji otišao nekome u selu, u susjedstvu ili neboderu, koji se tome najmanje nada. Nije bitan dar, već stisak ruke, čestitka i obećanje da jedni na druge možemo računati. Jer krajnje je vrijeme da se zaustavi rastakanje međuljudskih odnosa, tako da ni susjedi jedni drugima ne čestitaju Uskrs, odnosno da se vladamo prema već ustaljenom pravilu: Ne idem k nikome, a ni meni nitko ne treba! Tako će i naša, a i mnoga druga obitelj – svaka koju sretnemo, doživjeti (i) svoje Uskrsnuće. (Prema: Milan Šimunović, *Obitelj u ozračju Uskrsa*)

male mudrosti

Još samo 5 minuta...

Jednog dana u parku uz dječje igralište jedna žena sjedne na klupu.

„Ono tamo je moj sin“, reče čovjeku koji je sjedio na klupi pokazujući prstom na dječaka koji se upravo spuštao niz tobogan.

„Imate divnog sina“, odgovori čovjek. „A ono tamo je moja kćer.“ A zatim, pogledavši na sat, pozva djevojčicu: „Marija, vrijeme je da krenemo kući!“

„Još samo pet minuta, tata. Molim te, još samo pet minuta.“

Minute su prošle i otac ju je ponovo pozvao: „Marija, idemo kući?“ Opet je negodovala: „Još pet minuta, tata. Još samo pet minuta“. Otac se namiješio i rekao: „Ok“. Otac je kimnuo glavom i Marija je nastavila vožnju.

„Kako ste vi strpljiv otac“, reče žena koja ih je promatrala.

Čovjek se okrenu prema njoj i reče: „Njen stariji brat prošle godine vozio je bicikl u blizini ovog parka. Pijani vozač je naišao i udario u njega. Znam da je kod Boga, ali ja bih dao sve na svijetu za još samo pet minuta s njim. Zakleo sam se da neću ponoviti istu grešku s Marijom“.

„Ona misli da ima još pet minuta za vožnju bicikla, a zapravo ja imam još pet minuta da je gledam kako se igra.“

(<http://www.nadbiskupija-split.com/katehetski>)

USKRS NA 17 SVJETSKIH JEZIKA:

francuski: Joyeuses Pâques!

njemački: Frohe Ostern!

talijanski: Buona Pasqua!

španjolski: Felices Pascuas!

nizozemski: Vrolijk Pasen!

poljski: Szczęśliwej Wielkanocy!

danski: God påske!

portugalski: Feliz Páscoa!

makedonski: Христос воскресе, Навистина воскресе!

latinski: Prospera Pascha sit!

mađarski: Kellemes Húsvéti Ünnepeket!

ruski: Христос воскресе, воистину воскресе!

engleski: Happy Easter!

slovenski: Vesele velikonočne praznike!

češki: Veselé Velikonoce!

zulu: IPhasika elijabulayo!

hebrejski: (chag pascha same'ach) חג הפסחא

♥ DOLAZI PROLJEĆE ♥

Traženje „pravog“

Neki ljudi vjeruju da, umjesto da budeš aktivna u traženju pravoga supruga, trebaš samo čekati na Boga. Meni je to iz početka djelovalo uvjerljivo, ali što sam više o tome razmišljao, više sam shvaćao da nam je Bog dao određene sposobnosti i da on želi da surađujemo s njim u traženju prave osobe tako da se služimo tim sposobnostima. Ključ kršćanske aktivnosti je ovaj: Moli se kao da sve o Bogu ovisi, a radi kao da sve o tebi ovisi. S druge strane, opasno je pokušati prečvrsto vladati ovim procesom. Činiš vlastiti dio tako da radiš prave stvari i tako da se nađeš na pravim mjestima, ali na kraju moraš čekati na Boga da pronađe pravu osobu u pravo vrijeme. Neudatoh osobi koja želi brak prijeko je potrebno imati povjerenja u Gospodina. Žaljenja je vrijedno da žene danas moraju biti toliko aktivne u tom postupku traženja pravog muškarca. Ranije nije bilo tako. Žena je ranije mogla jednostavno živjeti svoj život, a dobar bi muž sam došao. Postojalo je mnogo crkvenih aktivnosti i obilan broj prilika da se sretne dobrog i pobožnog supruga. Seksualna je revolucija sve to promijenila. Dodajmo tome činjenicu da tako mnogo ljudi dolazi iz disfunkcijskih obitelji i izbor biva sve uži i uži. Žene, više nego ikad prije, trebaju biti aktivne u traženju pravog muškarca. Opće je poznato da su barovi i klubovi vjerojatno najgora mjesta za upoznavanje dobrog, kršćanskog supruga. Na sreću, postoje drugi načini. Pokretanje uspješne kampanje traženja jednako je nezabavno kao i traženje novog zaposlenja. Ali, u mnogo slučajeva bilo je vrlo uspješno i stoga je vrijedno truda.

Prvo treba sastaviti plan. Drugim riječima, trebala bi imati nekakva načela kojih ćeš se držati da bi pronašla, privukla i osvojila Gosp. Pravog. Ja predlažem sljedeće:

– Predaj se životu prave, kršćanske čistoće, bez obzira na to što se dogodilo i bez obzira na to što si činila u prošlosti. Bez iznimki, točka. Kompromisi donose samo nezadovoljstvo.

– Brini se o sebi fizički, duhovno i mentalno. Jedi uredno i spavaj uredno, vježbaj svoje tijelo, konzumiraj alkohol samo u vrlo malim količinama. Prakticiraj redovitu molitvu i dobro se zabavi barem jednom tjedno.

– Izgradi pozitivan kršćanski pogled na život i prenosí ga na odnose s ljudima, znajući da će te takav pristup učiniti još više privlačnom.

– Preuzmi kontrolu nad društvenim životom; nije dovoljno da uzmeš što ti se ponudi. Izgradi vlastiti raspored društvenih aktivnosti i pridržavaj ga se.

– Preuzmi kontrolu nad svojim odnosima s muškarcima. Nemoj misliti da trebaš biti zadovoljna s lošim. Pristojno reci muškarcima što ti se sviđa i što ti se ne sviđa.

– Uvijek i sa svima budi pristojna, sa svima pokazuj istinsku kršćansku strpljivost.

– Privedi kraju odnose koji ne vode nikuda. (To je zbilja važno.)

Ako zbilja želiš pronaći dobrog supruga, trebaš biti takva osoba s kakvom bi se netko želio oženiti. Drugim riječima, moraš i sama biti dobra prilika. Tvoje predanje vjeri trebalo bi biti bitan plus za svakoga kršćanskog muškarca, ali također se želiš brinuti o svom zdravlju: zdravom prehranom, dovoljnom količinom odmora i tjelovježbe. Time ne ćeš samo izgledati bolje nego ćeš se i osjećati bolje i biti raspoložena za život.

(Preuzeto iz knjige Thomasa G. Morrowa "Kršćansko udvaranje u svijetu naglašene spolnosti – Vodič za katolike")

Mons. Matija Zvekanović, prvi subotički biskup

(* 17. veljače 1913. + 24. travnja 1991.)

Piše: Stjepan Beretić

Djetinjstvo i mladost

Matija Zvekanović je rođen u Subotici u Bajskim vinogradima 17. veljače 1913. godine. Rodna kuća mu je nosila broj 247. Bio je zakoniti sin nadničara Josipa Zvekanovića i Ane Tikvicki. Njegovo je ime upisano kao Máté, a prezime kao Zvekan. Matija je kršten u subotičkoj crkvi svete Terezije 18. veljače 1913. godine pod brojem 256. Kumovala mu je Luca Đurasević rođena Zvekanov. Krstio ga je tadašnji župni vikar Béla Mészáros. Pučku školu je završio u Subotici, a gimnaziju u Travniku. Teologiju je studirao u Sarajevu i u Zagrebu. Za vrijeme studija se teško razbolio, te je pravo čudo što je ostao živ. Studij je na kratko prekinuo, te se liječio u jednom sanatoriju u Sloveniji. Tamo je izdržao i tešku operaciju. Za one koji su ga poznavali, napose za liječnike njegovo je ozdravljenje pravo čudo. Prije operacije je bio toliko slab da su mnogi izgubili nadu u njegovo ozdravljenje. U matici krštenih je upisan 29. lipnja 1937. godine kao dan svećeničkog ređenja.

Od župnika do generalnog vikara

Današnje subotičke prigradske i neke seoske župe su dugo bile samo vikarije. Tako je 1938. godine Matija Zvekanović obavljao dužnost vikara u Đurđinu, a 1939. godine u Aleksandrovu. Istodobno je bio upravitelj biskupskih dobara u Baču do 1941. godine. Od 1941. do 1942. godine je bio vikar u Aleksandrovu, dok je od 1942. do 1948. godine bio upravitelj župe u Bačkom Monoštoru. Od 1948. do 1955. godine je bio vikar subotičke vikarije Isusova uskrsnuća. Od 1955. do 1958. godine je bio župnik u istoj župi. Od 1948. do 1957. godine je bio bilježnik Ženidbenog i Zbornog sudišta Administrature. Od 1954. godine do 1958. je bio generalni vikar s pravom dijeljenja svete Potvrde. Od 1955. godine je bio i biskupski konzultor, a 1957. godine i prosinodalni sudac.

Biskup i župnik

Sveti Otac Pio XII. ga je 13. studenog 1955. godine imenovao pomoćnim biskupom, a za biskupa je posvećen 25. veljače 1956. godine. Dobio je naslov burcenskog biskupa. Od 19. ožujka

1958. godine je bio apostolski administrator, a od 1958. do 1968. je bio i župnik katedralne župe. A 8. veljače 1968. godine je postao prvi subotički biskup. Od 1978. godine je vodio Vijeće za ekumenizam Biskupske konferencije Jugoslavije. Od 1980. godine je bio član poslovnog odbora biskupske konferencije. Kao župnik katedralne župe učinio je sve da župa živi najintenzivnijim životom. Pučke misije su u katedrali okupile veliko mnoštvo vjernika. U njegovo vrijeme gotovo zamrlu duhovnu obnovu u čast Prečistom Srcu Marijinu je obnovio tako što ju je vezao za spomendan Lurdske Gospe i za svetkovinu Bezgrješnog Začeca. U veljači su se okupljale stotine i stotine vjernika mađarskoga jezika. A propovjednici su znali poticati, hrabriti, voditi. Zadnjih dana studenog do 8. prosinca je katedrala bila još punija. Ta je duhovna obnova privlačila ne samo župljane već i vjernike iz okolnih sela. Od zamaha koji je toj duhovnoj obnovi dao župnik i biskup Zvekanović, duhovna obnova živi i danas.

I kad je župu 1968. godine predao župniku Franji Vujkoviću, biskup Zvekanović se starao za duhovnu obnovu, te je zajedno sa župnikom tražio propovjednike.

Veliku je pozornost posvećivao ministrantima. Zato su se oko njega okupljali brojni ministranti i u župi Isusova Uskrsnuća i u župi svete Terezije. Premda je bio biskup, svaki je dan u pola 6 bio u ispovjedaonici. U 6 sati je služio svetu misu i radnim danom i nedjeljom. Nedjeljom bi poslije svete mise otišao na doručak, a onda se već u 7 sati vratio, pa je ostao u ispovjedaonici do kraja svete mise u 11 sati. U katedrali nije ispovijedao samo u vrijeme kad je putovao po biskupiji radi krizme. Bdio je nad župom svete Terezije, te se nikada nije moglo dogoditi da župnik ili župni vikari zanemare sakrament pomirenja. Uvijek je koji svećenik sjedio u ispovjedaonici.

Obnovitelj katedrale

I kao župnik i kao biskup pokazivao je najveću brigu za ljepotu katedrale. Obnovio je katedralu od poda do svodova. Našao je vrsne umjetnike i majstore, da obnove dekorativno slikarstvo, slike na svodovima kao i sporedne oltare. Obnovio je orgulje. Katedralu i kupole tornjeva je počeo pokrivati bakrom još dok

je bio župnik. Taj posao je trajao i za vrijeme župnika Vujkovića i za vrijeme župnika Beretića. I taj je posao priveo kraju. Njegova je zasluga i razglas u katedrali, koji je darovao prije svoje smrti. Obnovio je spremišta liturgijskog ruha suvremenim i lijepim baroknim misnicama. Biskup Zvekanović je žarko gorio za katedralu. Kao što se, dok je bio župnik starao za katedralu, tako se kao biskup starao za sve crkve u biskupiji. Obilazio je gradilišta i bio velika potpora župnicima koji su obnavljali župne kuće ili crkve.

Subotičko Bajsko groblje ostalo Crkvi

Dok je on bio župnik u katedralnoj župi, zaprijetila je opasnost da država Crkvi otme najuglednije subotičko groblje – Bajsko groblje. Uz dobre pravnike, među kojima je uvijek bio odvjetnik Bela Bačlija, biskup je uspio sačuvati groblje u posjedu katedralne župe. Prihodi od groblja su dobro došli za obnovu katedrale.

Priprema za uspostavu Subotičke biskupije

Poslije Prvoga svjetskog rata Baranja, Bačka i Banat su izdvojeni iz mađarskog kraljevstva i pripojeni Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca. Tako je veći dio nekadašnje Kalačko-Bačke nadbiskupije pripao novoosnovanoj kraljevini. Zato je Sveta Stolica ustanovila Bačku apostolsku administraturu, na čije je čelo imenovala župnika subotičke župe svete Terezije, mons. Lajču Budanovića. On je upravljao administraturom od 1923. godine. Biskupom je imenovan 28. veljače 1927. godine, a 1. svibnja iste godine je posvećen za naslovnog biskupa, te je kao biskup upravljao Bačkom apostolskom administraturom. Biskup Lajčo Budanović je u razmjerno kratkom roku organizirao sve biskupijske ustanove, pa je administratura već tada djelovala kao samostalna biskupija.

Prilozi za Crkvu

Odgovara: Dragan Muharem

Molim vas da mi razjasnite cjenovnik, pod tim mislim na: priloge za mise, sahrane, izdavanje dokumenata – izvoda iz matičnih knjiga, krštenja, vjenčanja, godišnjeg poreza i sl., pošto se razlikuje od župe do župe. Tko to određuje i kako je moguće da ima razlike?

Sonja

Poštovana, zahvaljujem na pitanju. U prilogu ovog odgovora dostavljam vam tzv. Taksatorij Subotičke biskupije za 2013. godinu u kojem su navedeni prilozima koje vjernici daju za Crkvu. Visinu priloga određuje Biskup i ovaj taksatorij je važeći za cijelo područje Subotičke biskupije. Što se tiče doprinosa za obiteljsku knjižicu (valja izbjegavati riječ „porez“, jer Crkva nikog ne oporezuje nego prima priloge/darove vjer-

nika), visina toga doprinosa je na godišnjoj razini u iznosu jedne nadnice. Razlike u visini priloga mogu postojati, npr. kada svećenik izlazi u susret onima koji su u teškoj financijskoj situaciji. Ovaj Taksatorij izrađen je tako da uzima u obzir situaciju u našoj zemlji te prosječne prihode vjernika. Ovim prilozima omogućava se izdržavanje svećenika i crkvenih objekata u našoj Biskupiji.

TAKSATORIJ SUBOTIČKE BISKUPIJE - 2013			
I. Mise			Ukupno
Tiha misa			800,00
Pjevana misa			1200,00
Misa gregoriana			27300,00
II. Vjenčanja			Ukupno
Vjenčanje			3500,00
Vjenčanje pod misom			4600,00
III. Sprovodi		Taksa	Putni trošak
Sprovod		3500,00	500,00
Sprovod ukoliko nema groblja u mjestu prebivanja župnika		3500,00	1000,00
Ukoliko stranka nema obiteljsku knjižicu ili nije redovito plaćala crkveni doprinos, može se uzeti 3 g. unatrag doprinos koji se knjiži u knjigu redovitih darova na obiteljske knjižice			7200,00
IV. Župne takse		Taksa	Markica
Izvod iz Matične knjige		300,00	60,00
Postupak za vjenčanje (Indices nuptiales)			
Otpust zaručnika		2940,00	60,00
IV. Takse Kancelarije Biskupijskog ordinarijata		Taksa	Markica
Oprost od navještaja		250,00	750,00
Dozvola/oprost u slučaju mješovite ženidbe odn. razlike vjere			
Oprost od srodstva 2.koljena			
Oprost od krsnog lista			
Oprost od župnikovog otpusta			
Kraći postupak sukladno kan. 1686			
Ukrepljenje u korijenu			
Imprimatur, celebret			
Ovjera dokumenata i razna dokumenta			
V. Takse Biskupijskog zbornog sudišta		Taksa	Markica
Proces ništetnosti ženidbe 1. i 2 stupnja		10900,00	4100,00
			Ukupno
			15000,00

Milanski edikt je donio Crkvi slobodu

Piše: Tomislav Žigmanov

Gledajući i čitajući veliki broj medija u Srbiji, netko bi sa strane mogao pomisliti da prije donošenja Milanskoga edikta kršćanstvo nije ni postojalo. Ne samo ovdje, na prostoru Srbije, na čijem je teritoriju rođen jedan od autora ovoga, pokazat će se u povijesti, veoma važnog dokumenta, već ni drugdje u svijetu kao da ga nije bilo. Drugim riječima, može se steći dojam da je kršćanstvo nastalo Milanskim ediktom!?

Edikt je oslobodio kršćane od progona

Naime, činjenica da je jedan od njegovih supotpisnika rimski car Konstantin Veliki rođen u gradu Naissusu, današnjem Nišu, drugim riječima da je „našijenac“ mjestom rođenja, toliko je medijski eksploatirano, uz stavljanje fokusa interesa na sam dokument, da je bacilo sjenu na mnogo toga što je ovome carskome ukazu prethodilo. Tomu su pridonijele i prigodne manifestacije, koje su (su)organizirale i pohodile i ovdašnje najviše državne vlasti u Nišu i Beogradu, na kojima su isticane „zasluge naših ljudi“ u ovome, nesumnjivo, velikom događaju svjetske povijesti. Što bi tek bilo da je, recimo, Milano u Srbiji, ne smijemo ni zamisliti...

Sve to samo kazuje da rubove, stiješnjene različitim zakinitostima i često skrhanе drugovrsnim slabostima, i u današnjemu svijetu znaju svladavati nesukladni i nes(p)retni odgovori na izazove pred kojima su postavljeni. Jer, pompa i spektakl, uz isticanje vlastitih, pa makar bili i na „klimavim nogama“, prinosu presudnim povijesnim događajima, nisu najbolji načini obilježavanja istih, osobito ne onih koji se vezani uz kršćanstvo, koje je po svojoj naravi ne samo inkluzivno – otvoreno i uključujuće za druge, napose za one sa svakovrsnih margina, nego računa i na zatajnost vlastitosti i odsutnost samohvale, naročito kada je riječ o vlastitim uspjesima i drugim postignućima.

A Milanskim je ediktom Crkva bila oslobođena, vjerojatno, najvećih progona u svojoj povijesti, progona kojeg je provodila jedna moćna država sa svim svojim instrumentima sile na čelu s vojskom na posve brutalan način. To je bilo stoga što su imali snažnu stigmu

i status neprijatelja u Rimskom carstvu. Prvo, svojom su vjerom u Boga osporavali carev božanski kult, te su smatrani za veleizdajnike. Drugo, budući da su tijekom vjerskog obreda, služenja svete euharistije, blagovali tijelo i krv Krista, bili su razumijevani od strane nekršćana kao ljudožderi. Treće, percepciju njihove incenstualne usmjerenosti krijepilo je međusobno oslovljavanje „braćom i sestrama“. Četvrto, njihov je „vođa“ – Isus Krist – ranije već bio od strane rimskih vlasti osuđen na smrt, te su smatrani za sljedbenike zločinca. Sasvim dovoljno da od strane vlasti koja ih je tako percipirala budu progonjeni!

Kršćanstvo je postalo ravnopravno

Istina, i to treba reći, ne stalno i ne jednakom intenzitetom, no koncem III. i početkom IV. stoljeća, za vrijeme vladavine cara Dioklecijana (285.-305.), progoni su zacijelo bili najžešći. Bilo ih je i na prostoru Vojvodine – 304. i 305. godine u Sirmiumu, današnjoj Srijemskoj Mitrovici, pogubljeni su sveti Irenej, sveti Dimitrije, zatim sv. Anastazija ili Stošija, sv. Bazile, Sekunda, Montana i Maksima, te Sedam srijemskih djevica. Na taj način mučeništvo Crkve u prvim stoljećima njezina postojanja vezano je i za naša područja.

Milanski edikt te je i takve progone ukinuo. U veljači 313. godine rimski carevi Konstantin i Licinije su se na sastanku u Milanu sporazumjeli o dopuštanju ispovijedanja i kršćanske vjere i njezine ravnopravnosti sa starom rimskom religijom. Isto su objelodanili u obliku napisanoga rješenja – riječ je o dokumentu od samo 43 retka, koji je znatno kasnije dobio naziv „Milanski edikt“. U njegovoj je osnovi toleriranje od strane državnih vlasti različitih religija. Drugim riječima, ova je carska uredba omogućila religijsku pluralnost u Rimskom carstvu, što se posljedično na kršćanstvo odrazilo prestankom progona i dopuštanjem od države slobode vjeroispovijedanja. Bio je to prvi „zakon tolerancije“ u povijesti, koji će imati veliki utjecaj na cjelokupnu povijest. Stoga se Milanski edikt zna nazivati i „prijelomnim događajem u povijesti“.

Trajni izazov – sloboda jest odgovornost

Na pozitivne rezultate nije trebalo dugo čekati – od jedne sedmine kršćana u Rimskom carstvu, koliko je bilo početkom IV. stoljeća, za nešto više od 50 godina kršćanstvo će biti toliko rašireno i utjecajno da će biti proglašeno jedinom dopuštenom državnom religijom! Učinit će to 380. godine car Teodozije I. Veliki.

Od progonjene, preko tolerirane postat će kršćanstvo, dakle za kratko vrijeme, državnom religijom, što će sa sobom donijeti cijeli niz novih izazova. Izazova spram kojih se neće uvijek kršćanski odgovarati! Recimo, nakon razdoblja progona i mučeništva, kršćanstvo je postalo tolerirano, no kada će ono kao slobodno biti i u posjedu moći, gdjekad će spram drugih djelovati netolerantno, to jest neće djelovati sukladno vlastitim moralnim vrednotama.

To osobito vrijedi za razdoblja kada je bila u „Konstantinovom zagrljaju“! Riječ je o, vjerojatno, najvećem izazovu za Crkvu kao instituciju u povijesti koji će trajati sve do danas – kada se strukture vlastite moći udruže s državom, kada se vlastita sloboda prepušta mimo odgovornosti drugima. Kršćanstvo se, naime, od samih početaka počelo organizirati i kao institucija: usporedo s utemeljivanjem vjere, nastajala je i crkva kao ustanova koja počiva i na moći. Odnos Crkve kao institucije i države nakon Milanskog edikta imao je različita razrješenja, no kao najbolji se pokazao onaj kada su one odijeljene. Papa Ivan Pavao II. znao je reći da je povijest Crkve „puna grozota kojih se valja stidjeti“, a veći dio njih nastao je u vrijeme kada je Crkva bila podčinjena državi. Stoga je i na ovome primjeru jasno zašto sloboda za kršćane, priznata Milanskim ediktom, ne smije opstojati bez odgovornosti.

Mlada nedilja – It obilazit

Piše: Ruža Silađev

Još se digoda u kuća, kod kake stare čeljadi, može najt sveta prilika „Mlada nedilja“. Naslikovano kako čovek ore sa dva vola i drvenim plugom. Tu je još i Gospa što je, je izoro iz zemlje.

– Oro Mladom nediljom pa eto kaka je čuda izoro! – i danas će stari svit kazat.

Mlada nedilja se prija jako držala. Mladom nediljom se ni ništa smilo radit, samo u crkvu it, Bogu se pomolit, skuvat posvećani ručak i poštivat Dan Gospodnji.

Boš' sačuvaj da ti je kaki patent spo sa bluze, jel ti kako puce sa košulje! Bluza jel košulja se skidala i navlačila druga. Niko nije tijo štogoda prikrpat Mladom nediljom. Matere su čak i di-cama zabranjivale kojišta se sigrat. Curama se ni bilo slobono sigrat sa lutkama.

– Očeš da ti se lutka oživi? – rekla bi mater cure.

E, al cure bi baš voljile da imu živu lutku! Pa su se Mladom nediljom zavlačile po kojikaki zakriti mesta. Sigrate se iza kake kamare slame, iza čardaka, po tavana. Da privaru matere. Prkoždžnice male! A, ope nije poznato da se kaka lutka oživila!

I u crkve se Mladom nediljom dru-gače obdržavalo neg vakom nediljom. Obilazilo se sa Sakramentom. Oko oltara, unutra u crkve i napolju. Išlo se okolo crkve, po sokaku i po bašče. Curice koje su obavile prvu pričest su se uvežbavale za „It obilazit“. „It obilazit“ je štovanje Svetoga Oltarckoga Sakramenta, sa nošenjem znamenja Isusove muke, znamenjima vire i slave Isusove i Marijine. Curice su se Mladom nediljom opravljale u prvopričesna ruva. U društvu je bilo upočetku trinajst curica i jedno muško. Muški je nosijo Križ. Taj mali muški se nije baš dobro osiće međ tolikima ženckima, pa je onda vrime-nom Križ priuzela isto cura. Društvo je osnovano 1936. godine. Vodile su ga Blašković Eva, Lapundina i Vidaković Pavka, Mličikina. U propisu stoji da zoto nesmiju primat nikaku plaću. Curicama koje vežbu obilazit, triba dat kaki bombončić da bolje dolazu. Bilo je teško curicama odstojat cilu veliku misu i ne mrdat se. Još su morale i vaki-ma nediljama posli podne it na vežbu.

Snimak iz 1960. g. u Sonti, na Srce Isusovo

Na fotografiji (s lijeva na desno) su: Marika Rot (1948.), Kata Đurkov, Grcina (1949.), Eva Šokac, Mličikina (1949.), Kata Brdarić Šugina (1950.), Ana Butković, Krnjina (1950.), Ruža Miloš, Mežina (1949.), Eva Vidaković, Pejakova (1950.), Marija Prelič, Kopunova (1950.), Kata Rakin, Palkova (1950.), Eva Šimić, Elegova (1949.), Marica Miloš, Dušanova (1949.), Ilonka Kiralj, Cukika (1950.), Marica Klapčić, Šerina (1949.), Ruža Kozbašić, Pinterova (1950.).

Curice su ulazile u crkvu u paru.

1. Prvo su išli mali bili barjaki. Na njima su bile slike: Srce Isusovo i Srce Marijino.

2. Za njima bila kruna Majke Božje, sa dvi bile plantike. Curica upolak je držala krunu, a jedna curica sa desne strane jednu plantiku, a druga sa live strane drugu plantiku.

3. Curica sa križom i curica sa Veronikinim rupcom

4. Curice sa plavima vankušcima.

Jedna je na vankušu imala bič. Na jedne strane biča jedan klin, a na druge strane biča dva klina.

Druga je na vankušu imala Krunu Isusovu, od trnja.

5. Curice sa još dva plava vankuša. Jedna je na vankušu imala čekić i klište a druga kocke.

6. Za njima dvi curice sa bilima vankušima. Na jednomu je bilo grožđe, a na drugomu vlati žita.

U crkve su za vrime mise stojale isprid glavnoga oltara.

1. Upolak je stojala curica sa krunom Majke Božje. Nuž nju dvi curice držeći svaka plantiku sa krune.

2. Desno odpolak je bila curica sa Križom a livo curica sa Veronikinim Rubcom.

3. Curice sa plavima vankušcima. Sa jednu stranu bič sa klinovima, sa

drugu Kruna Isusova.

4. Ope plavi vankuši. Sa jednu stranu čekić i klište, sa drugu kocke.

5. Curice sa bilima vankušcima. Sa jednu stranu vankušac sa grožđom, sa drugu vankušac sa vlatima žita.

6. Sa obadva kraja su stojale curice sa barjakima.

Dogod je misa trajala one su mirno stojale držeći znamenja Marije Majke i Isusove Muke u ruka. U Mladu nedilju su jim se pridruživale i druge curice. Isto su se uređivale u prvopričesno ruvo i brez znamenja bi tako mirno stojale nuž nji. Na kraju mise bi se izašlo napolje u procišionu. Curice koje nisu imale u ruka znamenja nosile su u košarčice listiće cvita. Putim oko crkve bi ga rasipale. Posli nji je išlo nebo sa župnikom i Sakramentom. Kantor, gospo-noše i svaj ostali svit.

Bila je velika čast „It obilazit“! Očevi i matere su sa dikom gledali svoje kćeri. Vako su se curice sprimali za „It obilazit“ i ako ji je kaki svit pozvo na saranu. Najviše ako je umrlo mlado čeljade. Opravljalo se još i o svakaki Svetaca, na Srce Isusovo, na kirbaj... Nažalost, sa ranjima sedamdesetima društvo je ukinito. Zaboravilo se na „It obilazit“, a znamenja počivu digoda u kakomu sanduku. I na nji spada prav-zaborav!

**Obilježavanje
100. obljetnice
rođenja biskupa
Matije Zvekanovića**

26. travnja 2013. godine
u 18 sati
svečana sveta misa
u subotičkoj stolnoj bazilici
svete Terezije

Poslije svete mise bit će prigodna
akademija u Pastoralnom centru Au-
gustinianum.

Blagoslov vozila i vozača

nedjelja, 14. 04. 2013.
nakon svete mise u 10 sati
crkva sv. Josipa Radnika u Đurđinu

**Zaručnički vikend
u organizaciji HZBS**

Hrvatska zajednica bračnih
susreta (HZBS) organizira u Pastro-
ralnom centru Augustinianum (Trg sv.
Terezije 3, Subotica)

**od 3. do 5. svibnja (maja)
2013. godine**

ZARUČNIČKI VIKEND

za zaručnike i buduće zaručnike.
Duhovna je to obnova za zaručnike i
one koji se kane vjenčati unutar tekuće
godine i žele se bolje i opuštenije
pripraviti za svoj brak. Zaručnički sus-
ret je prikladan i preporučljiv za svaki
zaljubljeni par koji traži bogatiji i puniji
život u zajedništvu. Preporuča se paru
koji ozbiljno misli o svojoj budućnosti.

**Prijave se primaju do 22.
travnja (aprila) 2013. na telefon
024/561-269 ili 064/4064212 -
Marina i Mirko Šokčić.**

**Hrvatska
Čitaonica**

Čitajte tisak, posudite knjige
i porazgovarajte s prijateljima
u Hrvatskoj čitaonici

Subotica, ulica Bele Gabrića 21
srijeda, petak 10 - 14 sati
utorak, četvrtak 16 - 19 sati

Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo
Tel: (024) 883-040; Email: hrvivo@tothfalu.co.rs

Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474, Email: agape@eunet.rs

SuboticaDanas.info
Informativne stranice
programa na hrvatskom jeziku

RADIO MARIJA

Tel.: 021/4790-529; 024/692-255; 011/3349746

www.radiomarija.rs

radiomarija.srbija@gmail.com

NOVI SAD: 90,0 MHz; SUBOTICA: 90,7 MHz; PLAVIŠTE: 99,7 MHz;
SOMBOR: 95,7 MHz; LESKOVAC: 107,4 MHz; VRODNIK: 88,4 MHz; NIŠ: 102,7 MHz

**Fotografije u ovom broju:
Zvonik, Nada Sudarević**

Uskrsnu Isus doista!

*Dragi čitatelji,
neka vas obasja svjetlo
uskrsloga Krista
i obrađuje vase srce!*

Uredništvo Zvonika

Zvonik

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje: Rimokatolički župni ured Sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Beogradski put 52
Telefon: +381(0)24 554-896; Fax: +381(0)24 551-036; E-mail: zvonik@tippnet.rs
Web: www.zvonik.rs

Uredništvo:

Dragan Muharem, glavni i odgovorni urednik, Tel: +381(0)24 553 610
Željka Zelić, zamjenica glavnog i odgovornog urednika
mr. Andrija Anišić, pročelnik Izdavačkog odjela Instituta "Ivan Antunović"
mr. Ervin Čeliković, tehnički urednik
Katarina Čeliković, lektorica
mr. Mirko Štefković

Uredničko vijeće: Stjepan Beretić, Ladislav Huska, Vesna Huska, Franjo Ivanković,
mr. Mato Miloš, Lazar Novaković, Jakob Pfeifer, Željko Šipek.

Tisak: Štamparija "PRINTEX", Segedinski put 86, Subotica, Tel.: 024/554-435
ISSN 1451-2149

Izdavanje Zvonika podupire Ministarstvo vera R. Srbije.

Godišnja pretplata za ZVONIK:

- izravnom dostavom na župe: **1650 din**

- poštom:

1900 din: tuzemstvo (za više primjeraka
slijedi popust)

50 Eura: Europa

60 Eura: USA, CANADA

Pretplatnici iz tuzemstva uplate mogu slati
poštanskom uplatnicom na ime Dragan Muharem,
Trg sv. Terezije 2, 24000 Subotica, s naznakom
podataka pretplatnika, a oni iz Hrvatske na ime
Svjetlana Ivković, Stjepana Ljubića Vojvode 12,
10000 Zagreb.

Deviznu doznaku pretplatnici iz inozems-
tva mogu poslati na biskupijski račun s nazna-
kom **Za Zvonik:**

NLB Banka A.D. Beograd

SWIFT: CONARS22

IBAN: RS35310007080200263537

Subotička biskupija, Trg sv. Terezije 3, 24000
Subotica, Serbia.

Blagoslov svetohraništa i kapele u Radio Mariji

Brat Richard iz Taizé zajednice predvodi molitvu

Križni put mladih u Aleksandrovu

Vič. Ferenc Sótányi na Tribini mladih

Misa za mlade u Sv. Križu u Subotici

org.rs

Nije li gorjelo srce u nama...

